

RADA MINISTRÓW

**USTAWA BUDŻETOWA
NA ROK 2018**

UZASADNIENIE

Warszawa, sierpień 2017

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
Rozdział I	
Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski oraz kierunki polityki fiskalnej	7
1. Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski	7
2. Kierunki polityki fiskalnej	13
Rozdział II	
Przewidywane wykonanie budżetu państwa w 2017 r.	15
Rozdział III	
Podstawowe wielkości budżetu państwa w 2018 r.	17
Rozdział IV	
Dochody budżetu państwa	21
1. Warunki realizacji dochodów budżetu państwa w 2017 r.	21
2. Dochody budżetu państwa w 2018 r.	22
3. Dochody podatkowe	25
4. Dochody niepodatkowe	33
5. Środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi	37
Rozdział V	
Wydatki budżetu państwa w 2018 r.	39
1. Omówienie kwoty planowanych wydatków, nieprzekraczalnego limitu wydatków oraz sumy corocznych różnic o których mowa w art. 112aa ustawy o finansach publicznych	39
2. Wydatki budżetu państwa – informacje ogólne	42
3. Grupy wydatków	47
4. Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych	78
Rozdział VI	
Programy wieloletnie	81
Rozdział VII	
Agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej i państwowe osoby prawne	121
1. Agencje wykonawcze	121
2. Instytucje gospodarki budżetowej	127
3. Państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych	133

Rozdział VIII	
Państwowe fundusze celowe	143
Rozdział IX	
Rozliczenia z Unią Europejską	163
Rozdział X	
Budżet środków europejskich	167
1. Dochody budżetu środków europejskich	167
2. Wydatki budżetu środków europejskich	168
Rozdział XI	
Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa	177
1. Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa i ich finansowanie	178
2. Przychody i rozchody budżetu państwa	179
Rozdział XII	
Należności Skarbu Państwa	183
Rozdział XIII	
Sektor finansów publicznych	191
1. Dochody, wydatki oraz saldo sektora finansów publicznych	191
2. Dług publiczny	193
Rozdział XIV	
Omówienie artykułów ustawy budżetowej na rok 2018	195
Spis tablic	207

Wstęp

Zgodnie z art. 141 ustawy o finansach publicznych Rada Ministrów uchwala projekt ustawy budżetowej i wraz z uzasadnieniem przedkłada go Sejmowi w terminie do dnia 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy.

Kierunki rozwoju gospodarczego Polski na najbliższe lata wskazuje *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*. Postuluje ona model rozwoju gospodarczego oparty na wzroście inkluzywnym, zrównoważonym pod względem społecznym i terytorialnym. W *Strategię* wpisuje się polityka budżetowa prowadzona przez Rząd, która ma na celu wspieranie inkluzywnego wzrostu gospodarczego w ramach ograniczeń wynikających z prawa krajowego i unijnego.

W ramach projektu ustawy budżetowej na rok 2018, po stronie dochodowej budżetu państwa, uwzględniono kontynuację działań podjętych już w 2017 r. oraz nowych planowanych do realizacji w 2018 r. działań mających na celu odbudowę strumienia dochodów podatkowych i uszczelnienie systemu podatkowego, a tym samym zapewnienie stabilności finansów publicznych.

Po stronie wydatkowej budżetu państwa zabezpieczono niezbędne środki zarówno na kontynuację dotychczasowych, priorytetowych działań Rządu, jak również na realizację nowych zadań. W ramach powyższego zapewniono m.in. kontynuację finansowania priorytetowego instrumentu Rządu z zakresu prowadzonej polityki prorodzinnej – Programu „Rodzina 500 plus”, którego celem pozostaje pomoc dla rodzin wychowujących dzieci oraz poprawa tendencji demograficznych w Polsce.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 uwzględniono także m.in. skutki wynikające z:

- obniżenia wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet oraz 65 lat dla mężczyzn w związku z przyjęciem ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. *o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw*, a także waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych od 1 marca 2018 r. wskaźnikiem waloryzacji na poziomie 102,7%,
- wzrostu wydatków z budżetu państwa przeznaczanych na finansowanie potrzeb obronnych Rzeczypospolitej Polskiej w ślad za rządowym projektem ustawy *o zmianie ustawy o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy – Prawo zamówień publicznych*,
- kontynuacji zadań restrukturyzacyjnych w sektorze górnictwa węgla kamiennego,
- dofinansowania do bezpłatnych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych dla osób, które ukończyły 75 rok życia,
- finansowania zadań w obszarze mieszkalnictwa, w tym pakietu Mieszkanie Plus,
- finansowania Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017-2020.

Rozdział I

Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski oraz kierunki polityki fiskalnej

1. Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski

Otoczenie zewnętrzne

Prognozy Komisji Europejskiej opublikowane w maju br. wskazują, że realne tempo wzrostu PKB w UE, po niewielkim obniżeniu w 2016 r., w latach 2017-2018 ustabilizuje się na poziomie 1,9%. Przyspieszy z kolei realne tempo wzrostu światowego PKB (do 3,4% w 2017 r. i 3,6% w 2018 r. wobec 3,0% w 2016 r.), głównie w związku z poprawą koniunktury w tzw. gospodarkach wschodzących i rozwijających się. Najważniejszym czynnikiem wzrostu w UE w latach 2017-2018, podobnie jak w roku ubiegłym, pozostanie konsumpcja prywatna, chociaż jej wkład we wzrost PKB będzie nieco niższy niż w 2016 r. W horyzoncie 2018 r. lekko zwiększy się z kolei udział inwestycji we wzroście PKB UE. Realne tempo wzrostu importu UE, który jest najważniejszym indykatorem rozwoju polskich rynków eksportowych, ma w 2017 r. wynieść 4,2%, a w kolejnym roku wzrost ten ma przyspieszyć do 4,3%.

Produkt krajowy brutto

Kwartalny profil zmian PKB wskazuje, że od IV kw. 2016 r. gospodarka polska powróciła na ścieżkę szybszego wzrostu. Głównym czynnikiem wzrostu pozostaje popyt krajowy, w tym popyt konsumpcyjny gospodarstw domowych. Sprzyja temu systematyczna poprawa na rynku pracy. Wraz ze wzrostem popytu na pracę stopa bezrobocia rejestruje historyczne minima przy stabilnym wzroście wynagrodzeń. Dochody do dyspozycji gospodarstw domowych są dodatkowo wspierane przez transfery wynikające z realizacji programu „Rodzina 500 plus”. W I kw. 2017 r. odnotowano też wzrost w ujęciu kwartalnym nakładów brutto na środki trwałe, co, uwzględniając dobre wyniki produkcji budowlano-montażowej w II kw., daje podstawy do oczekiwania zmiany obserwowanej w 2016 r. negatywnej tendencji kształtowania się inwestycji.

Przyjęto, że wzrost gospodarczy w Polsce w 2017 r. wyniesie 3,6%, by w 2018 r. przyspieszyć do 3,8%. Podstawowym czynnikiem wzrostu pozostanie popyt krajowy, w tym głównie spożycie prywatne z rosnącą rolą nakładów brutto na środki trwałe.

Szacuje się, że luka produktowa w relacji do potencjalnego PKB, która jeszcze w roku ubiegłym była ujemna, domknie się w 2017 r. i w okresie prognozy pozostanie zerowa. Niski pozostanie też deficyt rachunku obrotów bieżących bilansu płatniczego, co, po uwzględnieniu przepływów finansowych z UE, pozwoli utrzymać dodatni bilans oszczędności wobec zagranicy. Tempo wzrostu potencjalnego PKB w prognozowanym

okresie przyspieszy stopniowo z poziomu 2,9% szacowanego dla 2016 r. do 3,8% w 2018 r. Do poprawy tego tempa wzrostu w największym stopniu przyczyni się zakładane przyspieszenie tempa wzrostu produktywności czynników produkcji oraz stopniowe zwiększanie się udziału kapitału w tworzeniu PKB. Dodatkowo, wsparciem potencjalnego wzrostu polskiej gospodarki będzie prognozowany dalszy spadek stopy bezrobocia równowagi, który będzie łagodzić wpływ negatywnych tendencji demograficznych.

Analiza podstawowych składników zagregowanego popytu

Przyjęty na potrzeby uzasadnienia ustawy budżetowej na 2018 r. scenariusz zakłada, że zarówno w 2017 r. jak i 2018 r. udział inwestycji sektora instytucji rządowych i samorządowych w PKB będzie się zwiększał, czemu sprzyjać będzie zakładane istotne przyspieszenie w wydatkowaniu funduszy unijnych. W kolejnych latach będziemy również obserwować stopniowe przyspieszenie tempa wzrostu inwestycji w sektorze rynkowym. Czynnikiem wspierającym popyt inwestycyjny sektora prywatnego będą: utrzymująca się dobra sytuacja finansowa polskich przedsiębiorstw, wysoki stopień wykorzystania mocy produkcyjnych, utrzymujący się na niskim poziomie koszt kapitału oraz implementacja działań przewidzianych w ramach Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) w celu zwiększenia stopy inwestycji, w tym uruchomienie Polskiego Funduszu Rozwoju. Uwzględniając powyższe, przyjęty scenariusz zakłada, że realne tempo wzrostu inwestycji ogółem wyniesie 7,2% w 2017 r. i 7,6% w 2018 r.

Realne tempo wzrostu spożycia ogółem w 2017 r. wyniesie 3,9%. W przyszłym roku ukształtuje się ono na poziomie 3,0%. Zmiany spożycia ogółem są konsekwencją przyjętego scenariusza kształtowania się spożycia publicznego i spożycia prywatnego.

Realny wzrost spożycia publicznego uwarunkowany będzie działaniami Rządu ukierunkowanymi na przestrzeganie obowiązujących reguł fiskalnych i dążenie do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego. Przyjęto, że realne tempo wzrostu tej kategorii ekonomicznej wyniesie 3,5% w 2017 r. i 1,3% w 2018 r.

W przypadku spożycia prywatnego zakłada się, że w 2017 r. realny wzrost tej kategorii ekonomicznej przyspieszy do 4,0%, wobec 3,8% tempa wzrostu w roku ubiegłym. W kolejnym roku realne tempo wzrostu spożycia prywatnego wyniesie 3,5%. Szybkiemu wzrostowi spożycia prywatnego sprzyjać będzie istotna poprawa w obszarze dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych, m. in. w związku z zakładanym scenariuszem utrzymania się bardzo dobrej sytuacji na rynku pracy oraz transferami w ramach programu „Rodzina 500 plus”.

W ostatnich latach obserwujemy w Polsce systematyczny wzrost udziału eksportu w PKB. Zmiana struktury wzrostu gospodarczego wynika m. in. z utrzymującej się wysokiej konkurencyjności polskich przedsiębiorstw. Przyjęty scenariusz wzrostu gospodarczego

zakłada, że udział eksportu w PKB będzie nadal rósł, do 53,6% w 2017 r. i 54,9% w 2018 r. Realne tempo wzrostu eksportu dóbr i usług w Polsce w 2017 r. wyniesie 7,1%, a w roku kolejnym ukształtuje się na poziomie 6,4%. Oznacza to, że podobnie jak w latach ubiegłych, tempo wzrostu eksportu pozostanie wyższe niż tempo wzrostu rynków eksportowych i tempo wzrostu PKB.

Przedstawiony wyżej scenariusz kształtowania się podstawowych komponentów popytu krajowego oznacza, że w roku bieżącym realne tempo wzrostu tego agregatu makroekonomicznego wyniesie 3,8%, a w 2018 r. przyspieszy do 3,9%, wobec 2,4% wzrostu w 2016 r. Uwzględniając zakładane tempa wzrostu eksportu, szacuje się, że tempo wzrostu całkowitego popyt finalnego, który może być traktowany jako indykator kształtowania się importu, wyniesie 5,0% w 2017 r. i 4,8% w 2018 r. W związku z tym przyjęto, że realne tempo wzrostu importu w latach 2017-2018 wyniesie odpowiednio 7,7% i 6,9%. Założone tempa wzrostu eksportu i importu oznaczają, że wkład we wzrost PKB ze strony eksportu netto będzie lekko ujemny w 2017 r. (-0,1 pkt. proc), a w 2018 r. będzie już neutralny.

W zakresie wkładu zmiany zapasów we wzrost gospodarczy przyjęto, że po bardzo wysokim jego poziomie w roku ubiegłym, w 2017 r. będzie on ujemny i wyniesie -0,5 pkt. proc, a w roku kolejnym będzie neutralny dla wzrostu PKB.

Bilans płatniczy

Istotna poprawa salda obrotów towarowych w ostatnich latach jest głównym czynnikiem odpowiadającym za rekordowo niską w ujęciu historycznym nierównowagę zewnętrzną polskiej gospodarki. Oczekuje się, że w roku bieżącym relacja deficytu rachunku obrotów bieżących do PKB nieco wzrośnie względem roku ubiegłego, jednak wciąż pozostanie na relatywnie niskim poziomie 0,9%. Głównym źródłem nierównowagi zewnętrznej pozostanie deficyt dochodów pierwotnych będący odzwierciedleniem ujemnej międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto polskiej gospodarki. W kolejnym roku deficyt w rachunku bieżącym bilansu płatniczego wzrośnie do 1,0% PKB. Przyjęty scenariusz zakłada, że deficyt ten będzie z nadwyżką finansowany napływem kapitału długookresowego, tj. środkami klasyfikowanymi na rachunku kapitałowym (głównie europejskimi funduszami strukturalnymi) i zagranicznymi inwestycjami bezpośrednimi. Łączne saldo rachunku bieżącego i kapitałowego pozostanie dodatnie, na poziomie 0,3% PKB w 2017 r. i 1,8% PKB w 2018 r.

Rynek pracy

W ostatnich latach w Polsce obserwowano systematyczną poprawę sytuacji na rynku pracy. Rośnie przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej, czemu towarzyszy istotny spadek stopy bezrobocia. Tendencje te utrzymują się również w pierwszej połowie roku bieżącego

i oczekuje się, że będą kontynuowane w latach kolejnych. Zakłada się, że przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej wzrośnie o 3,2% w 2017 r. i 0,8% w 2018 r. Prowadzić to będzie do dalszego zmniejszenia stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2017 r. wyniesie 7,2%, by z końcem 2018 r. obniżyć się do poziomu 6,4% wobec 8,3% na koniec 2016 r.

W zakresie nominalnego tempa wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej przyjęto, że wyniesie ono 4,8% w 2017 r. oraz 4,7% w 2018 r.

Inflacja, stopy procentowe i kurs walutowy

Na potrzeby prezentowanego scenariusza makroekonomicznego założono, że po okresie deflacji w latach 2015-16, od 2017 r. średnioroczne zmiany CPI będą stopniowo podążać w kierunku celu inflacyjnego NBP. W warunkach stabilizacji sytuacji na rynkach surowcowych oraz przy założeniu braku szoków podażowych na rynku żywności, średnioroczny wskaźnik CPI w roku bieżącym powinien ukształtować się na poziomie 1,8%, w 2018 r. powinien przyspieszyć do 2,3%.

Przyjęty scenariusz wzrostu gospodarczego oraz założenia dotyczące kształtowania się procesów inflacyjnych pozwalają oczekiwać, że w 2017 r. stopa referencyjna NBP nie zmieni się i pozostanie na poziomie z 2016 r., tj. 1,5%. Dla 2018 r. przyjęto z kolei scenariusz zerowych stóp realnych, co oznacza, że nominalny poziom stopy referencyjnej średnio w roku powinien być spójny z poziomem CPI.

Na potrzeby scenariusza makroekonomicznego przyjęto techniczną ścieżkę kształtowania się kursu złotego, która zakłada, że kolejnych kwartałach utrzyma się on średnio na poziomie 4,25 wobec euro, 3,99 wobec dolara. To założenie, z uwagi na koszty obsługi zadłużenia zagranicznego i poziom tego zadłużenia w relacji do PKB, jest relatywnie konserwatywne z punktu widzenia prowadzonej polityki budżetowej. Fundamenty polskiej gospodarki, w przypadku braku szoków zewnętrznych, powinny sprzyjać umacnianiu się polskiej waluty w kolejnych latach.

Lata 2019-2021

Przyjęty scenariusz wzrostu gospodarczego zakłada, że w kolejnych latach dynamika aktywności ekonomicznej w otoczeniu zewnętrznym Polski będzie stabilna przy niewielkim przyspieszeniu tempa wzrostu importu UE, głównego indykatora popytu na polski eksport. Sprzyjać to będzie stabilizacji tempa wzrostu PKB w Polsce na wysokim poziomie 3,6-3,8%. Luka produktowa w Polsce pozostanie domknięta, co oznacza, że tempo wzrostu rzeczywistego PKB będzie zgodne z potencjalnym. Głównym czynnikiem wzrostu pozostanie popyt krajowy, a w jego strukturze dominować będzie sektor prywatny. Wraz ze stabilizacją

sytuacji w otoczeniu zewnętrznym w kolejnych latach utrzyma się wysoka dynamika inwestycji w sektorze rynkowym. Relatywnie wysokie (3,5%) pozostanie też realne tempo wzrostu spożycia prywatnego. Kształtowanie się popytu publicznego będzie z kolei podporządkowane limitom wynikającym z obowiązujących reguł fiskalnych i zobowiązań wynikających z członkostwa w UE.

Efektom utrzymania się dobrej koniunktury gospodarczej w Polsce oraz zakładanej poprawy popytu inwestycyjnego będzie dodatnie tempo wzrostu popytu na pracę średnio w latach 2019-2021, choć jego skala będzie już niższa niż w latach 2017-2018. Stopa bezrobocia rejestrowanego zacznie się stopniowo stabilizować i na koniec 2021 r. wyniesie 6,0%. W warunkach niskiej stopy bezrobocia wzmocnieniu ulegnie pozycja pracownika w procesie negocjacji płacowych, co będzie sprzyjało przyspieszeniu nominalnej dynamiki wynagrodzeń i pozwoli na utrzymanie ich realnego tempa wzrostu na poziomie zbliżonym do długookresowego tempa wzrostu produktywności pracy.

W latach 2019-2021 polityka pieniężna NBP ukierunkowana będzie na osiągnięcie, a następnie stabilizację tempa wzrostu cen konsumpcyjnych na poziomie celu inflacyjnego wynoszącego 2,5%. Nierównowaga zewnętrzna powróci do lekkiej tendencji wzrostowej, jednak deficyt obrotów bieżących nie przekroczy 1,2% PKB.

Ryzyka dla przyjętego scenariusza makroekonomicznego

Prezentowany wyżej scenariusz wzrostu gospodarczego w Polsce jest spójny z przyjętymi przez Radę Ministrów w czerwcu br. Załoženiami projektu budżetu państwa na rok 2018. Bieżące informacje dotyczące kształtowania się krótkookresowych indyktorów koniunktury gospodarczej, które nie zostały uwzględnione w ww. scenariuszu makroekonomicznym wskazują na potencjalne ryzyko odchylenia wyników dla wybranych kategorii makroekonomicznych względem przyjętego scenariusza. Bieżące dane mogą wskazywać, że w tworzeniu PKB w roku bieżącym będziemy obserwować większy od założonego udział spożycia prywatnego, przy mniejszym udziale nakładów brutto na środki trwałe. Założony scenariusz realnego tempa wzrostu PKB w całym 2017 r. (3,6%) oraz na 2018 r. (3,8%) jest jednak zbliżony do obecnego (lipcowego) konsensusu rynkowego oraz prognoz innych instytucji¹. Ewentualne wskazane wyżej zmiany w strukturze i poziomie wzrostu gospodarczego stanowią pozytywne ryzyko dla wyniku finansów publicznych w roku bieżącym.

---

¹ Konsensus Reuters'a z lipca 2017 r. dla wzrostu PKB w 2017 r. wynosi 3,8% (przy rozpiętości prognoz 3,6-4,0%), prognoza NBP: 4,0%, wiosenna prognoza KE: 3,5%. W przypadku 2018 r. konsensus Reuters'a wynosi 3,8% (przy rozpiętości prognoz 3,1-4,2%), prognoza NBP: 3,5%, prognoza KE: 3,2%.

Również w przypadku ścieżki dla inflacji (1,8% w 2017 r i 2,3% w 2018 r.), założenia są zbliżone do konsensusu rynkowego².

Istotnym czynnikiem ryzyka dla prezentowanego wyżej scenariusza wzrostu PKB są potencjalne skutki zmian w ustawowym wieku emerytalnym (zmiany zaplanowane w ostatnim kwartale br.) na decyzje Polaków uprawnionych do przejścia na emeryturę dotyczące dłuższego pozostania na rynku pracy. Ewentualne mniejsze odpływy z rynku pracy osób, których będą dotyczyć zmiany wieku ustawowego, mogą wpłynąć na prezentowany scenariusz podstawowych wskaźników rynku pracy, takich jak dynamika zatrudnienia, zmiany wynagrodzeń czy stopa bezrobocia.

Przedstawiony scenariusz wzrostu gospodarczego zakłada istotne przyspieszenie w wykorzystywaniu środków unijnych przyznanych Polsce w ramach perspektywy finansowej 2014-20. Faktyczny scenariusz w tym obszarze może okazać się inny od zakładanego, co miałoby znaczenie dla przyjętej ścieżki inwestycji i w konsekwencji wzrostu PKB oraz jego struktury.

Dostępne dane dla 2016 r. dotyczące poziomu zatrudnienia w gospodarce narodowej wskazują, że poziom bazowy jest nieco wyższy od zakładanego. Pozytywnym zaskoczeniem z punktu widzenia finansów publicznych może być też ostateczny kształt polityki monetarnej w Polsce. W kontekście bieżących danych może się okazać, że zmiany w zakresie stóp procentowych będą dużo mniejsze niż założono w scenariuszu budżetowym.

W kontekście pozytywnego ryzyka należy też rozpatrywać przyjęty scenariusz kształtowania się kursu złotego. Bieżące kształtowanie się kursu EUR/USD wskazuje, że złoty może być mocniejszy względem dolara niż założono. Przed nami jednak kolejne decyzje w zakresie zmian w polityce monetarnej w Stanach Zjednoczonych, co może jeszcze zmienić obraz w tym obszarze. Bieżące dane dotyczące poziomu aktywności gospodarczej w UE sugerują, że tempo wzrostu PKB w tym obszarze może być wyższe niż założono. Z drugiej strony Komisja Europejska w wiosennej prognozie podkreśla wciąż ujemny bilans ryzyka dla gospodarki europejskiej, głównie ze względu na wciąż istniejące obawy dotyczące wzrostu protekcjonizmu w polityce handlowej USA, szybszej normalizacji polityki monetarnej przez Fed, korekt istniejących nierównowag w gospodarce chińskiej, czy utrzymujących się napięć geopolitycznych na Bliskim Wschodzie i we Wschodniej Azji.

Nie można pominąć bezpośrednich skutków dla polskiej gospodarki związanych z konsekwencjami wyjścia Wielkiej Brytanii z UE (tzw. Brexitu), ani z możliwością zaostrzenia się konfliktu za naszą wschodnią granicą. Wprawdzie ekspozycja polskiego eksportu na rynki Ukrainy i Rosji uległa ostatnio istotnemu zmniejszeniu, a bezpośredni udział Wielkiej Brytanii

---

² Konsensus Reuters'a z lipca 2017 r. dla inflacji w 2017 r. wynosi 1,8% (przy rozpiętości prognoz 1,7-2,2%), prognoza NBP: 1,9%, wiosenna prognoza KE: 1,8%. W przypadku 2018 r. konsensus Reuters'a wynosi 1,9% (przy rozpiętości prognoz 1,0-2,4%), prognoza NBP: 2,0%, prognoza KE: 2,1%.

w wymianie handlowej z Polską jest istotnie niższy niż Niemiec, jednak ewentualna eskalacja konfliktu na Wschodzie czy wzrost niepewności odnośnie do potencjalnych skutków Brexitu mogą przełożyć się na znaczący wzrost zmienności na rynkach finansowych i surowcowych. Materializacja negatywnych czynników ryzyka skutkować może wzrostem awersji do ryzyka, co z kolei ma istotne znaczenie dla realizacji przyjętej ścieżki inflacji, stóp procentowych czy założeń dotyczących przepływu kapitałów na międzynarodowych rynkach finansowych i kształtowania się kursu walutowego. Czynnikiem ryzyka dla realizacji prognozy inflacji jest również możliwość innego niż założono kształtowania się cen na światowych rynkach surowców i żywności, co bezpośrednio przełoży się na ścieżkę zmian cen w Polsce.

2. Kierunki polityki fiskalnej

Priorytetowym celem Rządu pozostaje wspieranie inkluzywnego wzrostu gospodarczego przy prowadzeniu polityki budżetowej w ramach ograniczeń wynikających z prawa krajowego i unijnego, takich jak w szczególności stabilizująca reguła wydatkowa oraz limit 3% PKB dla deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Kierunki rozwoju gospodarczego Polski na najbliższe lata wskazuje Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. Systemowe zmiany w obszarze finansów publicznych, wskazane w Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju, zmierzać będą do zapewnienia finansowania celów strategicznych państwa przy zachowaniu stabilnych finansów publicznych.

Po stronie dochodowej kontynuowane będą działania uszczelniające system podatkowy. Kwestię priorytetową stanowi zwiększenie poboru podatku od towarów i usług oraz zwalczanie oszustw związanych z tym podatkiem. Najistotniejsze z realizowanych i planowanych działań obejmują m.in. analizator JPK, czyli system teleinformatyczny wspierający wykrywanie faktur dokumentujących czynności fikcyjne, Fundament Danych, czyli narzędzie dające natychmiastowy i bardzo szeroki dostęp do informacji o podatniku, utworzenie systemu monitorowania drogowego przewozu towarów i wprowadzenie tzw. mechanizmu podzielonej płatności (split payment).

Istotnej poprawie ściągłości podatków towarzyszyć będzie, po stronie wydatkowej, realizacja reform wspierających politykę prorodzinną (m.in. program Rodzina 500 plus czy dodatkowe działania mające na celu wsparcie osób w trudnej sytuacji i najuboższych) oraz w obszarze polityki społecznej (m.in. obniżenie wieku emerytalnego). Równocześnie, automatyczny mechanizm korygujący stabilizującej reguły wydatkowej, uspoijnający krajowe i unijne ramy polityki fiskalnej (polegający m.in. na ograniczeniu tempa wzrostu wydatków w wyniku kształtowania się państwowego długu publicznego powyżej 43% PKB lub deficytu sektora finansów publicznych wg ESA2010 powyżej 3% PKB), powinien pozwolić w średnim okresie na osiągnięcie przez wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych średniookresowego celu budżetowego, określonego w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2017-2020 (M.P. z 2017 r. poz. 439), na poziomie -1% PKB.

Rozdział II

Przewidywane wykonanie budżetu państwa w 2017 r.

W ustawie budżetowej na rok 2017 z dnia 16 grudnia 2016 r. w zakresie środków krajowych zaplanowano:

- łączną kwotę podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa w kwocie 325.428.002 tys. zł,
- łączną kwotę wydatków budżetu państwa w wysokości 384.773.502 tys. zł,
- deficyt budżetu państwa na dzień 31 grudnia 2017 r. na kwotę nie większą niż 59.345.500 tys. zł.

Natomiast w budżecie środków europejskich ustalono:

- łączną kwotę dochodów w wysokości 60.213.905 tys. zł,
- łączną kwotę wydatków w wysokości 69.848.397 tys. zł,
- deficyt budżetu środków europejskich w wysokości 9.634.492 tys. zł.

Dochody, wydatki, deficyt

Kształtowanie się dochodów podatkowych budżetu państwa w 2017 r. jest zdeterminowane dobrą sytuacją gospodarczą, jak również efektem wprowadzenia szeregu działań mających na celu zwiększenie stopnia przestrzegania przepisów podatkowych. Działania te zostały skoncentrowane głównie w obszarze podatku VAT, wśród których można zaliczyć m.in. tzw. pakiet paliwowy mający na celu eliminację oszust VAT w obrocie paliwami ciekłymi, wprowadzenie Jednolitego Pliku Kontrolnego (JPK), ograniczenie limitu płatności gotówkowych pomiędzy firmami, wprowadzenie mechanizmu odwróconego VAT w przypadku niektórych transakcji dot. usług budowlanych, wprowadzenie sankcji podatkowych za nierzetelne rozliczanie podatku VAT, modyfikacja rozwiązań dot. kaucji gwarancyjnej oraz ograniczenie możliwości kwartalnego rozliczania podatku VAT.

Prognozuje się, że dochody budżetu państwa w 2017 r. będą wyższe niż pierwotnie zaplanowano w ustawie budżetowej o ok. 18,4 mld zł. Spodziewane przekroczenie pierwotnej prognozy wynika głównie z wyższych prognozowanych dochodów z VAT oraz wyższej wpłaty z zysku NBP.

W związku z zawieszeniem obowiązywania ustawy o podatku od sprzedaży detalicznej, wprowadzonym na podstawie ustawy z dnia 15 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o podatku od sprzedaży detalicznej, do budżetu państwa nie wpłyną zaplanowane w ustawie budżetowej dochody z tego tytułu.

Dochody niepodatkowe budżetu państwa będą wyższe niż planowano w ustawie budżetowej na 2017 r. o ok. 8,4 mld zł, głównie za sprawą wyższej, niż pierwotnie zakładano, wpłacie z tytułu zysku Narodowego Banku Polskiego oraz wyższej wpłacie Agencji Nieruchomości Rolnych.

Analogicznie jak w latach ubiegłych realizacja wydatków budżetowych będzie niższa, z uwagi na powstanie tzw. „naturalnych oszczędności” mających miejsce przy realizacji każdego budżetu (w wyniku np. zmiany w harmonogramach realizacji projektów, oszczędności powstających w wyniku przeprowadzonych postępowań przetargowych).

Finansowanie

Przewiduje się, że w 2017 r. potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa wyniosą 53.780,5 mln zł.

Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 47.827,2 mln zł, a finansowanie zagraniczne na poziomie 5.953,3 mln zł.

Dokładne omówienie potrzeb pożyczkowych zostało przedstawione w rozdziale XI.

Rozdział III

Podstawowe wielkości budżetu państwa w 2018 r.

W projekcie ustawy budżetowej na 2018 rok w zakresie środków krajowych zaplanowano:

- dochody budżetu państwa na kwotę 355.717.135 tys. zł;
- wydatki budżetu państwa na kwotę 397.209.135 tys. zł;
- kwotę planowych wydatków, obliczoną zgodnie z art. 112aa ust.1 ustawy o finansach publicznych w wysokości 803.656.021 tys. zł;
- kwotę planowanego limitu wydatków, o której mowa w art. 112aa ust.3 ustawy o finansach publicznych w wysokości 596.989.809 tys. zł;
- deficyt budżetu państwa na kwotę nie większą niż 41.492.000 tys. zł.

Przedkładany projekt ustawy budżetowej na 2018 rok uwzględnia budżet środków europejskich, w którym zaplanowano:

- dochody w wysokości 64.782.842 tys. zł;
- wydatki w wysokości 80.243.000 tys. zł;
- ujemny wynik budżetu środków europejskich w wysokości 15.460.158 tys. zł.

Dochody

Prognozowany wzrost dochodów budżetu państwa w 2018 r. z jednej strony będzie generowany przez wzrost gospodarczy przy jednoczesnym powrocie umiarkowanej inflacji, a z drugiej strony będzie efektem już wdrożonych i aktualnie przygotowywanych zmian systemowych. Uwarunkowania prognozy dochodów budżetu państwa szczegółowo zostały opisane w rozdziale IV – Dochody budżetu państwa.

Rozwój sytuacji gospodarczej zdeterminowany jest przede wszystkim szacunkiem następujących czynników makroekonomicznych: wzrostem PKB (3,8% w ujęciu realnym), średniorocznym wzrostem cen towarów i usług konsumpcyjnych (2,3%), nominalnym wzrostem wynagrodzeń w gospodarce narodowej oraz emerytur i rent (6,3%) oraz wzrostem spożycia prywatnego (w ujęciu nominalnym o 5,9%).

W 2018 r., w stosunku do bieżącego roku, zostanie ponownie zwiększony udział gmin¹ we wpływach z podatku PIT. Łączny udział jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z PIT wzrośnie z 49,74% w 2017 r. do 49,83% w 2018 r.

---

¹ Zgodnie z art. 89 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

W przypadku podatku CIT udział jednostek samorządu terytorialnego pozostanie na poziomie z 2017 r., tj. 22,86%.

W zakresie dochodów niepodatkowych w 2018 r. prognozuje się, że budżet państwa zgromadzi niższe wpływy w porównaniu z prognozowanymi w 2017 r. Będzie to wynikiem braku, w porównaniu z 2017 r., wpłaty z zysku NBP.

Pozostałe zmiany systemowe, mające wpływ na poziom przyszłorocznych dochodów budżetu państwa zostały opisane w rozdziale IV Dochody budżetu państwa.

Wydatki

Projekt ustawy budżetowej na rok 2018 został przygotowany z zastosowaniem stabilizującej reguły wydatkowej, wprowadzonej do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1646, z późn. zm.), z uwzględnieniem zmian w formule reguły wydatkowej wynikających z ustawy z dnia 10 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz.U. 2015 poz. 2150).

Stabilizująca reguła wydatkowa została omówiona szczegółowo w rozdziale V.

W ramach projektu ustawy budżetowej na rok 2018 zapewniono niezbędne środki finansowe zarówno na kontynuację dotychczasowych priorytetów Rządu (w tym realizację Programu „Rodzina 500 plus”), jak również na realizację nowych zadań.

W kwocie wydatków budżetu państwa zaplanowano również środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (w ramach funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz funduszy unijnych finansujących Wspólną Politykę Rolną), a także środków pochodzących z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

Deficyt

W 2018 r. zakładany jest deficyt budżetu państwa w wysokości 41.492.000 tys. zł oraz deficyt budżetu środków europejskich w wysokości 15.460.158 tys. zł.

Przyjęty w projekcie ustawy budżetowej maksymalny poziom deficytu został ustalony z uwzględnieniem tego, że niedobór środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo będzie w całości pokryty dotacją z budżetu państwa (w planie finansowym Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie przewidziano pożyczki z budżetu państwa). Powyższe oznacza w konsekwencji

podwyższenie deficytu budżetu państwa, co pozostaje jednakże bez wpływu na deficyt sektora finansów publicznych. Zmianie ulega jedynie źródło finansowania niedoboru środków w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Biorąc pod uwagę plany finansowe pozostałych jednostek sektora finansów publicznych oraz uwzględniając typowy stopień ich realizacji, prognozowany deficyt sektora finansów wg. metodyki unijnej – ESA'2010 (tj. po dokonaniu odpowiednich dostosowań metodyki krajowej do metodyki europejskiej), wyniesie w 2018 r. 2,7% PKB.

Rozdział IV

Dochody budżetu państwa

1. Warunki realizacji dochodów budżetu państwa w 2017 r.

Kształtowanie się dochodów podatkowych budżetu państwa w 2017 r. jest zdeterminowane dobrą sytuacją gospodarczą, jak również efektem wprowadzenia szeregu działań mających na celu zwiększenie stopnia przestrzegania przepisów podatkowych. Działania te zostały skoncentrowane głównie w obszarze podatku VAT, gdzie straty budżetu państwa z tytułu oszustw oraz unikania opodatkowania osiągnęły jeden z najwyższych poziomów w krajach UE. Do najważniejszych działań należy zaliczyć tzw. pakiet paliwowy mający na celu eliminację oszustw VAT w obrocie paliwami ciekłymi, wprowadzenie Jednolitego Pliku Kontrolnego (JPK), ograniczenie limitu płatności gotówkowych pomiędzy firmami, wprowadzenie mechanizmu odwróconego VAT w przypadku niektórych transakcji dot. usług budowlanych, wprowadzenie sankcji podatkowych za nierzetelne rozliczanie podatku VAT, modyfikacja rozwiązań dot. kaucji gwarancyjnej oraz ograniczenie możliwości kwartalnego rozliczania podatku VAT.

Prognozuje się, że dochody budżetu państwa w 2017 r. będą wyższe niż pierwotnie zaplanowano w ustawie budżetowej o ok. 18,4 mld zł. Spodziewane przekroczenie pierwotnej prognozy wynika głównie z wyższych prognozowanych dochodów z VAT oraz wyższej wpłaty z zysku NBP.

W związku z zawieszeniem obowiązywania ustawy o podatku od sprzedaży detalicznej, wprowadzonym na podstawie ustawy z dnia 15 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o podatku od sprzedaży detalicznej, do budżetu państwa nie wpłyną zaplanowane w ustawie budżetowej dochody z tego tytułu.

Dochody niepodatkowe budżetu państwa będą wyższe niż planowano w ustawie budżetowej na 2017 r. o ok. 8,4 mld zł, głównie za sprawą wyższej, niż pierwotnie zakładano, wpłaty z tytułu zysku Narodowego Banku Polskiego oraz wyższej wpłaty Agencji Nieruchomości Rolnych.

2. Dochody budżetu państwa w 2018 r.

Prognozowany wzrost dochodów budżetu państwa w 2018 r. z jednej strony będzie generowany przez wzrost gospodarczy przy jednoczesnym powrocie umiarkowanej inflacji, a z drugiej strony będzie efektem już wdrożonych i aktualnie przygotowywanych zmian systemowych.

Wskaźnikami makroekonomicznymi, które w głównym stopniu determinują prognozę dochodów są:

- wzrost PKB (w ujęciu realnym o 3,8%, nominalnym o 6,1%),
- średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych (2,3%),
- wzrost przeciętnego rocznego funduszu wynagrodzeń w gospodarce narodowej oraz emerytur i rent (nominalnie o 6,3%),
- wzrost spożycia prywatnego (w ujęciu nominalnym o 5,9%).

W 2018 r. warunki makroekonomiczne dla procesu gromadzenia dochodów budżetowych będą korzystniejsze niż w 2017 r. W szczególności na nominalny poziom dochodów pozytywnie będą oddziaływały procesy inflacyjne – prognozowany jest wzrost cen o 2,3% w 2018 r. w porównaniu do 1,8% w 2017 r.

Na poziom dochodów podatkowych w 2018 r. wpływ będzie miała kontynuacja działań z 2017 r. oraz nowe działania mające na celu odbudowę strumienia dochodów podatkowych i uszczelnienie systemu podatkowego. Do działań tych należą m.in.:

- poszerzenie zakresu podmiotowego stosowania Jednolitego Pliku Kontrolnego (JPK), co będzie wiązać się z szerszym wykorzystaniem narzędzi informatycznych (analizator JPK), służących do wykrywania faktur dokumentujących czynności fikcyjne,
- wprowadzony w 2017 r. systemu monitorowania drogowego przewozu towarów,
- wprowadzenie tzw. mechanizmu podzielonej płatności (ang. split payment),
- rozpoczęcie procesu wdrażania systemu elektronicznych kas fiskalnych on-line,
- wprowadzenie w przepisach o podatkach dochodowych (CIT i PIT) rozwiązań mających na celu wyeliminowanie przypadków stosowania tzw. agresywnej optymalizacji podatkowej, a z drugiej strony modyfikację preferencji podatkowych związanych ze wspieraniem innowacyjności (tzw. ulgi B+R) w celu zwiększenia inwestycji dokonywanych przez przedsiębiorców,
- opodatkowaniem akcyzą dwóch nowych wyrobów akcyzowych: płynu do papierosów elektronicznych oraz wyrobów nowatorskich,

- uszczelnienie systemu podatkowego w zakresie obrotu suszem tytoniowym poprzez objęcie krajowej produkcji tytoniu monitoringiem i nadzorem,
- podwyższenie tzw. kwoty wolnej w 2017 r. do 6.600 zł (efekt w rozliczeniu rocznym w 2018 r.).

Ponadto przewiduje się, że wzrost dochodów będzie wynikał ze skutków projektowanej ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych, która ma wejść w życie w II połowie 2017 r. Projektowane rozwiązanie obejmuje analizę i identyfikację zagrożeń związanych z wykorzystywaniem działalności banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do działań przestępczych w zakresie wyłudzeń skarbowych w podatku VAT.

W 2018 r., w stosunku do bieżącego roku, zostanie ponownie zwiększony udział gmin¹ we wpływach z podatku PIT. Łączny udział jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z PIT wzrośnie z 49,74% w 2017 r. do 49,83% w 2018 r. W przypadku podatku CIT udział jednostek samorządu terytorialnego pozostanie na poziomie z 2017 r., tj. 22,86%.

Od 2018 r. nastąpi kolejne podwyższenie tzw. kwoty wolnej (do 8 tys. zł rocznie). Efekt w postaci zwiększenia dochodów netto gospodarstw domowych poprzez obniżenie opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych będzie widoczny w 2019 r. przy rozliczeniu rocznym za 2018 r.

Ponadto, zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 6 lipca 2016 r. o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych (Dz. U. poz. 1206), wyboru opodatkowania zryczałtowanym podatkiem można dokonać w okresie obowiązywania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności tego podatku z rynkiem wewnętrznym. W dniu 8 grudnia 2016 r. została dokonana notyfikacja programu pomocowego pn. *Zryczałtowany podatek od wartości sprzedanej produkcji w przemyśle okrętowym*, opartego na ustawie o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych. W chwili obecnej trwa postępowanie w Komisji w tym zakresie. W związku z powyższym nie planuje się wpływów z tego podatku w 2018 r.

W zakresie dochodów niepodatkowych w 2018 r. prognozuje się, że budżet państwa zgromadzi niższe wpływy w porównaniu z prognozowanymi w 2017 r. Będzie to wynikiem braku, w porównaniu z 2017 r., wpłaty z zysku NBP.

---

¹ Zgodnie z art. 89 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Dochody budżetu państwa w latach 2016-2018 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2016	2017 PW	2018 Prognoza
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Dochody budżetu państwa	tys. zł	314.683.570	343.836.053	355.717.135
Dynamika nominalna	%	108,8	109,3	103,5
Dynamika realna	%	109,5	107,3	101,1
W relacji do PKB	%	17,0	17,7	17,3

3. Dochody podatkowe

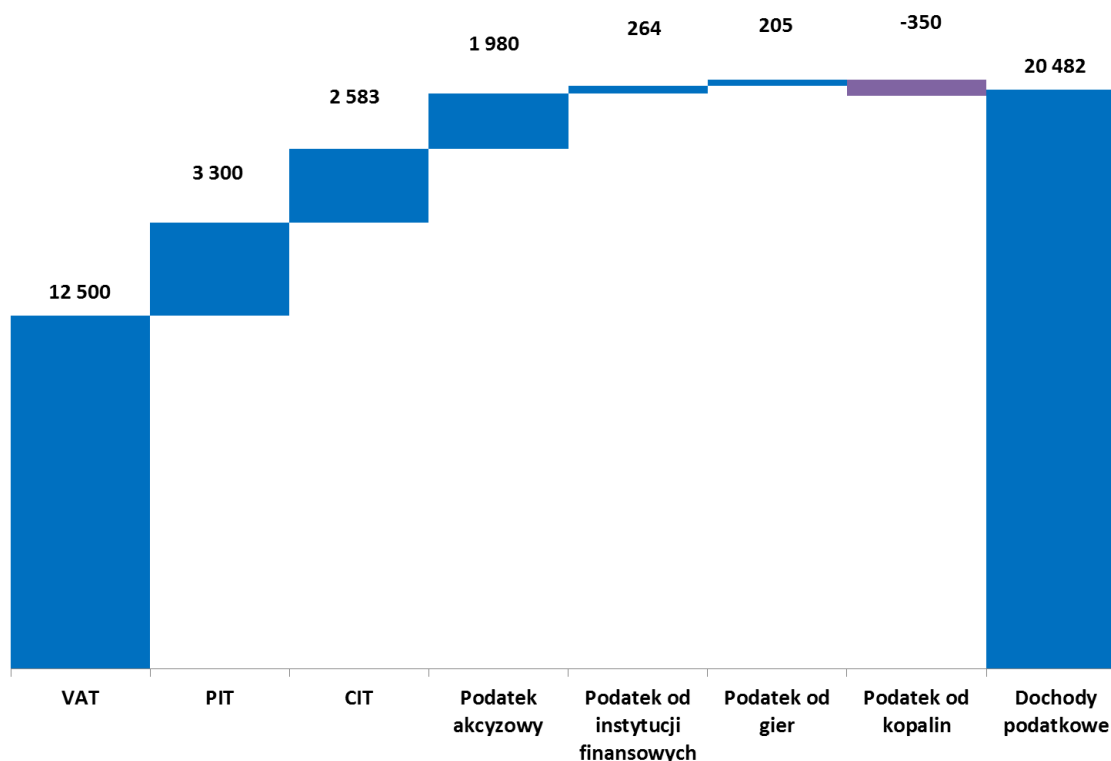
Zgodnie z prognozą dochody podatkowe w 2018 r. wyniosą 331.672.637 tys. zł, tj. o 6,6% nominalnie więcej w stosunku do prognozowanego wykonania w 2017 r. Relacja tych dochodów do PKB w 2018 r. wyniesie 16,1% i pozostanie na poziomie relacji z 2017 r.

Dochody podatkowe budżetu państwa w latach 2016-2018 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2016	2017 PW	2018 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody podatkowe	tys. zł	273.138.413	311.190.600	331.672.637
z tego:				
Podatek od towarów i usług		126.584.120	153.500.000	166.000.000
Podatek akcyzowy		65.749.274	68.020.000	70.000.000
Podatek od gier		1.406.925	1.709.000	1.913.982
Podatek dochodowy od osób prawnych		26.381.397	29.817.000	32.400.000
Podatek dochodowy od osób fizycznych		48.232.395	52.200.000	55.500.000
Podatek od wydobycia niektórych kopalin		1.277.488	1.640.000	1.290.000
Podatek od niektórych instytucji finansowych		3.506.810	4.304.600	4.568.655
Dynamika nominalna dochodów podatkowych	%	105,2	113,9	106,6
Dynamika realna dochodów podatkowych	%	105,8	111,9	104,2
W relacji do PKB	%	14,8	16,1	16,1

Prognozowany wzrost dochodów podatkowych w 2018 r. w porównaniu do prognozowanego wykonania w 2017 r. w podziale na poszczególne podatki prezentuje poniższy wykres.

Główne źródła wzrostu dochodów podatkowych budżetu państwa w 2018 r. w porównaniu do 2017 r. (w mln zł)

3.1. Podatek od towarów i usług

Dochody budżetu państwa z podatku od towarów i usług w 2018 r. prognozowane są w wysokości 166.000.000 tys. zł. W stosunku do prognozowanego wykonania w 2017 r. oznacza to wzrost o 8,1%. Relacja tych dochodów do PKB wyniesie w 2018 r. 8,1% i zwiększy się w porównaniu do 2017 r. o 0,2 pkt. proc.

Makroekonomiczne warunki gromadzenia dochodów w 2018 r. będą korzystne dla podatku VAT. Wzrost gospodarczy będzie determinowany głównie wzrostem popytu krajowego. W szczególności przewiduje się, że spożycie prywatne, które stanowi zdecydowaną większość bazy podatkowej w przypadku podatku VAT, wzrośnie w ujęciu nominalnym w 2018 r. o 5,9%.

W 2018 r. stawki podatku VAT pozostaną na obecnym poziomie. Na planowany poziom dochodów z VAT w 2018 r. będą miały również istotny wpływ efekty podejmowanych działań mających na celu wzrost efektywności poboru podatku oraz walkę z oszustwami i szarą strefą w tym obszarze. Część działań uszczelniających system podatkowy w zakresie VAT

została podjęta już w 2017 r., co jest jedną z przyczyn bardzo dobrej, znacznie wyższej niż pierwotnie planowano, realizacji dochodów z VAT w 2017 r. Działania te podniosły stopień wywiązywania się z zobowiązań podatkowych oraz będą pozytywnie wpływać na dochody również w 2018 r. Przykładem takiego działania jest wprowadzenie w 2017 r. systemu monitorowania drogowego przewozu towarów. W 2018 r. planuje się także dalsze prace polegające na rozbudowaniu systemu obsługującego Jednolity Plik Kontrolny (JPK). W szczególności w 2018 r. planowane jest objęcie obowiązkiem przekazywania danych w formie elektronicznej wszystkich podatników VAT. W związku z tym możliwa będzie dalsza rozbudowa Analizatora JPK, co umożliwi identyfikację działań polegających na wykorzystaniu faktur dokumentujących fikcyjne transakcje pomiędzy wszystkimi podatnikami VAT. W 2018 r. planuje się również rozpoczęcie procesu wdrażania systemu elektronicznych kas fiskalnych on-line oraz wprowadzenie tzw. mechanizmu podzielonej płatności (ang. split payment).

3.2. Podatek akcyzowy

Prognozowane w 2018 r. dochody budżetu państwa z podatku akcyzowego wynoszą 70.000.000 tys. zł, co oznacza 2,9% wzrost w stosunku do prognozowanego wykonania w 2017 r. Relacja dochodów budżetu państwa z tego źródła do PKB wyniesie w 2018 r. 3,4% i będzie niższa o 0,1 pkt. proc. w stosunku do 2017 r.

Prognoza dochodów z podatku akcyzowego w 2018 r. została sporządzona przy uwzględnieniu aktualnej projekcji wskaźników makroekonomicznych, prognozy zmiany wielkości sprzedaży głównych wyrobów akcyzowych oraz projektowanych zmian systemowych. Od 1 stycznia 2018 r. planowane jest objęcie opodatkowaniem akcyzą dwóch nowych wyrobów akcyzowych: płynu do papierosów elektronicznych oraz wyrobów nowatorskich. Wyroby te mają substytucyjny charakter w stosunku do tradycyjnych wyrobów tytoniowych, a celem ich opodatkowania jest bezpieczeństwo konsumentów oraz uszczelnienie systemu podatkowego.

Ponadto projektowane jest uszczelnienie systemu podatkowego w zakresie obrotu suszem tytoniowym poprzez objęcie krajowej produkcji tytoniu monitoringiem i nadzorem. Zmiana polega na zmniejszeniu dopływu surowca tytoniowego do nielegalnych wytwórni oraz nadzór nad produkcją tytoniu, a jej celem jest ograniczenie szarej strefy w obrocie suszem tytoniowym i wyrobami tytoniowym, co będzie miało pozytywny wpływ na dochody budżetu państwa w obszarze wyrobów tytoniowych.

Dnia 1 lipca 2017 r. weszły w życie zmiany przepisów ustawy o podatku akcyzowym w zakresie zwolnienia od akcyzy dla wyrobów węglowych zużywanych przez zakłady

energochłonne. W szczególności w wyniku zmian zwolnieniem objęte zostały czynności wykonywane przez zakład energochłonny wykorzystujący wyroby węglowe, w którym wprowadzony został w życie system prowadzący do osiągnięcia celów dotyczących ochrony środowiska lub do podwyższenia efektywności energetycznej. Zmiany te mają wpłynąć pozytywnie na dochody z akcyzy od wyrobów węglowych.

3.3. Podatek od gier

Dochody budżetu państwa na 2018 r. prognozowane są na poziomie 1.913.982 tys. zł, tj. o 12,0% więcej niż prognozowane wykonanie w 2017 r. Prognoza dochodów na 2018 r. uwzględnia m.in. skutki finansowe zmian systemowych wprowadzonych z dniem 1 kwietnia 2017 r. ustawą z 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych oraz niektórych innych ustaw. Nowelizacja, której celem było w szczególności ograniczenie szarej strefy, wprowadziła mechanizmy zapewniające większą kontrolę państwa nad rynkiem gier hazardowych, w tym przede wszystkim świadczonych przez sieć Internet. Ponadto nastąpiła zmiana modelu regulacji rynku gier poprzez rozszerzenie zakresu dopuszczalnej działalności w zakresie gier hazardowych. W formie monopolu państwa dopuszczono urządzenie gier na automatach w salonach gier oraz urządzenie innych gier hazardowych przez sieć Internet (z wyjątkiem urządzenia zakładów wzajemnych i loterii promocyjnych). Wprowadzono również możliwość oferowania gier liczbowych i loterii pieniężnych przez sieć Internet oraz rozszerzono ofertę tych gier o multijurysdykcyjne gry liczbowe i loterie pieniężne.

3.4. Podatek dochodowy od osób prawnych

Dochody budżetu państwa z podatku dochodowego od osób prawnych w 2018 r. prognozowane są w wysokości 32.400.000 tys. zł, co oznacza, że dochody te wzrosną o 8,7% w stosunku do prognozowanego wykonania w 2017 r. Relacja tych dochodów do PKB w 2018 r. zwiększy się do poziomu 1,6%. Podstawowym indykatorem bazy podatkowej podatku dochodowego od osób prawnych jest wzrost gospodarczy i jego struktura. Na dochody podatkowe rejestrowane w danym roku wpływają również takie elementy systemu podatkowego jak preferencje podatkowe polegające na możliwości rozliczania strat z lat ubiegłych² oraz istnienie kilku metod opłacania zaliczek na podatek, w tym formy uproszczone.

Prognozując dochody z podatku dochodowego od osób prawnych uwzględniono również wpływ zmian w przepisach prawnych. Od 2017 r. obowiązują przepisy wprowadzające 15%

---

² Zgodnie z regulacjami ustawowymi okres rozliczania strat ograniczony jest do 5 lat, a w jednym roku nie można rozliczyć więcej niż 50% strat z ostatnich 5-ciu lat.

stawkę podatku dochodowego od osób prawnych dla małych podatników tego podatku, tj. podatników, u których wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 1.200.000 euro.

Od 2017 r. wprowadzono preferencję podatkową, której celem ma być zwiększenie inwestycji dokonywanych przez przedsiębiorców. Preferencja ta polega na możliwości dokonania przez podatnika jednorazowego odpisu amortyzacyjnego z tytułu nabycia fabrycznie nowych środków trwałych do wysokości 100 tys. zł w roku podatkowym, przy minimalnej wartości wydatków na nabycie tych środków w wysokości 10 tys. zł.

Od 2018 r. planuje się modyfikację preferencji podatkowych w podatkach CIT i PIT związanych ze wspieraniem innowacyjności (tzw. ulgi B+R). Projekt ustawy przewiduje zmiany w zakresie tzw. ulgi B+R, tj. prawa do odliczenia od podstawy opodatkowania określonej kwoty kosztów uzyskania przychodów poniesionych przez przedsiębiorcę na działalność badawczo-rozwojową (kosztów kwalifikowanych), a w szczególności:

- zwiększenie wysokości odliczenia z tytułu ulgi B+R (do 100% kosztów kwalifikowanych, a w przypadku podatników posiadających status centrum badawczo-rozwojowego do 150%),
- rozszerzenie katalogu kosztów kwalifikowanych,
- wprowadzenie szczególnych zasad rozliczania ulgi B+R dla podmiotów, które posiadają status centrum badawczo-rozwojowego nadany na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1710),
- przyznanie prawa do odliczenia z tytułu ulgi B+R w odniesieniu do kosztów kwalifikowanych, które nie stanowią kosztów prowadzenia działalności na terenie specjalnej strefy ekonomicznej (obecnie podatnicy, którzy prowadzą choćby niewielką część działalności na terenie specjalnej strefy ekonomicznej nie mogą w ogóle korzystać z ulgi B+R).

Skutki finansowe tych rozwiązań będą widoczne w 2019 r. (w rozliczeniu rocznym za 2018 r.)

Od 2018 r. planuje się również wprowadzenie w przepisach o podatkach dochodowych (CIT i PIT) rozwiązań mających na celu wyeliminowanie przypadków stosowania tzw. agresywnej optymalizacji podatkowej. Projektowana ustawa w ramach działań uszczelniających system podatków dochodowych przewiduje m.in.:

- wyodrębnienie w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych źródła przychodów w postaci zysków kapitałowych oraz rozdzielenie dochodów uzyskiwanych z tego źródła od pozostałych dochodów podatnika,
- w ramach implementacji dyrektywy przeciwko unikaniu opodatkowania (ATAD):
  - modyfikację przepisów dotyczących tzw. niestatecznej kapitalizacji (thin cap), tj. przepisów przeciwdziałających nadmiernemu finansowaniu podatników długiem skutkującym erozją bazy podatkowej w państwie siedziby spółki zależnej oraz
  - modyfikację przepisów dotyczących unikania opodatkowania poprzez tworzenie kontrolowanych spółek zagranicznych (Controlled Foreign Company – CFC) w państwach stosujących preferencyjne reżimy opodatkowania, w tym w tzw. rajach podatkowych,
- modyfikację przepisów regulujących funkcjonowanie podatkowych grup kapitałowych (PGK),
- wprowadzenie przepisów limitujących, powyżej progu kwotowego uwzględniającego potrzeby wynikające z działalności operacyjnej przedsiębiorstwa, wysokość kosztów uzyskania przychodów związanych z zawieraniem przez podatników podatku CIT umowami na określone usługi niematerialne.

Przedmiotowy projekt wprowadza także zmiany o charakterze upraszczającym i precyzującym obecnie funkcjonujące regulacje mogące odnieść pozytywny wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej, do których należą m.in.:

- podwyższenie z obecnych 3.500 zł do 5.000 zł limitu wartości środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych umożliwiającego jednorazowe zaliczenie wydatków na nabycie tych środków lub wartości do kosztów uzyskania przychodów.

3.5. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Dochody budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych w 2018 r. prognozowane są w wysokości 55.500.000 tys. zł, co oznacza wzrost o 6,3% w stosunku do prognozowanego wykonania w 2017 r. Prognozowana relacja dochodów budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych do PKB wyniesie w 2018 r. 2,7% i pozostanie na poziomie z roku poprzedniego.

Na potrzeby prognozy dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych na 2018 r. przyjęto, jako indykatory bazy podatkowej, m.in. prognozy następujących wielkości makroekonomicznych:

- nominalny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej o 4,7%,
- nominalny wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych 3,8%; nominalny wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty rolników indywidualnych o 2,2%,
- wzrost zatrudnienia w gospodarce narodowej o 0,8%,
- wzrost liczby emerytów i rencistów z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych o 4,5%; wzrost liczby emerytów i rencistów rolników indywidualnych o 1,5%,
- średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w wysokości 2,3%.

Największą część wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych stanowią wpływy z podatku rozliczanego według skali podatkowej. Należy zaznaczyć, że w 2018 r. obowiązywać będzie aktualna skala podatkowa, zaś kwota odliczana od podatku zostanie ponownie podniesiona tak, aby osoby o dochodzie rocznym do 8.000 zł nie płaciły podatku (efekt będzie widoczny w 2019 r.). Pozostałe parametry systemu podatkowego, tj. progi podatkowe, kwoty zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodów pozostają na niezmienionym poziomie, co przy wzroście podstawy opodatkowania (tj. np. funduszu wynagrodzeń, emerytur i rent) oznacza wzrost efektywnej stawki podatkowej. W ujęciu makroekonomicznym główną częścią podstawy opodatkowania jest w tym przypadku łączny fundusz wynagrodzeń, emerytur i rent, którego nominalny wzrost w 2018 r. jest prognozowany na poziomie 6,3%.

Istotną część wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych uzyskiwana jest od dochodu osób prowadzących działalność gospodarczą. Wpływy z tego tytułu są determinowane głównie bieżącą sytuacją gospodarczą oraz mechanizmami takimi jak rozliczenie roczne, odliczanie strat z lat poprzednich i możliwość stosowania uproszczonych form opłacania zaliczek na podatek.

W prognozie dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych uwzględniono także zmianę wysokości udziału jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z tego tytułu, wynikającą ze zmiany wysokości udziału gmin (wzrost z 37,89% do 37,98%) oraz utworzenie w woj. śląskim związku metropolitalnego.

Od 2018 r. planuje się, analogicznie jak opisano w pkt 3.4, modyfikację preferencji podatkowych związanych ze wspieraniem innowacyjności (tzw. ulgi B+R) oraz wprowadzenie rozwiązań mających na celu wyeliminowanie przypadków stosowania tzw. agresywnej optymalizacji podatkowej.

3.6. Podatek od wydobycia niektórych kopalin

W 2018 r. wpływy z podatku od wydobycia niektórych kopalin wyniosą 1.290.000 tys. zł, co oznacza spadek w stosunku do prognozowanego wykonania 2017 r. o 21,3%.

W prognozie wpływów z tego tytułu uwzględniono następujące czynniki wpływające na stawkę podatku: kurs dolara amerykańskiego, cenę miedzi i srebra na giełdach referencyjnych w Londynie, jak również średnie wydobycie tych kruszców w kraju.

Prognozowany na 2018 r. poziom wpływów budżetowych jest silnie skorelowany z cenami miedzi, które po okresie dynamicznego wzrostu w ostatnich miesiącach 2016 r. i w pierwszym kwartale 2017 r. wykazują tendencję spadkową.

3.7. Podatek od niektórych instytucji finansowych

Prognozowane w 2018 r. dochody budżetu państwa z podatku od niektórych instytucji finansowych wynoszą 4.568.655 tys. zł, tj. o 6,1% więcej w porównaniu z prognozowanym wykonaniem w 2017 r. Prognoza na 2018 r. zakłada utrzymanie przez banki relatywnie stałego udziału obligacji skarbowych w aktywach, co spowoduje, że dochody budżetu państwa z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych będą rosły w tempie analogicznym do tempa wzrostu aktywów instytucji objętych tym podatkiem.

4. Dochody niepodatkowe

Dochody niepodatkowe w latach 2016-2018 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2016	2017 PW	2018 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody niepodatkowe	tys. zł	40.131.266	30.919.004	21.922.589
z tego:				
Dywidendy i wpłaty z zysku		2.814.682	1.769.961	2.247.987
Cło		3.177.775	3.720.000	3.787.000
Wpłaty z zysku NBP		7.861.992	8.740.937	0
Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe		24.044.869	14.564.757	13.625.243
Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego		2.231.948	2.123.349	2.262.359
Dynamika nominalna dochodów niepodatkowych	%	144,8	77,0	70,9
Dynamika realna dochodów niepodatkowych	%	145,7	75,7	69,3
W relacji do PKB	%	2,2	1,6	1,1

Prognozuje się, że w 2018 r. dochody niepodatkowe wyniosą 21.922.589 tys. zł, co oznacza spadek o 29,1% w stosunku do prognozowanego wykonania w 2017 r. Relacja dochodów niepodatkowych do PKB w 2018 r. wyniesie 1,1% w porównaniu z 1,6% w 2017 r.

Dochody niepodatkowe w 2018 r. będą niższe niż w 2017 r. z uwagi na prognozowany brak wpłaty z zysku Narodowego Banku Polskiego.

4.1. Dywidendy i wpłaty z zysku

Prognozuje się, że w 2018 r. dochody z tytułu dywidend i wpłat z zysku wyniosą 2.247.987 tys. zł, co oznacza wzrost o 27,0% w stosunku do prognozowanego wykonania w 2017 r. Relacja dochodów z tego tytułu do PKB w 2018 r. wyniesie 0,1%, pozostając na poziomie relacji z 2017 r.

4.2. Cło

Prognozuje się, że w 2018 r. dochody z cła wyniosą 3.787.000 tys. zł, co oznacza 1,8% wzrost w stosunku do prognozowanego wykonania w 2017 r. Relacja dochodów z tego tytułu do PKB w 2018 r. wyniesie 0,2%, pozostając na poziomie relacji z 2017 r.

Do opracowania prognozy dochodów z cła w 2018 r. wykorzystano następujące wielkości makroekonomiczne:

- import spoza obszaru krajów Unii Europejskiej – 89.108 mln euro,
- stawkę celną na poziomie 1,0%,
- średni kurs złotego – 4,25 PLN/EUR.

4.3. Wpłata z zysku NBP

W 2018 r. NBP nie przewiduje wpłaty z zysku za 2017 r. Należy jednak zaznaczyć, że wykonanie wyniku finansowego NBP charakteryzuje duża niepewność, ze względu na wrażliwość poszczególnych pozycji rachunku zysków i strat na zmiany czynników pozostających poza kontrolą banku centralnego, w tym w szczególności kursu złotego do walut obcych, w których utrzymywane są rezerwy dewizowe, stóp procentowych na światowych rynkach finansowych, a także płynności sektora bankowego.

4.4. Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe

Prognozuje się, że w 2018 r. dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe wyniosą 13.625.243 tys. zł, co oznacza 6,5% spadek w stosunku do prognozowanego wykonania w 2017 r. Relacja dochodów z tego tytułu do PKB w 2018 r. wyniesie 0,7%, wobec 0,8% w 2017 r.

Istotniejsze dochody uzyskiwane są w działach:

- Wymiar sprawiedliwości, w którym gromadzone są dochody z opłat sądowych, opłaty za czynności egzekucyjne i opłaty za zabezpieczenie należności, jednorazowe opłaty egzaminacyjne, grzywny i mandaty oraz kary pieniężne od ludności wymierzone i pobierane przez sądy oraz grzywny i kary pieniężne wymierzone na podstawie ustawy Kodeks karny skarbowy;
- Administracja publiczna, w którym ujęte są dochody uzyskiwane głównie z wpływów z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych, wpływów z różnych opłat oraz wpływów z opłat za koncesje i licencje;
- Obsługa długu Skarbu Państwa, którego głównymi dochodami są:

- dochody zagraniczne, na które składają się: odsetki i opłaty od udzielonych przez Polskę kredytów i pożyczek zagranicznych oraz odsetki od środków walutowych;
- dochody krajowe, na które składają się głównie wpływy ze sprzedaży i przedterminowego wykupu obligacji skarbowych, odsetki od środków znajdujących się na depozytach Ministra Finansów prowadzonych przez agentów emisji, odsetki od pożyczek udzielonych z budżetu państwa;
- Gospodarka mieszkaniowa, w którym do istotniejszych dochodów należą dochody z tytułu gospodarowania przez starostów zasobem nieruchomości Skarbu Państwa.

4.4.1. Dochody z tytułu realizacji zadań zleconych

W ramach łącznej kwoty dochodów państwowych jednostek budżetowych i innych dochodów niepodatkowych, ujętych w projekcie ustawy budżetowej na 2018 r. zaplanowane zostały również wpływy związane z realizacją przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W 2018 r. planowane jest wypracowanie przedmiotowych wpływów przez wojewodów w następujących działach:

- w dziale 700 – Gospodarka mieszkaniowa, w wysokości 1.403.888 tys. zł z tytułu gospodarowania przez starostów zasobem nieruchomości Skarbu Państwa;
- w dziale 855 – Rodzina, dochody w kwocie 241.911 tys. zł dotyczą przede wszystkim ściągniętych należności od dłużników alimentacyjnych;
- w dziale 852 – Pomoc społeczna, dochody w kwocie 11.957 tys. zł dotyczą przede wszystkim odpłatności za pobyt osób z zaburzeniami psychicznymi w ośrodkach wsparcia oraz odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze;
- w dziale 010 – Rolnictwo i łowiectwo, w wysokości 4.297 tys. zł, z tytułu: wpływów z opłat melioracyjnych i inwestycyjnych wnoszonych przez rolników, stanowiących zwrot części kosztów poniesionych przez Skarb Państwa na wykonanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, na podstawie ustawy – Prawo wodne (rozdział 01008), opłat za grunty pod wodami płynącymi stanowiącymi własność Skarbu Państwa oraz za dzierżawę stawu, jazów i stopni wodnych;
- w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, dochody w kwocie 2.601 tys. zł stanowią wpływy z tytułu opłaty za wydanie karty parkingowej przez przewodniczącego powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności;

- w dziale 750 – Administracja publiczna, dochody w kwocie 2.339 tys. zł dotyczą przede wszystkim opłat za udostępnienie danych osobowych z gminnych zbiorów meldunkowych;
- w dziale 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, dochody w kwocie 2.263 tys. zł dotyczą realizowanych przez komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej wpływów głównie z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa;
- w dziale 600 – Transport i łączność, w wysokości 1.395 tys. zł, głównie z tytułu wpływów z opłat za wydanie zaświadczeń ADR lub ich wtórników;
- w dziale 710 – Działalność usługowa, w wysokości 1.446 tys. zł, głównie z tytułu grzywien nakładanych przez organy nadzoru budowlanego;
- w dziale 100 – Górnictwo i kopalnictwo, w wysokości 386 tys. zł, z tytułu wynagrodzenia za ustanowienie użytkowania górniczego, zgodnie z art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2016 r. poz. 1131, z późn. zm.);
- w dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, w wysokości 341 tys. zł, z tytułu: opłat i kar za korzystanie ze środowiska, gospodarki ściekowej i ochrony wód, gospodarki odpadami oraz ochrony gleb i wód podziemnych;
- w dziale 630 – Turystyka, dochody w kwocie 132 tys. zł dotyczą opłat egzaminacyjnych wnoszonych przez kandydatów na przewodników turystycznych górskich oraz przez przewodników turystycznych i pilotów wycieczek na egzaminy z języków obcych, a także opłat związanych z zaszeregowaniem obiektu hotelarskiego do określonego rodzaju i kategorii..

Szczegółowy opis dochodów zawartych w pozycji „Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe” przedstawiony jest w opisie stosownych części budżetowych.

4.5. Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego

Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego do budżetu państwa związane są z mechanizmem redystrybucji dochodów pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego.

Prognozuje się, że w 2018 r. dochody z tytułu wpłat jednostek samorządu terytorialnego wyniosą 2.262.359 tys. zł, co oznacza wzrost o 6,5% w stosunku do prognozowanego wykonania w 2017 r. Relacja dochodów z tego tytułu do PKB w 2018 r. wyniesie 0,1%, pozostając na poziomie relacji z 2017 r.

5. Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi

Prognozuje się, że w 2018 r. dochody w tytule środki z UE i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi wyniosą 2.121.909 tys. zł, co oznacza 22,9% wzrost w stosunku do prognozowanego wykonania w 2017 r. Relacja dochodów z tego tytułu do PKB w 2018 r. wyniesie 0,1%, pozostając na poziomie relacji z 2017 r.

W projekcie ustawy budżetowej na 2018 r. ujęto środki europejskie i środki, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych na realizację projektów pomocy technicznej, a także środki pozostałych programów finansowanych z udziałem środków Unii Europejskiej, nieujętych w budżecie środków europejskich.

Na prognozę takiej kwoty środków z UE i innych źródeł niepodlegających zwrotowi składają się wpływy z:

- realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna oraz projektów pomocy technicznej innych programów operacyjnych w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020 w wysokości 1.709.508 tys. zł;
- programów realizowanych z udziałem środków otrzymywanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) w wysokości 3.182 tys. zł;
- pozostałych programów finansowanych z udziałem środków UE w wysokości 257.161 tys. zł;
- Wspólnej Polityki Rolnej w wysokości 152.058 tys. zł.

Rozdział V

Wydatki budżetu państwa w 2018 r.

1. Omówienie kwoty planowanych wydatków oraz nieprzekraczalnego limitu wydatków, o których mowa w art. 112aa ustawy o finansach publicznych

Projekt ustawy budżetowej na rok 2018 został przygotowany z zastosowaniem stabilizującej reguły wydatkowej, wprowadzonej do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1646, z późn. zm.), z uwzględnieniem nowych działań po stronie dochodowej planowanych na rok 2018.

Zakresem stabilizującej reguły wydatkowej objęte są wydatki:

- 1) organów władzy publicznej, w tym organów administracji rządowej, organów kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądów i trybunałów;
- 2) jednostek samorządu terytorialnego i ich związków;
- 3) związków metropolitalnych;
- 4) jednostek budżetowych;
- 5) funduszy zarządzanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i funduszy zarządzanych przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- 6) Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 7) Funduszu Pracy;
- 8) Bankowego Funduszu Gwarancyjnego;
- 9) funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego;

z wyłączeniem:

wydatków finansowanych z budżetu środków europejskich i środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.).

Aktualna kwota planowanych wydatków jednostek objętych zakresem stabilizującej reguły wydatkowej, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, na rok 2018 wynosi 803.656.021 tys. zł. Kwota ta została ustalona w oparciu o:

- 1) kwotę wydatków na rok 2017, określoną w ustawie budżetowej na rok 2017, która wynosi 764.799.654 tys. zł;

- 2) ogłoszoną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego dnia 14 kwietnia 2017 r. zgodnie z art. 38b pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2016 r. poz.1870) łączną dynamikę wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych za lata 2011–2016 oraz prognozy wzrostu gospodarczego na lata 2017-2018 wykorzystane do opracowania projektu ustawy budżetowej na rok 2018;
- 3) wartość korekty, o której mowa w art. 112aa ust. 4 ustawy o finansach publicznych, wynoszącą w 2018 r. -2 p.p., ponieważ relacja państwowego długu publicznego przeliczonego zgodnie z art. 38a ustawy o finansach publicznych do PKB w 2016 r. przekracza wartość referencyjną wynoszącą 48% PKB;
- 4) prognozowaną wartość ogółem działań dyskrecyjnych.

Zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych działania dyskrecyjne w zakresie podatków i składek na ubezpieczenia społeczne są uwzględniane w formule stabilizującej reguły wydatkowej, o ile wartość każdego z nich przekracza 0,03% wartości produktu krajowego brutto, prognozowanej w przedłożonym Sejmowi projekcie ustawy budżetowej na dany rok. W związku z tym, w kwocie wydatków na rok 2018 uwzględniono następujące działania dyskrecyjne:

- 1) skutki ograniczenia luki podatkowej w związku z wyłudzeniami VAT i zapobiegania unikaniu płacenia podatku szacowane na 10.799.692 tys. zł, na które składają się następujące czynności:
  - a) wprowadzenie jednolitego pliku kontrolnego ustawą z dnia 10 września 2015 r. o zmianie ustawy - Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1649) oraz ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 poz. 846);
  - b) wdrożenie systemu teleinformatycznego izby rozliczeniowej (STIR) i mechanizmu analizy ryzyka wykorzystywania działalności banków i SKOK projektem ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego dla wyłudzeń skarbowych,
  - c) wprowadzenie tzw. mechanizmu podzielonej płatności projektem ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw;
- 2) skutki projektowanej ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne szacowane na 1.681.000 tys. zł;
- 3) skutki wycofania zakładanego w ustawie budżetowej na rok 2017 wprowadzenia podatku od sprzedaży detalicznej (projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od sprzedaży detalicznej) szacowane na -1.007.658 tys. zł.

Suma różnic, o której mowa w art. 112aa ust. 5 ustawy o finansach publicznych, tj. skumulowanych różnic pomiędzy relacją wyniku nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB oraz poziomem średniookresowego celu budżetowego wynosi w 2016 r. -5,47 pkt. proc.

Kwota planowanego limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych, w roku 2018 wynosi 596.989.809 tys. zł. Kwota ta została wyznaczona w oparciu o:

- 1) planowaną kwotę wydatków jednostek objętych stabilizującą regułą wydatkową;
- 2) prognozowany na 2018 rok poziom skonsolidowanych:
  - a) wydatków jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz samorządowych jednostek budżetowych z uwzględnieniem m. in. realizacji budżetów jednostek samorządu terytorialnego i ich związków w ostatnich latach oraz przewidywanego wykonania roku 2017;
  - b) planowanych kosztów Narodowego Funduszu Zdrowia wyliczonych na podstawie planu finansowego NFZ;
  - c) planowanych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 wydatków organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych;
  - d) planowanych wydatków Bankowego Funduszu Gwarancyjnego określonych w planie finansowym Funduszu.

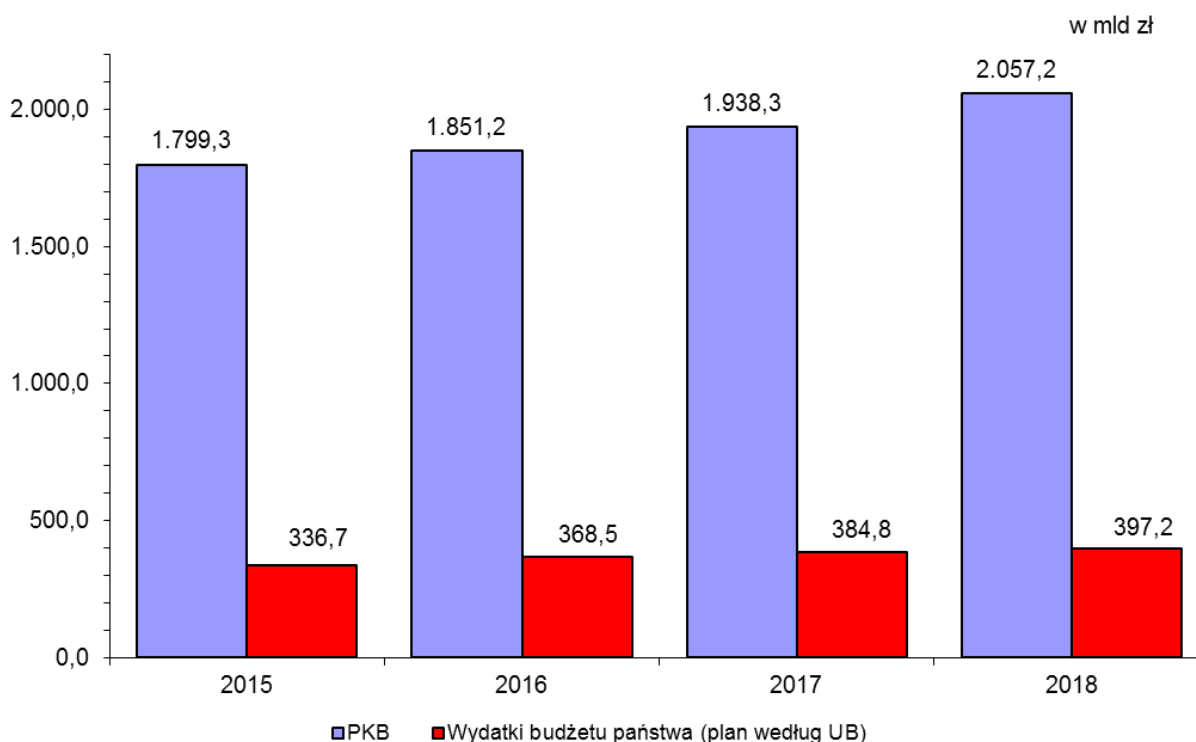
2. Wydatki budżetu państwa – informacje ogólne

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w art. 110 określa konstrukcję budżetu państwa. Główne składowe to podatkowe i niepodatkowe dochody budżetu państwa, planowane wydatki budżetu państwa, kwota planowanych wydatków jednostek objętych stabilizującą regułą wydatkową obliczona zgodnie z art. 112aa ust. 1 oraz kwota planowanego limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3, planowany deficyt budżetu państwa wraz z informacją dotyczącą źródeł jego pokrycia. W ustawie budżetowej prezentowane są także prognozowane dochody oraz planowane wydatki budżetu środków europejskich, jak również wynik budżetu środków europejskich.

Ustalony w projekcie ustawy budżetowej limit wydatków, o którym mowa w art. 52 ustawy o finansach publicznych na rok 2018 wynosi 397.209.135 tys. zł i jest wyższy od zaplanowanego w ustawie budżetowej na 2017 r. o 12.435.633 tys. zł, tj. o 3,2%.

Udział wydatków budżetu państwa w PKB w 2018 r. wyniesie 19,3% wobec 19,9% w roku 2017, co oznacza spadek o 0,6 punktu procentowego przy jednoczesnym nominalnym wzroście wydatków oraz PKB.

Udział wydatków budżetu państwa w PKB w latach 2015 – 2018 wynosi odpowiednio 18,7%, 19,9%, 19,9% oraz 19,3%.

Prezentowana kwota wydatków na lata 2015 - 2018 nie obejmuje wydatków zawartych w budżecie środków europejskich.

W ramach projektu ustawy budżetowej na rok 2018 zapewniono niezbędne środki finansowe zarówno na kontynuację dotychczasowych priorytetów Rządu, jak również na realizację nowych zadań przy porównywalnych rok do roku planowanych kosztach obsługi długu Skarbu Państwa. Możliwe to było dzięki m.in. kontynuowanym oraz nowym działaniom mającym na celu odbudowę strumienia dochodów podatkowych oraz uszczelnienie systemu podatkowego.

Dzięki zwiększonym wpływom budżetowym zostanie także utrzymana stabilność finansów publicznych – prognozuje się, iż deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2018 r. nie przekroczy poziomu 3% PKB.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 zapewniono niezbędne środki m.in. na:

- 1) finansowanie Programu „Rodzina 500 plus”. Program ten, stanowiąc jeden z priorytetów Rządu, pozostaje kluczowym instrumentem z zakresu aktywnej polityki prorodzinnej. Jego celem jest przede wszystkim pomoc dla rodzin wychowujących dzieci oraz poprawa tendencji demograficznych w Polsce. W 2018 r. z powyższego tytułu dla polskich rodzin zostanie przeznaczony ponad 24 mld zł, tj. około 1,3 mld zł więcej w porównaniu do roku 2017;
- 2) skutki obniżenia wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet oraz 65 lat dla mężczyzn w związku z przyjęciem ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (szacowany skutek per saldo dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i Funduszu Emerytalno-Rentowego to ponad 9 mld zł);
- 3) waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych od 1 marca 2018 r. wskaźnikiem waloryzacji na poziomie 102,7% (szacowany koszt ok. 5,4 mld zł);
- 4) zwiększenie limitu wydatków na obronę narodową, tj. o ponad 3,9 mld zł więcej w stosunku do roku 2017, w tym na zabezpieczenie wydatków związanych z finansowaniem programu wieloletniego "Zabezpieczenie transportu powietrznego najważniejszych osób w państwie (VIP)";
- 5) kontynuację zadań restrukturyzacyjnych w sektorze górnictwa węgla kamiennego. W 2018 r. na przedmiotowe zadania przewidziane zostanie łącznie 1,5 mld zł;
- 6) finansowanie zadań w obszarze mieszkalnictwa, w tym pakietu Mieszkanie Plus. W 2018 r. na zadania z obszaru mieszkalnictwa zostanie przeznaczona kwota 2 mld zł;
- 7) wzrost wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez ministrów oraz średnich wynagrodzeń

nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego zatrudnionych w szkołach i placówkach objętych subwencjonowaniem prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego o 5% od dnia 1 maja 2018 r.;

- 8) wzrost dotacji na ratownictwo medyczne w celu sfinansowania o kolejne 400 zł podwyżki wynagrodzeń pielęgniarek i położnych, ratowników i dyspozytorów medycznych;
- 9) dofinansowanie do bezpłatnych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych dla osób, które ukończyły 75 rok życia. W 2018 roku zabezpieczono około 80 mln zł więcej w porównaniu do roku 2017. Celem przedmiotowego zadania jest przeciwdziałanie zjawisku realnego braku dostępu osób starszych do leczenia ze względów ekonomicznych;
- 10) realizację programów wieloletnich wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia;
- 11) dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w celu usprawnienia systemu przez zapewnienie producentom rolnym szerszej dostępności do ubezpieczeń upraw rolnych z dopłatami z budżetu państwa do składek ubezpieczenia;
- 12) realizację programu wieloletniego „Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie”;
- 13) realizację programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”;
- 14) finansowanie Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017-2020;
- 15) finansowanie Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2017-2020;
- 16) realizację programu wieloletniego "Senior+";
- 17) finansowanie zadań związanych z organizacją w Polsce Wystawy EXPO 2022 w Łodzi;
- 18) finansowanie zadań związanych z nauką.

Ponadto, w projekcie budżetu zapewniono kontynuację finansowania innych zadań rozpoczętych w latach ubiegłych takich jak: zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego; finansowanie regulacji z ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej; zabezpieczenie środków na dopłaty do paliwa rolniczego czy też ochrona odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej.

Wydatki budżetu państwa realizowane są przez kierowników urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, ministrów i kierowników urzędów centralnych, wojewodów oraz prezesów samorządowych kolegiów odwoławczych. Każdy wydatek budżetu państwa przypisany jest do określonego dysponenta

części budżetowej, ponadto określony jest jego charakter ekonomiczny (tj. czy jest to dotacja, subwencja, świadczenie na rzecz osób fizycznych, wydatek bieżący jednostek budżetowych, wydatek majątkowy, wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa, środki własne Unii Europejskiej, współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej). W ten sposób wydatki prezentowane są w załączniku nr 2 do projektu ustawy budżetowej. Niektóre wydatki uszczegółowione są dodatkowo w pozostałych załącznikach do ustawy budżetowej:

- załącznik nr 6 – prezentowane są kwoty wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych;
- załącznik nr 7 – zawiera zestawienie zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami;
- załącznik nr 8 – zawiera wykaz jednostek, dla których zaplanowano dotacje podmiotowe i celowe oraz kwoty tych dotacji;
- załącznik nr 9 – zawiera zakres i kwoty dotacji przedmiotowych i podmiotowych;
- załącznik nr 10 – zawiera zestawienie programów wieloletnich w układzie zadaniowym;
- załącznik nr 11 – zawiera plany finansowe agencji wykonawczych;
- załącznik nr 12 – zawiera plany finansowe instytucji gospodarki budżetowej;
- załącznik nr 13 – zawiera plany finansowe państwowych funduszy celowych;
- załącznik nr 14 – zawiera plany finansowe państwowych osób prawnych.

Wydatki według grup ekonomicznych

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa 2017	Projekt ustawy budżetowej 2018	Różnica (3-2)	Wskaźnik (3/2)	Struktura	
					2017 r.	2018 r.
					%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	384.773.502	397.209.135	12.435.633	103,2	100,0	100,0
w tym:						
1. Dotacje i subwencje	210.006.783	213.442.394	3.435.611	101,6	54,6	53,7
2. Świadczenia na rzecz osób fizycznych	25.656.939	26.085.409	428.470	101,7	6,7	6,6
3. Wydatki bieżące jednostek budżetowych	72.108.301	75.474.240	3.365.939	104,7	18,7	19,0
4. Wydatki majątkowe	19.492.865	21.582.836	2.089.971	110,7	5,1	5,4
5. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa	30.399.900	30.699.900	300.000	101,0	7,9	7,7
6. Środki własne Unii Europejskiej	18.165.412	19.643.623	1.478.211	108,1	4,7	4,9
7. Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	8.943.302	10.280.733	1.337.431	115,0	2,3	2,6

Podobnie jak w latach poprzednich, największy udział w wydatkach ogółem będą stanowić dotacje i subwencje (53,7%), następnie wydatki bieżące jednostek budżetowych (19%) oraz wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa (7,7%).

Zasadniczy podział poszczególnych wydatków określają działy klasyfikacji budżetowej, takie jak na przykład: rodzina, transport i łączność, nauka, obrona narodowa, oświata i wychowanie, szkolnictwo wyższe, ochrona zdrowia, pomoc społeczna.

Należy podkreślić, iż wydatki zaplanowane w danym dziale budżetu państwa nie odzwierciedlają wszystkich nakładów zaplanowanych do poniesienia na realizację zadań z zakresu określonej dziedziny działalności państwa. Nakłady te ponoszone są także z budżetu środków europejskich oraz w ramach planów finansowych jednostek sektora finansów publicznych: agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej, państwowych funduszy celowych, państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych.

Opis wydatków zaplanowanych na realizację zadań publicznych wraz z celami oraz wartościami mierników przedstawia budżet w układzie zadaniowym.

3. Grupy wydatków

3.1. Subwencje i dotacje do jednostek samorządu terytorialnego

3.1.1. Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego

Planowana na 2018 r. subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego została ustalona według zasad określonych w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1453).

Na 2018 r. w części 82 - Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowano wydatki w łącznej wysokości 55.302.338 tys. zł, tj. na poziomie wyższym o 1,9% niż zaplanowano na 2017 r.

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego składa się z:

- części oświatowej dla gmin, powiatów i województw,
- części wyrównawczej dla gmin, powiatów i województw,
- części równoważącej dla gmin i powiatów,
- części regionalnej dla województw.

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego została zaplanowana na rok 2018 w wysokości 41.932.752 tys. zł i jest o 0,1% wyższa od kwoty części oświatowej subwencji ogólnej określonej w ustawie budżetowej na rok 2017.

Ta część subwencji ogólnej ustalona została zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w świetle którego kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych.

W kwocie części oświatowej subwencji ogólnej planowanej na rok 2018 zostały uwzględnione skutki finansowe zmiany liczby etatów nauczycieli oraz awansu zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego w 2018 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin zaplanowana na 2018 r. w wysokości 7.495.538 tys. zł jest wyższa o 8,7% od kwoty tej części subwencji zaplanowanej na 2017 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Podstawę do ustalenia wysokości kwoty podstawowej na 2018 r. stanowiły dane ze sprawozdań z wykonania dochodów podatkowych gminy za 2016 r. oraz dane o liczbie mieszkańców według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r., ustalonej przez Główny Urząd Statystyczny.

Kwotę podstawową otrzymują gminy, w których dochody podatkowe na 1 mieszkańca są niższe od 92% średnich dochodów podatkowych wszystkich gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca kraju.

Wysokość kwoty uzupełniającej uzależniona jest od gęstości zaludnienia w gminie, w relacji do średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochodu gminy na 1 mieszkańca.

Kwotę uzupełniającą otrzymują tylko te gminy, w których gęstość zaludnienia, ustalona przez Główny Urząd Statystyczny według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r., jest niższa od średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochód podatkowy na 1 mieszkańca gminy jest nie wyższy niż 150% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów zaplanowana na 2018 r. w kwocie 2.080.888 tys. zł, jest o 9,8% wyższa od kwoty zaplanowanej na 2017 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwotę podstawową otrzymują powiaty, w których wskaźnik dochodów podatkowych z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) na 1 mieszkańca w powiecie jest mniejszy niż wskaźnik dochodów podatkowych dla wszystkich powiatów.

Wyrównanie stanowi 90% różnicy między średnim dochodem podatkowym na 1 mieszkańca kraju a dochodem podatkowym na 1 mieszkańca powiatu.

Kwota podstawowa stanowi iloczyn ww. kwoty wyrównania na 1 mieszkańca i liczby mieszkańców danego powiatu.

Kwota uzupełniająca zależy od wskaźnika bezrobocia w danym powiecie i przeznaczona jest dla tych powiatów, w których wskaźnik bezrobocia – liczony jako iloraz stopy bezrobocia

w powiecie i stopy bezrobocia w kraju – jest wyższy od 1,10. Im wyższy jest wskaźnik bezrobocia w powiecie, tym wyższa jest ta kwota.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw zaplanowana na 2018 r. w kwocie 1.177.802 tys. zł, jest o 5,8% wyższa od kwoty zaplanowanej na 2017 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwota podstawowa jest przeznaczona dla tych województw, w których wskaźnik dochodów podatkowych na 1 mieszkańca (z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych PIT i udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych CIT) jest mniejszy niż wskaźnik dochodów podatkowych dla wszystkich województw.

Wyrównanie stanowi 72% różnicy między średnim dochodem podatkowym województw na 1 mieszkańca w kraju a dochodem podatkowym na 1 mieszkańca województwa.

Kwota podstawowa stanowi iloczyn ww. kwoty wyrównania i liczby mieszkańców w danym województwie.

Kwota uzupełniająca uzależniona jest od liczby mieszkańców w województwie.

Kwotę tę otrzymują województwa, w których wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w województwie jest niższy od 125% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich województw, a więc te, które nie dokonują wpłat i w których liczba mieszkańców nie przekracza 3 milionów. Podstawę do jej wyliczenia stanowi przeliczeniowa liczba mieszkańców województwa ustalana w sposób określony ustawowo.

Wysokość kwoty uzupełniającej należnej danemu województwu stanowi iloczyn przeliczeniowej liczby mieszkańców i 9% średniego dochodu podatkowego województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca w kraju.

Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin

Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin na 2018 r. została zaplanowana w wysokości 613.858 tys. zł, tj. na poziomie o 12,3% wyższym od zaplanowanego na 2017 r.

Część równoważąca subwencji ogólnej jest rozdzielana między gminy według następujących, określonych ustawowo, kryteriów:

- 1) 50% – między gminy miejskie, w których wydatki na dodatki mieszkaniowe wykonane w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, były wyższe od 80% średnich wydatków na dodatki mieszkaniowe wszystkich gmin miejskich

wykonanych w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin;

- 2) 25% – między gminy wiejskie i gminy miejsko-wiejskie, w których wydatki na dodatki mieszkaniowe wykonane w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, były wyższe od 90% średnich wydatków na dodatki mieszkaniowe wszystkich gmin wiejskich i miejsko-wiejskich wykonanych w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin;
- 3) 25% – między gminy wiejskie i gminy miejsko-wiejskie, w których suma dochodów za rok poprzedzający rok bazowy z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz dochodów z podatku rolnego i z podatku leśnego, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, jest niższa od 80% średnich dochodów z tych samych tytułów za rok poprzedzający rok bazowy we wszystkich gminach wiejskich i miejsko-wiejskich, w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin.

Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów

Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów na 2018 r. została zaplanowana w wysokości 1.272.148 tys. zł, tj. o 6,2% wyższej niż zaplanowana na 2017 r.

Część równoważąca subwencji ogólnej jest rozdzielana między powiaty według następujących kryteriów określonych w ustawie:

- 1) 9% – między powiaty, które w roku poprzedzającym rok bazowy nie dokonywały wpłat do budżetu państwa i powiaty, które dokonały wpłaty do budżetu państwa w kwocie niższej niż 1.000.000 zł, w zależności od wysokości wydatków na rodziny zastępcze poniesionych w roku poprzedzającym rok bazowy;
- 2) 7% – między powiaty, ustalone przez ministra właściwego do spraw pracy, w których nie działa powiatowy urząd pracy, a zadania tej jednostki realizowane są przez inny powiat;
- 3) 30% – między powiaty, w których długość dróg powiatowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca powiatu jest wyższa od średniej długości dróg powiatowych w kraju w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju;
- 4) 30% – między miasta na prawach powiatu w zależności od długości dróg wojewódzkich i krajowych, znajdujących się w granicach miast na prawach powiatu;
- 5) 24% – między powiaty, w których kwota planowanych dochodów powiatu na rok budżetowy jest niższa od kwoty planowanych dochodów powiatu na rok bazowy.

Część regionalna subwencji ogólnej dla województw

Część regionalna subwencji ogólnej dla województw na 2018 r. została zaplanowana w wysokości 376.353 tys. zł, tj. o 0,7% niższej niż zaplanowano na 2017 r.

Kwotę części regionalnej subwencji ogólnej otrzymują województwa, których dochody podatkowe (PIT i CIT), powiększone o część wyrównawczą subwencji ogólnej, w przeliczeniu na jednego mieszkańca, są niższe od 125% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich województw. Kwota tej części subwencji jest ustalana jako iloraz sumy dochodów podatkowych wszystkich województw, uzyskanych w roku poprzedzającym rok bazowy oraz liczby mieszkańców kraju.

Część regionalna subwencji ogólnej, stanowiąca 52% kwoty wpłat województw do budżetu państwa, jest rozdzielana proporcjonalnie do przeliczeniowej liczby bezrobotnych ustalonej dla danego województwa z uwzględnieniem liczby bezrobotnych w przedziałach wiekowych.

Kwotę stanowiącą 48% części regionalnej subwencji ogólnej otrzymują województwa, w których dochody podatkowe za rok poprzedzający rok bazowy, powiększone o część wyrównawczą subwencji ogólnej i kwotę części regionalnej subwencji ogólnej ustaloną z zastosowaniem przeliczeniowej liczby bezrobotnych (w przeliczeniu na jednego mieszkańca), były niższe od 125% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich województw. Województwa dokonujące wpłat nie otrzymują części regionalnej subwencji ogólnej.

Ponadto dla województw została zaplanowana, zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, rezerwa celowa w wysokości 247.000 tys. zł. Środki tej rezerwy zostaną przeznaczone na dotacje dla województw na dofinansowanie budowy i przebudowy, remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami wojewódzkimi. Rezerwa ta będzie dzielona według ustawowych kryteriów.

Część rekompensująca subwencji ogólnej dla gmin

Część rekompensującą subwencji ogólnej dla gmin została zaplanowana na 2018 r. na tym samym poziomie co w roku 2017, tj. w wysokości 17.000 tys. zł.

Kwota części rekompensującej subwencji ogólnej dla gmin wynika z ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz.U. Nr 188, poz. 1840, z późn. zm.). Ta część subwencji dla gmin przeznaczona jest na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

Uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego

W części 82 budżetu państwa zaplanowano na 2018 r. środki na uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w łącznej wysokości 335.999 tys. zł, tj. w tej samej wysokości co środki zaplanowane na ten cel na 2017 r.

Środki te stanowią będą rezerwę na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu, utrzymania rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2000 pojazdów na dobę, wskazanych przez ministra właściwego do spraw transportu oraz remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

3.1.2. Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawami ustrojowymi jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje na dofinansowanie zadań własnych, finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, a także dotacje na realizację zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.

Na rok 2018 dla jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej, na dofinansowanie ich zadań własnych oraz zadań realizowanych na podstawie porozumień zaplanowano dotacje w wysokości 43.895.725 tys. zł, z tego na dofinansowanie zadań bieżących zaplanowano 43.845.907 tys. zł, a zadań majątkowych 49.818 tys. zł.

W powyższej kwocie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego nie są ujęte dotacje na współfinansowanie oraz finansowanie (wydatki podlegające refundacji) programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, a także w rezerwach celowych.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane są przez ministrów, wojewodów oraz innych dysponentów części budżetowych.

Dotacje wg części budżetowych przedstawia poniższe zestawienie.

Części	Kwota dotacji ogółem	z tego dotacje na realizację zadań:	
		bieżących	majątkowych
	<i>w tys. zł</i>		
Dotacje ogółem	43.895.725	43.845.907	49.818
Krajowe Biuro Wyborcze	7.650	7.650	
Obrona narodowa	5.700	900	4.800
Oświata i wychowanie	954	954	
Rolnictwo	300	300	
Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne	250	250	
Zabezpieczenie społeczne	8.300	8.300	
Sprawy zagraniczne	1.213	1.213	
Województwa	43.871.358	43.826.340	45.018

Jak wynika z powyższego zestawienia 99,9% dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowane jest w budżetach wojewodów. Natomiast dotacje w pozostałych 7 częściach stanowią 0,1% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego. Należy podkreślić, że w trakcie wykonywania budżetu poziom dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego ulega zwiększeniu, głównie ze środków ujętych w rezerwach celowych. Dotyczy to m.in. rezerw celowych na zadania określone w ustawach o: pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tzw. Program 500 plus), pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także na zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego, przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto źródłem sfinansowania programów wieloletnich pod nazwą „Oświęcimski strategiczny program rządowy. Etap V – 2016-2020” oraz „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019” będą również środki ujęte w rezerwach celowych.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego wg działów przedstawia zestawienie.

Wyszczególnienie		Kwota dotacji ogółem	z tego dotacje na realizację zadań:	
			bieżących	majątkowych
		w tys. zł		
	Dotacje ogółem	43.895.725	43.845.907	49.818
010	Rolnictwo i łowiectwo	137.503	116.872	20.631
020	Leśnictwo	436	436	
050	Rybołówstwo i rybactwo	193	193	
100	Górnictwo i kopalnictwo	653	653	
600	Transport i łączność	672.646	672.646	
630	Turystyka	2.361	2.361	
700	Gospodarka mieszkaniowa	83.951	83.292	659
710	Działalność usługowa	297.389	295.983	1.406
750	Administracja publiczna	402.324	402.324	
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	7.650	7.650	
752	Obrona narodowa	7.148	2.348	4.800
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2.248.129	2.227.270	20.859
755	Wymiar sprawiedliwości	95.416	95.416	
758	Różne rozliczenia	63.841	63.841	
801	Oświata i wychowanie	1.254	1.254	
851	Ochrona zdrowia	770.331	769.641	690
852	Pomoc społeczna	3.686.325	3.685.692	633
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	78.656	78.656	
855	Rodzina	35.316.161	35.316.161	
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3.508	3.508	
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	370	370	
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	19.480	19.340	140

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane będą w ramach wydatków na zadania klasyfikowane w 22 działach. Najwyższe kwoty dotacji przeznaczane są na zadania: rodziny, pomocy społecznej, bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej, ochrony zdrowia, transportu i łączności. Dotacje przekazywane na zadania w tych działach wynoszą łącznie 42.693.592 tys. zł, co stanowi 97,3% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego.

Strukturę dotacji wg. ich rodzajów przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Kwota dotacji ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	majątkowe
		w tys. zł	
Dotacje na zadania	43.895.725	43.845.907	49.818
- własne*	3.102.938	3.101.598	1.340
- z zakresu administracji rządowej	40.762.124	40.717.246	44.878
- realizowane na podstawie porozumień	30.663	27.063	3.600

*) kwota uwzględnia wydatki zaplanowane w § 287 *Dotacja z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych*

Najwyższą kwotę stanowiącą 92,9% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego, stanowią dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane są do gmin, powiatów i samorządów województw. Wielkość dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższe zestawienie.

Nazwa jednostki samorządu terytorialnego	Kwota dotacji ogółem	z tego na realizację zadań:	
		bieżących	majątkowych
		w tys. zł	
Ogółem	43.895.725	43.845.907	49.818
- Gminy*	38.134.245	38.133.912	333
- Powiaty	4.881.481	4.851.468	30.013
- Samorzady województw	879.999	860.527	19.472

*) kwota uwzględnia wydatki zaplanowane w § 287 *Dotacja z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych*

Dotacje w wysokości 38.134.245 tys. zł, tj. 86,9% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane jest do gmin, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 35.879.932 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 16.062 tys. zł, własne – 2.238.251 tys. zł.

Dotacje dla gmin przeznaczane są głównie na:

- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu rodziny – 35.028.900 tys. zł (całość stanowią wydatki bieżące), co stanowi 91,9% dotacji zaplanowanych dla gmin, z tego całość planowana jest na zadania: bieżące z zakresu administracji rządowej.

Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki na:

- realizację ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Ustawa dotyczy wypłaty świadczenia wychowawczego w wysokości 500 zł na dziecko – 23.035.000 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej);

- realizację świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz zasiłków dla opiekunów wynikających z ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Dotacje te zaplanowane zostały na wypłaty świadczeń rodzinnych (zasiłek rodzinny, dodatki do tego zasiłku, zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne), świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłków dla opiekunów oraz na koszty ich obsługi, a także na opłacenie składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekunów – 11.993.900 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej);
- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej – 2.675.079 tys. zł (z tego na zadania bieżące 2.674.746 tys. zł i zadania inwestycyjne 333 tys. zł), co stanowi 7% dotacji zaplanowanych dla gmin, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 494.870 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 5.900 tys. zł, własne – 2.174.309 tys. zł. Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na:
  - wypłaty zasiłków stałych oraz gwarantowanej z budżetu państwa części zasiłków okresowych – 1.298.416 tys. zł (zadania własne);
  - działalność ośrodków pomocy społecznej – 435.930 tys. zł (zadania własne – 431.613 tys. zł oraz z zakresu administracji rządowej – 4.317 tys. zł);
  - realizację zadań w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 350.000 tys. zł (zadania własne);
  - działalność środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 314.272 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej).
- finansowanie zadań administracji publicznej – 344.690 tys. zł (tylko zadania bieżące), z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 343.851 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 835 tys. zł, własne – 4 tys. zł. Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na zadania realizowane przez urzędy stanu cywilnego, prowadzenie ewidencji ludności, wydawanie dowodów osobistych, czynności związane z wykonywaniem powszechnego obowiązku obrony oraz zadania związane z ewidencją działalności gospodarczej.

Powiaty otrzymują z budżetu państwa dotacje w wysokości 4.881.481 tys. zł, co stanowi 11,1% łącznej kwoty dotacji zaplanowanych dla jednostek samorządu terytorialnego,

z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 4.027.059 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 13.227 tys. zł, własne – 841.195 tys. zł.

Dotacje dla powiatów przeznaczone są głównie na:

- bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową – 2.247.156 tys. zł (z tego na zadania bieżące 2.226.297 tys. zł i zadania inwestycyjne 20.859 tys. zł), co stanowi 46% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Dotacje w powyższej kwocie przeznaczone są na zadania zleczone z zakresu administracji rządowej, w tym głównie:
  - dla komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej – 2.246.153 tys. zł, z tego na zadania bieżące 2.225.294 tys. zł, zadania inwestycyjne 20.859 tys. zł;
  - zadania obrony cywilnej – 710 tys. zł.
- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej i innych zadań w zakresie polityki społecznej – 1.085.789 tys. zł (z tego na zadania bieżące 1.085.489 tys. zł i zadania inwestycyjne 300 tys. zł), co stanowi 22,4% dotacji zaplanowanych dla powiatów, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 243.994 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 1.800 tys. zł, własne – 839.995 tys. zł. Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na:
  - dofinansowanie utrzymania w ponadgminnych domach pomocy społecznej osób przyjętych na zasadach sprzed 1 stycznia 2004 r. oraz osób, które zostały przyjęte do domów ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem – 839.995 tys. zł (bieżące zadania własne);
  - działalność powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 146.156 tys. zł, z tego na zadania bieżące 145.856 tys. zł, zadania inwestycyjne 300 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej);
  - działalność powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności – 78.628 tys. zł (bieżące zadania z zakresu administracji rządowej).
- ochronę zdrowia – 766.643 tys. zł (z tego na zadania bieżące 765.993 tys. zł i zadania inwestycyjne 650 tys. zł), co stanowi 15,8% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Całość stanowią dotacje na zadania zleczone z zakresu administracji rządowej i przeznaczone są głównie na opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za dzieci przebywające w placówkach pełniących funkcje resocjalizacyjne, wychowawcze lub opiekuńcze lub w domach pomocy społecznej oraz uczniów i słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli jeżeli nie posiadają uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, a także za bezrobotnych bez prawa do zasiłku lub stypendium – 765.983 tys. zł.

Dotacje z budżetu państwa przewidziane do przekazania dla samorządów województw wynoszą – 879.999 tys. zł, co stanowi 2% dotacji zaplanowanych dla jednostek samorządu terytorialnego, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 855.133 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 1.374 tys. zł, własne – 23.492 tys. zł. Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na:

- transport i łączność – 671.338 tys. zł, co stanowi 76,3% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. Powyższa kwota przeznaczona zostanie na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, tj. na dopłaty dla przewoźników wykonujących krajowe autobusowe przewozy pasażerskie z tytułu stosowania obowiązujących ustawowych ulg – 668.944 tys. zł oraz na zadania realizowane przez samorząd województwa na podstawie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (m. in. wydawanie zaświadczeń ADR) – 2.394 tys. zł;
- rolnictwo i łowiectwo – 127.416 tys. zł, co stanowi 14,5% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. Powyższa kwota przeznaczona zostanie głównie na budowę i utrzymanie urządzeń melioracji wodnych – 124.510 tys. zł oraz na prace geodezyjno-urządzeniowe na potrzeby rolnictwa – 1.727 tys. zł. Są to zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

3.2 Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe zaplanowane zostały w ustawie budżetowej na 2018 rok w wysokości 21.582.836 tys. zł, w następującej szczegółowości:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa 2017	Projekt ustawy budżetowej 2018	3/2
	w tys. zł		%
1	2	3	4
Ogółem	19.492.865	21.582.836	110,7
Wydatki na zadania inwestycyjne jednostek budżetowych	12.619.051	13.601.602	107,8
Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne	2.571.729	3.646.035	141,8
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	1.891.481	2.029.016	107,3
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	2.034.316	1.990.878	97,9
Wydatki na zadania inwestycyjne pozostałych jednostek	216.736	163.155	75,3
Wydatki na współfinansowanie programów inwestycyjnych NATO i UE	9.015	5.067	56,2
Dotacje/wydatki dotyczące zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych	78.928	71.765	90,9
- dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	53.773	44.440	82,6
- dla jednostek budżetowych	25.155	27.325	108,6
Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego	46.109	49.818	108,0
- dotacje dla gmin	393	333	84,7
- dotacje dla powiatów	20.614	30.013	145,6
- dotacje dla samorządów województw	25.102	19.472	77,6
Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa dla państwowej instytucji kultury na dofinansowanie zadań inwestycyjnych objętych mecenatem państwa	25.500	25.500	100,0

W ramach wydatków majątkowych kwota 17.939.001 tys. zł ujęta została w budżetach dysponentów, a kwota 3.643.835 tys. zł w rezerwach celowych budżetu państwa.

Największy udział (99,8%) w kwocie wydatków majątkowych ujętych w budżetach dysponentów stanowią wydatki zaplanowane na zadania realizowane w ramach niżej wymienionych 12 obszarów:

- **Obrona narodowa** – 10.486.186 tys. zł, w tym głównie wydatki wynikające z realizacji programu wieloletniego „Priorytetowe zadania modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w ramach programów operacyjnych”, którego celem jest zwiększenie zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych RP oraz podwyższenie stopnia nowoczesności uzbrojenia i sprzętu wojskowego;
- **Transport i łączność** – 3.222.931 tys. zł, w tym głównie inwestycje związane z rozwojem infrastruktury drogowej i kolejowej realizowane przede wszystkim w ramach programów wieloletnich:
  - „Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)”,
  - „Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku”,
 a także budowa i przebudowa dworców kolejowych, zadania inwestycyjne na potrzeby przejść granicznych, urzędów morskich, w tym na realizację programu wieloletniego pn. „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską”, a także na potrzeby Urzędu Komunikacji Elektronicznej, Inspekcji Transportu Drogowego oraz Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa "SAR";
- **Ochrona zdrowia** – 931.982 tys. zł, głównie na:
  - inwestycje szpitali klinicznych, w tym 5 programów wieloletnich wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia, tj.:
    - „Budowa Centrum Medycyny Nieinwazyjnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego”,
    - „Nowa siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków – Prokocim”,
    - „Przebudowa i rozbudowa Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku”,
    - „Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 Uniwersytetu Medycznego w Lublinie,
    - „Przebudowa Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie”,
  - inwestycje budowlane oraz zakupy inwestycyjne na potrzeby SP ZOZ podległych ministerstwom: obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji,
  - realizację programów polityki zdrowotnej, w tym głównie programów wieloletnich pn.: „Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych” oraz „Narodowy Program Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej”;
- **Administracja publiczna i urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa** – 719.130 tys. zł, w tym głównie wydatki inwestycyjne realizowane na potrzeby urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, ministerstw i urzędów centralnych organów administracji rządowej, izb administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami

skarbowymi i urzędami celno-skarbowymi, urzędów wojewódzkich a także placówek zagranicznych;

- **Nauka i szkolnictwo wyższe** – 705.463 tys. zł, w szczególności inwestycje budowlane związane z działalnością dydaktyczną szkół wyższych (również uczelni wojskowych), w tym realizowane w ramach programu wieloletniego „Uniwersytet Warszawski 2016-2025”, zadania inwestycyjne związane z działalnością statutową i inwestycyjną jednostek naukowych (zakup lub wytworzenie aparatury naukowo-badawczej stanowiącej dużą i strategiczną infrastrukturę badawczą, inwestycje budowlane, w tym dotyczące strategicznej infrastruktury badawczej, rozbudowa infrastruktury informatycznej nauki w zakresie dużej i strategicznej infrastruktury badawczej, kontynuacja finansowania udziału w przedsięwzięciu inwestycyjnym realizowanym na podstawie umowy międzynarodowej: „Budowa Ośrodka Badań Antyprotonami i Jonami w Europie” (FAIR) oraz zakup siedziby Narodowego Centrum Nauki;
- **Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego** – 494.608 tys. zł, w szczególności inwestycje na potrzeby muzeów, centrów kultury i sztuki, archiwów, w tym realizowane w ramach programów wieloletnich:
  - „Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie”,
  - „Budowa kompleksu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku”,
  - „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”oraz dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji budowlanych i zakupów inwestycyjnych w ramach programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a także inwestycje związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami;
- **Wymiar sprawiedliwości** – 487.536 tys. zł, w tym głównie zadania inwestycyjne jednostek sądownictwa powszechnego, więziennictwa, jednostek powszechnych prokuratury oraz centralnych administracyjnych jednostek wymiaru sprawiedliwości i prokuratury;
- **Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa** – 426.284 tys. zł, w tym głównie na inwestycje budowlane i zakupy wyposażenia formacji w zakresie sprzętu transportowego, uzbrojenia i techniki specjalnej oraz informatyki i łączności w związku z realizacją "Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017-2020", a także na inwestycje i zakupy inwestycyjne na potrzeby Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz Agencji Wywiadu;
- **Rolnictwo i łowiectwo oraz rybołówstwo i rybactwo** – 191.238 tys. zł, głównie na zakupy inwestycyjne na potrzeby Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

i Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, zadania z zakresu melioracji wodnych oraz inwestycje budowlane wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego;

- **Przetwórstwo przemysłowe** – 115.830 tys. zł, w tym głównie realizacja programu wieloletniego pn. „Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2023”;
- **Oświata i wychowanie oraz edukacyjna opieka wychowawcza** – 88.753 tys. zł, w tym głównie inwestycje budowlane i zakupy inwestycyjne na potrzeby szkół artystycznych (w tym termomodernizacja placówek), rolniczych szkół zawodowych oraz internatów i burs szkolnych;
- **Różne rozliczenia** – 32.200 tys. zł, w tym głównie na inwestycje budowlane i zakupy inwestycyjne (infrastruktura IT, systemy informatyczne) na potrzeby Komisji Nadzoru Finansowego.

Wydatki majątkowe zostały zaplanowane również w rezerwach celowych w wysokości 3.643.835 tys. zł, które zostaną przeznaczone głównie na:

- Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019 – 800.000 tys. zł;
- przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym realizację zadań w dorzeczach Odry i górnej Wisły – 750.000 tys. zł;
- dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego oraz na zadania realizowane na podstawie art. 20b ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – 600.000 tys. zł;
- uzupełnienie wydatków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych RP, z przeznaczeniem na realizację przedsięwzięć: sprzęt transportowy, uzbrojenia i techniki specjalnej, informatyki i łączności oraz wyposażenie osobiste i ochronne funkcjonariuszy, w ramach Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017-2020 – 358.135 tys. zł;
- Program modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017-2020 – 305.116 tys. zł;
- zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania oraz na zadania związane z poprawą finansów publicznych, w tym odbudową dochodów budżetu państwa – 174.891 tys. zł;
- modernizację Służby Więziennej – 132.664 tys. zł;
- budowę stopnia wodnego Malczyce – 122.930 tys. zł;

- dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej – 119.972 tys. zł;
- dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych – 85.000 tys. zł;
- zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2017 r. – 40.500 tys. zł;
- kontynuację budowy i utrzymanie systemów informatycznych w ochronie zdrowia oraz realizację niektórych zadań wynikających z ustawy o zmianie ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia oraz niektórych innych ustaw – 35.370 tys. zł;
- budowę i modernizację przejść granicznych – 25.000 tys. zł;
- dodatkowe zadania inwestycyjne w obszarze kultury – 23.956 tys. zł;
- realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego oraz na wydatki związane z Systemem: Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej oraz Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego – 21.640 tys. zł;
- wspieranie zwalczania przemytu i podrabiania wyrobów tytoniowych – 19.282 tys. zł;
- realizację Oświęcimskiego Strategicznego Programu Rządowego – Etap V 2016-2020 – 13.183 tys. zł;
- zadania związane z realizacją ustawy o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób – 7.656 tys. zł;
- finansowanie przez Krajowe Biuro Wyborcze ustawowo określonych zadań dotyczących wyborów i referendów – 4.500 tys. zł;
- utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, a także 310 tys. zł na zadania związane z funkcjonowaniem Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji – 3.740 tys. zł.

3.3. Obsługa długu Skarbu Państwa

Wyszczególnienie	Ustawa 2017 r.	Projekt budżetu na 2018 r.	3/2
	w tys. zł		%
1	2	3	4
Obsługa długu Skarbu Państwa	30.399.900	30.699.900	101,0
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym	20.006.534	21.091.465	105,4
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych	10.393.366	9.608.435	92,4

W ustawie budżetowej na 2018 r. na wydatki w grupie ekonomicznej – obsługa długu Skarbu Państwa¹ zaplanowano łącznie kwotę 30.699.900 tys. zł, tj. o 1% większą niż w ustawie budżetowej na 2017 r.

Planowane wydatki obejmują:

- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym w wysokości 21.091.465 tys. zł,
- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych w wysokości 9.608.435 tys. zł.

Część 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa

W ustawie budżetowej na 2018 r. na wydatki z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa zaplanowano kwotę 30.700.000 tys. zł, tj. o 1% więcej niż w ustawie budżetowej na 2017 r.

Planowane wydatki obejmują:

- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym,
- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych,
- rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa.

¹ Grupa ta nie obejmuje rozliczeń z tytułu poręczeń krajowych udzielonych przez Skarb Państwa dotyczących kosztów prowadzonych postępowań sądowych związanych z poręczeniami SP w wysokości 100 tys. zł, które są planowane i ewidencjonowane w cz. 79 bp – Obsługa długu Skarbu Państwa, w grupie ekonomicznej - wydatki bieżące jednostek budżetowych.

Wyszczególnienie	Ustawa 2017 r.	Projekt budżetu na 2018 r.	3/2
	w tys. zł		%
1	2	3	4
Obsługa długu Skarbu Państwa – cz. 79 bp	30.400.000	30.700.000	101,0
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym	20.006.534	21.091.465	105,4
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych	10.393.366	9.608.435	92,4
Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	100	100	100,0

3.3.1. Na wydatki z tytułu obsługi zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym zaplanowano kwotę 21.091.465 tys. zł, tj. o 5,4% wyższą niż w ustawie budżetowej na 2017 rok.

Na wydatki te składają się:

- a) odsetki i dyskonto od skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym w łącznej wysokości 20.418.871 tys. zł,
- b) odsetki od środków przyjmowanych w depozyt lub zarządzanie przez Ministra Finansów w wysokości 611.982 tys. zł,
- c) odsetki od pożyczek bankowych w wysokości 872 tys. zł,
- d) koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym oraz inne opłaty i prowizje w wysokości 59.740 tys. zł.

Odsetki i dyskonto od skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym

Planowane na 2018 r. wydatki z tytułu odsetek i dyskonta od skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym w wysokości 20.418.871 tys. zł, dotyczą:

- dyskonta od wykupywanych w 2018 r. bonów skarbowych w wysokości 154.210 tys. zł. Wydatki te będą dotyczyć bonów skarbowych emitowanych w 2018 roku,
- dyskonta i odsetek od obligacji rynkowych z uwzględnieniem transakcji swap w wysokości 19.647.998 tys. zł. Wydatki te obejmują obsługę obligacji:
  - stałoprocentowych w wysokości 16.045.150 tys. zł,
  - zmiennoprocentowych w wysokości 3.475.830 tys. zł,
  - indeksowanych w wysokości 127.018 tys. zł.

W 2018 r. obsługiwane będą obligacje hurtowe emitowane od 2002 r.

- odsetek i dyskonta od obligacji oszczędnościowych w wysokości 616.663 tys. zł.
Wydatki te obejmują obsługę obligacji oszczędnościowych:
  - krótkookresowych w wysokości 8.287 tys. zł,
  - dwuletnich o oprocentowaniu stałym DOS w wysokości 141.370 tys. zł,
  - trzyletnich o zmiennej stopie procentowej TOZ w wysokości 13.872 tys. zł,
  - czteroletnich indeksowanych COI w wysokości 77.943 tys. zł,
  - sześcioletnich rodzinnych ROS w wysokości 3 tys. zł,
  - emerytalnych dziesięcioletnich EDO w wysokości 375.184 tys. zł,
  - dwunastoletnich rodzinnych ROD w wysokości 4 tys. zł.

W 2018 r. obsługiwane będą obligacje oszczędnościowe emitowane od 2008 r.

Odsetki od środków przyjmowanych w depozyt lub zarządzanie przez Ministra Finansów

Wydatki na odsetki od środków przyjmowanych w depozyt lub zarządzanie przez Ministra Finansów od niektórych jednostek sektora finansów publicznych, a także depozytów sądowych szacowane są w 2018 r. na kwotę 611.982 tys. zł.

Odsetki od pożyczek bankowych

Wydatki na odsetki od pożyczek krótkoterminowych na rynku międzybankowym w ramach zarządzania płynnością budżetu państwa w 2018 r. szacuje się w wysokości 872 tys. zł.

Koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym oraz inne opłaty i prowizje

Wydatki na koszty emisji krajowych spw oraz inne opłaty i prowizje szacuje się w 2018 r. na 59.740 tys. zł. Obejmują one głównie wynagrodzenie agenta emisji obligacji detalicznych (PKO BP), opłaty i wynagrodzenie agenta (BGK) związane z przyjmowaniem środków przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie od niektórych jednostek sektora finansów publicznych, a także depozytów sądowych.

3.3.2. Na wydatki z tytułu obsługi zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych zaplanowano kwotę 9.608.435 tys. zł, tj. o 7,6% niższą niż w ustawie budżetowej na 2017 r.

Na wydatki te składają się:

- a) odsetki i dyskonto od obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych oraz inne instrumenty finansowe – 8.718.603 tys. zł,
- b) odsetki i opłaty od kredytów i pożyczek – 756.716 tys. zł,
- c) koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz inne opłaty i prowizje – 133.116 tys. zł.

Odsetki i dyskonto od obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych oraz przepływy związane z innymi instrumentami finansowymi

Wydatki z tytułu odsetek i dyskonta od obligacji wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych po uwzględnieniu przepływów związanych z instrumentami pochodnymi zaplanowano na 2018 r. w wysokości 8.718.603 tys. zł. Płatności dotyczą obligacji emitowanych od 2004 r. na rynku euro, dolara amerykańskiego, jena japońskiego, franka szwajcarskiego oraz juana chińskiego.

Odsetki i opłaty od kredytów i pożyczek

Wydatki z tytułu odsetek i opłat od kredytów i pożyczek zaplanowane na 2018 r. w wysokości 756.716 tys. zł będą realizowane na rzecz:

- Europejskiego Banku Inwestycyjnego - w wysokości 668.690 tys. zł. Dotyczą one głównie kredytów na infrastrukturę drogową oraz na projekty związane z nauką i szkolnictwem wyższym, projekty z obszaru gospodarki morskiej, medycyny i zdrowia, a także związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych, współfinansowaniem wkładu z budżetu państwa do wybranych programów/priorytetów w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO) i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007-2013 i 2014-2020,
- Banku Światowego – w wysokości 80.583 tys. zł. Na kwotę tę składają się odsetki i opłaty od zaciągniętych kredytów, głównie na: infrastrukturę drogową, usuwanie skutków powodzi i ochronę przeciwpowodziową dorzeczy Odry i Wisły, wsparcie terenów wiejskich, restrukturyzację sektora węglowego oraz wsparcie reform strukturalnych polskiej gospodarki,
- Banku Rozwoju Rady Europy – w wysokości 7.443 tys. zł. Na kwotę tę składają się odsetki od zaciągniętych kredytów, głównie na: projekty usuwania skutków powodzi i ochronę przeciwpowodziową dorzeczy Odry i Wisły, budownictwo czynszowe oraz wsparcie tworzenia nowych miejsc pracy na terenie Śląska i Małopolski.

Koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz inne opłaty i prowizje

Wydatki na sfinansowanie kosztów emisji spw na rynkach zagranicznych oraz innych opłat i prowizji zaplanowano na 2018 r. w wysokości 133.116 tys. zł. Największą pozycję stanowi opłata za gotowość od Elastycznej Linii Kredytowej z Międzynarodowego Funduszu Walutowego, która wynosi 12,4 mln SDR (równowartość 71,1 mln zł). Pozostałe koszty zaplanowane w tej pozycji dotyczą wydatków związanych z przygotowaniem emisji obligacji na międzynarodowych rynkach finansowych, opłat za ratingi, prowizji dla BGK i NBP z tytułu zawartych umów agencyjnych oraz innych kosztów za usługi prawne i bankowe.

3.3.3. Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych udzielonych przez Skarb

Państwa zaplanowano na 2018 r. w wysokości 100 tys. zł, tj. 100% kwoty z ustawy budżetowej na 2017 r. Kwota ta obejmuje wydatki związane z prowadzonymi postępowaniami sądowymi dotyczącymi udzielonych poręczeń Skarbu Państwa.

3.4. Wydatki na realizację projektów z udziałem środków Unii Europejskiej

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 zaplanowano wydatki budżetu państwa, nieuwzględnione w budżecie środków europejskich, na realizację projektów z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w wysokości 10.280.733 tys. zł, w tym na:

- współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich;
- finansowanie i współfinansowanie projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nieujętych w budżecie środków europejskich;
- finansowanie projektów pomocy technicznej;
- finansowanie potrzeb wynikających z różnic kursowych oraz rozliczeń programów i projektów finansowanych z udziałem środków z UE;
- finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej.

W ramach powyższej kwoty w poszczególnych częściach budżetowych zaplanowana została kwota 5.207.501 tys. zł na wydatki przeznaczone na projekty realizowane m. in. w ramach:

- 1) Programów Perspektywy Finansowej Unii Europejskiej 2014-2020, w tym na:
  - 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020,
  - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
  - Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020,
  - Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020,
  - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
  - Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020,
  - Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020,
  - Europejską Współpracę Terytorialną 2014-2020,
  - Europejski Instrument Sąsiedztwa 2014-2020,
  - Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014-2020,
  - Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020,
  - Instrument "Łącząc Europę";
- 2) Perspektywy Finansowej Unii Europejskiej 2007-2013, w tym na:
  - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013,
  - Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013
  - Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa 2007-2013;
- 3) Wspólnej Polityki Rolnej;
- 4) Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014;

- 5) Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego - III Perspektywa Finansowa;
- 6) innych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nieujętych w budżecie środków europejskich.

Pozostała część wydatków w wysokości 5.073.232 tys. zł została zaplanowana w rezerwach celowych budżetu państwa, z tego:

- w rezerwie celowej poz. 8 – z przeznaczeniem na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich, finansowanie projektów z udziałem środków otrzymywanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nieujętych w budżecie środków europejskich, projektów pomocy technicznej, Wspólnej Polityki Rolnej, finansowanie potrzeb wynikających z różnic kursowych oraz rozliczeń programów i projektów finansowanych z udziałem środków z UE – 5.034.651 tys. zł;
- w rezerwie celowej poz. 19 – z przeznaczeniem na zmiany organizacyjne i nowe zadania (w tym na skutki przechodzące z 2017 r.) oraz na wynagrodzenia osób zajmujących się programami finansowanymi z budżetu UE oraz środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA (w tym na niektóre skutki przechodzące z 2017 r.) – 38.581 tys. zł.

Zaplanowanie rezerw wynika z faktu, że na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej nie można dokonać podziału wszystkich wydatków na poszczególne podziały klasyfikacji budżetowej. Ponadto rezerwa poz. 8 obejmuje również wydatki na umowy, których podpisanie jest dopiero planowane. Jednocześnie należy zauważyć, że stopień realizacji poszczególnych projektów kształtuje się różnie w poszczególnych częściach budżetowych, więc trudno przewidzieć, który dysponent wykorzysta w pełni środki ujęte w ramach własnej części, a w których przypadkach realizacja projektów z różnych przyczyn będzie przebiegała z opóźnieniem, co ostatecznie będzie miało wpływ na różny poziom wykorzystania środków w ramach części danego dysponenta. Ponadto stopień zaawansowania realizacji programów operacyjnych nie pozwala w pełni określić wszystkich potrzeb dysponentów.

Umieszczenie części wydatków w rezerwie celowej pozwoli na sprawniejszą i bardziej elastyczną realizację projektów finansowanych w ramach poszczególnych programów, a tym samym przyczyni się do lepszej absorpcji środków unijnych.

Zaplanowane w budżecie państwa wydatki – w poszczególnych częściach budżetowych – dotyczą następujących programów:

- 1) Krajowych Programów Operacyjnych 2014-2020 – w ramach tych programów zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w kwocie 1.756.368 tys. zł, z tego na:
  - Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020 kwotę 624.699 tys. zł,
  - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 kwotę 549.164 tys. zł,
  - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 kwotę 307.964 tys. zł,
  - Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 kwotę 45.381 tys. zł,
  - Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020 kwotę 117.843 tys. zł,
  - Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020 kwotę 111.317 tys. zł;
- 2) 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020 – w ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.390.221 tys. zł;
- 3) Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2014-2020 – w ramach programów zaliczanych do Europejskiej Współpracy Terytorialnej w częściach budżetowych zaplanowano na 2018 rok wydatki w wysokości 33.582 tys. zł;
- 4) Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa 2014-2020 – w ramach programów zaliczanych do Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa w częściach budżetowych zaplanowano na 2018 rok wydatki w wysokości 36.450 tys. zł;
- 5) Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 – w częściach budżetowych na 2018 r. zaplanowano wydatki w kwocie 8.701 tys. zł;
- 6) Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 – w częściach budżetowych na 2018 r. zaplanowano wydatki w kwocie 29.762 tys. zł;
- 7) Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa 2007-2013 – w ramach tego programu zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 15.073 tys. zł;
- 8) Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 – w ramach tych programów zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 5.844 tys. zł;
- 9) Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego III Perspektywa Finansowa – w ramach tych programów zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 16.255 tys. zł;
- 10) Instrumentu "Łącząc Europę" – w częściach budżetowych na 2018 r. zaplanowano kwotę 138.987 tys. zł;

- 11) Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020 – wydatki na 2018 rok w ramach programu zaplanowano w wysokości – 133.876 tys. zł;
- 12) Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – w ramach tego programu zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 35.948 tys. zł;
- 13) Pozostałych programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE, nieujęte w budżecie środków europejskich – w ramach tych programów zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 72.672 tys. zł;
- 14) Wspólna Polityka Rolna – w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.533.762 tys. zł.

Z wydatków budżetu państwa finansowane będą następujące zadania:
współfinansowanie płatności Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW), działań interwencyjnych, przejściowe wsparcie krajowe, a także finansowanie wyprzedzające PROW.

3.5. Wydatki budżetu państwa według działów

Dział		Projekt budżetu państwa na rok 2018
		w tys. zł
1		2
Razem		397.209.135
010	Rolnictwo i łowiectwo	5.133.744
020	Leśnictwo	9.114
050	Rybołówstwo i rybactwo	151.055
100	Górnictwo i kopalnictwo	576.276
150	Przetwórstwo przemysłowe	895.712
500	Handel	279.161
550	Hotele i restauracje	18.000
600	Transport i łączność	10.859.003
630	Turystyka	57.940
700	Gospodarka mieszkaniowa	1.332.054
710	Działalność usługowa	812.384
720	Informatyka	195.499
730	Nauka	6.341.421
750	Administracja publiczna	13.539.316
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2.720.279
752	Obrona narodowa	33.299.427
753	Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	85.533.034
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	14.952.798
755	Wymiar sprawiedliwości	12.522.950
757	Obsługa długu publicznego	30.700.000
758	Różne rozliczenia	102.134.309
801	Oświata i wychowanie	1.905.130
803	Szkolnictwo wyższe	16.008.363
851	Ochrona zdrowia	7.279.422
852	Pomoc społeczna	3.790.333
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	4.253.482
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	111.360
855	Rodzina	38.793.586
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	376.235
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2.260.109
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	114.020
926	Kultura fizyczna	253.619

3.6. Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa i sądy powszechne

Zgodnie z art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Minister Finansów włącza do projektu ustawy budżetowej dochody i wydatki Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Trybunału Konstytucyjnego, Najwyższej Izby Kontroli, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego wraz z wojewódzkimi sądami administracyjnymi, Krajowej Rady Sądownictwa, sądownictwa powszechnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Krajowego Biura Wyborczego i Państwowej Inspekcji Pracy.

Poniższa tabela przedstawia wydatki dla tych jednostek zaplanowane w projekcie ustawy budżetowej na rok 2018:

Nr części	Nazwa części	Ustawa budżetowa na rok 2017	Projekt ustawy budżetowej na rok 2018	4 / 3
		w tys. zł		%
1	2	3	4	5
01	Kancelaria Prezydenta RP	168.334	210.382	125,0
02	Kancelaria Sejmu	481.635	564.875	117,3
03	Kancelaria Senatu	179.361	191.093	106,5
04	Sąd Najwyższy	106.914	116.922	109,4
05	Naczelný Sąd Administracyjny	463.938	510.720	110,1
06	Trybunał Konstytucyjny	33.500	33.680	100,5
07	Najwyższa Izba Kontroli	282.067	282.111	100,0
08	Rzecznik Praw Obywatelskich	37.182	42.639	114,7
09	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	30.272	27.989	92,5
10	Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych	20.860	48.984	234,8
11	Krajowe Biuro Wyborcze	69.939	68.808	98,4
12	Państwowa Inspekcja Pracy	323.643	347.606	107,4
13	Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	289.141	397.149	137,4
14	Rzecznik Praw Dziecka	11.324	12.403	109,5
15	Sądy powszechne	7.269.292	7.634.451	105,0
52	Krajowa Rada Sądownictwa	14.147	15.877	112,2
Razem		9.781.549	10.505.689	107,4

Ustalono na 2018 rok wydatki urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa wynoszą 10.505.689 tys. zł, tj. o 7,4% więcej niż w ustawie budżetowej na rok 2017. Ze środków tych na wydatki bieżące zaplanowano 9.949.557 tys. zł (106,6% planu na 2017 r.), a na majątkowe 556.132 tys. zł (125,3% planu na rok 2017).

W ramach wyżej wymienionych wydatków finansowane będą:

- koszty utrzymania i funkcjonowania urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa – 2.720.279 tys. zł, w tym świadczenia na rzecz osób fizycznych – 128.807 tys. zł, wydatki bieżące – 2.248.280 tys. zł, (w tym na wynagrodzenia i pochodne m.in. dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, pracowników orzecznictwa, uposażenia parlamentarzystów – 1.672.362 tys. zł), dotacje celowe – 88.050 tys. zł, wydatki majątkowe – 255.127 tys. zł;
- uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne – 512.133 tys. zł;
- nakłady na funkcjonowanie sądów powszechnych (rejonowych, okręgowych i apelacyjnych) – 7.229.450 tys. zł;
- dotacja dla Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa – 30.000 tys. zł; środki te przeznaczone będą na realizację programów rewaloryzacji zespołów zabytkowych Krakowa;
- środki na działalność związaną z ochroną pamięci walk i męczeństwa – 13.827 tys. zł.

Ponadto zaplanowano rezerwę celową na finansowanie przez Krajowe Biuro Wyborcze ustawowo określonych zadań dotyczących wyborów i referendum przeznaczoną m.in. na wybory samorządowe, uzupełniające do Senatu RP oraz ewentualne referendum ogólnokrajowe w wysokości 457.700 tys. zł.

3.7. Obrona narodowa

Wydatki na obronę narodową na 2018 rok zaplanowane zostały w wysokości 41.144.000 tys. zł, co stanowi 2,0% planowanego Produktu Krajowego Brutto w roku 2018 i stanowi realizację zapisów art. 7 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Wydatki obronne obejmują wydatki w części budżetu państwa obrona narodowa oraz w dziale obrona narodowa w innych częściach budżetu państwa. W ramach tej kwoty środki w wysokości 10.920.795 tys. zł zaplanowano na wydatki majątkowe, co stanowi 26,5% wydatków obronnych i gwarantuje realizację postanowień ww. ustawy. Natomiast na badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie obronności przeznaczone zostały środki w wysokości 1.030.381 tys. zł; kwota ta stanowi 2,5% wydatków obronnych, zgodnie z zapisami ww. ustawy.

W ramach wydatków obronnych zaplanowano:

- 40.387.939 tys. zł w budżecie części obrona narodowa;
- 756.061 tys. zł w dziale obrona narodowa w innych częściach budżetu państwa.

W części obrona narodowa w ramach zaplanowanej kwoty sfinansowane będą:

- wydatki majątkowe przeznaczone głównie na realizację inwestycji i zakupy inwestycyjne resortu obrony narodowej oraz na współfinansowanie programów inwestycyjnych NATO – 10.849.329 tys. zł;
- wydatki osobowe, tj. uposażenia żołnierzy i funkcjonariuszy oraz świadczenia pieniężne relacjonowane do uposażeń oraz wynagrodzenia pracowników cywilnych wraz z pochodnymi – 9.172.787 tys. zł;
- wydatki na zakup usług remontowych, zdrowotnych, telekomunikacyjnych i pozostałych oraz na zakup materiałów i wyposażenia, energii oraz środków żywności – 8.602.183 tys. zł;
- emerytury i renty dla byłych żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy – 6.753.090 tys. zł;
- pozostałe wydatki bieżące – 2.356.374 tys. zł;
- dotacje na zadania związane z obronnością – 1.427.601 tys. zł;
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 1.226.575 tys. zł.

Środki zaplanowane w dziale obrona narodowa w innych częściach budżetu państwa przeznaczone zostaną na sfinansowanie:

- projektów badawczych i celowych w dziedzinie obronności;
- „Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych”;
- działalności jednostek organizacyjnych prokuratury powszechnej właściwych w sprawach wojskowych;
- zadań wynikających z „Programu Mobilizacji Gospodarki”;
- innych zadań wynikających w przepisów prawa powszechnie obowiązującego.

3.8. Środki własne Unii Europejskiej

Część budżetowa 84 – Środki własne Unii Europejskiej, została utworzona w celu dokonywania płatności polskiej składki członkowskiej do budżetu ogólnego UE (tzw. środków własnych UE). Wpłata ta wynika z konieczności wypełnienia traktatowego zobowiązania Polski wobec UE.

Kalkulacja wysokości środków własnych na kolejny rok budżetowy jest oparta na projekcie budżetu UE przedłożonym przez Komisję Europejską, wyrażonym w EUR, który zakłada wysokość polskiej wpłaty na poziomie 4.667,3 mln EUR, tj. 19.643,6 mln PLN przy uwzględnieniu przyjętego na posiedzeniu Komitetu Doradczego ds. Środków Własnych UE kursu dla prognozy składki członkowskiej na 2018 r., wynoszącego 4,2088 PLN/EUR.

Należy przy tym zauważyć, że ostateczna wielkość wpłat poszczególnych państw członkowskich z tytułu środków własnych UE jest znana dopiero po zakończeniu procedury budżetowej, czyli po uchwaleniu budżetu przez Parlament Europejski i Radę UE, co z reguły następuje w grudniu roku poprzedzającego dany rok budżetowy. Ponadto poziom wydatków budżetu ogólnego UE może zostać zmieniony w trakcie roku budżetowego na podstawie nowelizacji budżetu, co pociąga za sobą zmianę wysokości wpłat poszczególnych państw członkowskich.

W ustawie budżetowej na 2017 rok w części 84 zostały zaplanowane wydatki w kwocie 18.165.412 tys. zł. Na 2018 rok planuje się kwotę płatności do budżetu UE na poziomie 19.643.623 tys. zł, w tym:

- wpłata obliczona na podstawie Dochodu Narodowego Brutto (DNB) – 12.946.835 tys. zł;
- wpłata obliczona, zgodnie z metodologią wynikającą z przepisów Unii Europejskiej, na podstawie podatku od towarów i usług – 2.516.088 tys. zł;
- wpłata z tytułu udziału w opłatach celnych – 2.968.046 tys. zł;
- wpłata z tytułu finansowania rabatu brytyjskiego – 1.075.049 tys. zł;
- wpłata z tytułu finansowania obniżki wkładów opartych na DNB – 137.605 tys. zł.

Wyższa niż w 2017 r. prognoza wysokości składki wynika przede wszystkim ze zwiększonego poziomu płatności w projekcie budżetu UE na 2018 r. w stosunku do budżetu UE na 2017 r.

4. Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych

Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych dla pracowników objętych przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 966, z późn. zm.) zostały ustalone bez rezerw celowych w wysokości 32.606.615 tys. zł (bez składek na ubezpieczenia społeczne i na Fundusz Pracy) i w porównaniu do roku 2017 (bez rezerw celowych – 31.631.166 tys. zł) wzrosły per saldo o kwotę 975.449 tys. zł, co stanowi ok. 3,1%.

Dane w zakresie państwowych jednostek budżetowych objętych przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r., dotyczące kwot wynagrodzeń dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń oraz osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń prezentowane są w załączniku nr 6 do projektu ustawy budżetowej na rok 2018 w podziale na poszczególne grupy pracownicze, części i działy klasyfikacji dochodów i wydatków.

Prezentowane kwoty w 2018 r. obejmują wynagrodzenia i inne świadczenia wynikające ze stosunku pracy oraz uposażenia, nagrody roczne i uznaniowe oraz dodatkowe uposażenia roczne, a także zapomogi przysługujące na podstawie odrębnych ustaw żołnierzom i funkcjonariuszom.

Zmiany wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych (bez rezerw celowych) w 2018 r., w porównaniu do ustawy budżetowej na rok 2017, wynikają m. in. z następujących tytułów:

- 1) wzrostu dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz nagrody rocznej funkcjonariuszy;
- 2) skutków przechodzących związanych z rozdysponowaniem rezerw celowych z roku 2017, w tym w związku z przyznaniem dodatkowych środków na podwyżki wynagrodzeń w 2017 r. w ramach Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2017-2020 oraz Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017-2020;
- 3) zwiększenia liczebności Sił Zbrojnych RP żołnierzy zawodowych wraz z funduszem uposażeń m. in. ze względu na konieczność wzmocnienia jednostek wojskowych tzw. „ściany wschodniej”;
- 4) zwiększenia zatrudnienia pracowników wraz z funduszem wynagrodzeń w związku z koniecznością zabezpieczenia nowych zadań realizowanych przez Siły Zbrojne RP, m.in. kontynuacją tworzenia Wojsk Obrony Terytorialnej, zabezpieczeniem obsługi wojsk sojusznicych (w szczególności przemieszczania wojsk na terytorium RP, obsługi logistycznej oraz ochrony obiektów), wzmocnieniem jednostek na wschodniej

- flance NATO, w tym redyslokacją pododdziałów oraz zabezpieczeniem zadań szkolenia służby przygotowawczej i ćwiczeń wojskowych;
- 5) wzmocnienia kadrowego Straży Granicznej w związku z realizacją nowych zadań;
  - 6) wzrostu wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach specjalistycznych, realizujących zadania w kluczowych obszarach niezbędnych do efektywnego działania i realizacji zadań postawionych przed Siłami Zbrojnymi RP;
  - 7) przyznania dodatkowych środków od 1 maja 2018 r. dla funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu oraz Państwowej Straży Pożarnej z przeznaczeniem na zróżnicowane zwiększenie poziomu uposażeń funkcjonariuszy najmniej zarabiających ww. służb w celu stworzenia korzystniejszych warunków motywujących do zwiększenia zaangażowania i skuteczności działania;
  - 8) podwyżek wynagrodzeń sędziów, prokuratorów i asesorów prokuratorskich.

Rozdział VI

Programy wieloletnie

W rozdziale zaprezentowano omówienie programów wieloletnich w układzie zadaniowym, które będą realizowane w 2018 r. Zestawienie programów wieloletnich w formie tabelarycznej, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zamieszczone zostało w załączniku nr 10 do projektu ustawy budżetowej, opracowanym w szczególności określonej w art. 122 ust. 2. Dla każdego z ujętych w nim programów wieloletnich wskazano podstawę prawną oraz określono: jednostkę organizacyjną realizującą program lub koordynującą jego wykonanie, cel programu, okres jego realizacji, łączne nakłady (w tym z budżetu państwa) na realizację programu, wysokość wydatków budżetowych w roku budżetowym oraz w dwóch kolejnych latach budżetowych, a także mierniki określające stopień realizacji celu.

W układzie zadaniowym, programy wieloletnie wykazywane są zasadniczo w ramach jednej podziałki klasyfikacji zadaniowej. W uzasadnionych przypadkach dysponenci mogą ująć dany program wieloletni w ramach więcej niż jednego zadania/działania dla danego programu wieloletniego (uwzględniając podział programu na obszary/priorytety), z zachowaniem zasady ciągłości ujęcia programu w układzie zadaniowym w latach poprzednich. Niektóre programy zostały więc wykazane w więcej niż w jednym zadaniu/działaniu (np. program wieloletni pn. Narodowy Program Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej).

W uzasadnieniu zamieszczonym poniżej zawarto dodatkowo omówienie jakie działania/prace przewiduje się wykonać w szczególności w 2018 r. w ramach realizacji każdego z opisanych programów oraz jakie będą one miały znaczenie dla pełnego zrealizowania celu programu w ujęciu zadaniowej prezentacji programów wieloletnich.

W 2018 r. realizowanych będzie 37 programów wieloletnich, na które zaplanowano łączne wydatki budżetowe w wysokości 16.842.853 tys. zł, w tym 1.119.171 tys. zł z rezerw celowych, natomiast 15.723.682 tys. zł z poszczególnych części budżetowych.

1. Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2023

Wieloletni „*Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2023*” realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.1. *Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*, podzadania 6.1.4. *Wsparcie projektów inwestycyjnych*, działania 6.1.4.1. o tej samej nazwie.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 122/2011 Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2011 r. z późn. zm.

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację Programu jest Minister Rozwoju i Finansów.

W ramach realizacji Programu udzielana jest z budżetu państwa pomoc publiczna przeznaczona na wsparcie finansowe nowych przedsięwzięć inwestycyjnych o istotnym znaczeniu dla polskiej gospodarki. Wspierane są inwestycje w sektorach wysokich technologii (high-tech), co przyczynia się do rozwoju i wzmocnienia przewagi konkurencyjnej polskiej gospodarki. W sektorach tych koncentruje się większość światowych przepływów bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ). Zakłada się, iż w wyniku realizacji inwestycji objętych całością Programu wieloletniego zostaną zrealizowane projekty o wartości przekraczającej 11,9 mld zł oraz zostanie utworzonych co najmniej 22,6 tys. miejsc pracy.

Całkowite koszty Programu w latach 2011-2023 wynoszą 963.400 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 130.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki	Ministerstwo Rozwoju	Liczba nowych miejsc pracy utworzonych w danym roku dzięki systemowi wsparcia inwestorów	2.000

W 2018 r. planowana jest kontynuacja działań wspierających przedsięwzięcia inwestycyjne, które mają skutkować utworzeniem 2.000 nowych miejsc pracy.

2. Udział Polski w Programie na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) oraz w instrumentach finansowych programów UE wspierających konkurencyjność przedsiębiorstw w latach 2015-2021

Program wieloletni „*Udział Polski w Programie na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) oraz w instrumentach finansowych programów UE wspierających konkurencyjność przedsiębiorstw w latach 2015-2021*” realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.1.W *Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*, podzadania 6.1.2.W *Tworzenie warunków do zwiększenia innowacyjności przedsiębiorstw*, działaniu 6.1.2.1. *Wspieranie współpracy w systemie innowacji*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 17/2015 Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2015 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) sprawuje Minister Rozwoju i Finansów.

Celem programu jest zapewnienie finansowania wkładu własnego czterech polskich konsorcjów wchodzących w skład sieci Enterprise Europe Network, wybranych przez Komisję Europejską w drodze konkursu (finansowanego w 60% przez Komisję Europejską w ramach programu COSME), a także sfinansowanie prac Krajowego Punktu Kontaktowego

ds. instrumentów finansowych programów ramowych UE, działającego przy Związku Banków Polskich. Przyczyni się to w znacznym stopniu do poprawy konkurencyjności polskich przedsiębiorstw oraz umożliwi przedsiębiorcom dostęp do zintegrowanych usług (w tym z zakresu innowacyjności i internacjonalizacji) oraz instrumentów finansowych oferowanych w ramach programów unijnych, takich jak: *COSME, CIP, Horyzont 2020, 7 Program Ramowy, Program UE na rzecz przemian i innowacji społecznych oraz program Kreatywna Europa*. Całkowite koszty Programu w latach 2015-2021 wynoszą 164.045 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 10.035 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Zapewnienie udziału polskich podmiotów w programie na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) oraz wykorzystanie dla poprawy konkurencyjności przedsiębiorstw instrumentów finansowych oferowanych w ramach programów unijnych	Minister Rozwoju, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	Ogólna liczba odbiorców działań realizowanych przez instytucje wspierane w ramach Programu (w os.)	30.000

W 2018 r. zostaną zawarte z PARP – realizatorem programu – umowy wykonawcze do umów ramowych zawartych w 2015 r. Na ich podstawie zostaną przekazane środki na kontynuowanie zadań realizowanych w ramach Programu.

3. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

Wieloletni „*Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*” realizowany będzie w 2018 r. na poziomie działania w ramach funkcji **12. Środowisko**, zadania 12.1.W *System ochrony środowiska i informacji o środowisku*, podzadania 12.1.6.W *Gospodarka odpadami*, działania 12.1.6.2. *Przedsięwzięcia w zakresie gospodarowania odpadami*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r. z późn. zm.

Koordinatorem realizacji Programu jest Minister Rozwoju i Finansów.

W ramach Programu realizowane są działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest oraz oczyszczania kraju z azbestu. Do głównych efektów realizacji Programu należą: oczyszczenie z azbestu i uporządkowanie terenów wszystkich byłych zakładów produkujących wyroby zawierające azbest, udokumentowanie umiarkowanego stopnia zanieczyszczenia powietrza w kraju włóknami azbestu, także na terenach zlokalizowanych w pobliżu byłych zakładów produkujących wyroby azbestowe. Prowadzone są również programy wsparcia finansowego dla gmin w zakresie demontażu, transportu i składowania wyrobów zawierających azbest.

Całkowite koszty Programu w latach 2009-2032 wynoszą 40.400.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 700 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Wycofanie azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski	Ministerstwo Rozwoju	Liczba gmin, na terenie których przeprowadzono inwentaryzację wyrobów zawierających azbest	2.479

W 2018 r. planowane są następujące działania:

- 1) utrzymanie i rozwój Bazy Azbestowej z uwzględnieniem niezbędnych modernizacji zapewniających jej sprawne działanie,
- 2) kontynuacja szkoleń dla uczniów szkół technicznych o kierunku budownictwo w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w kontakcie z azbestem,
- 3) prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych dotyczących bezpiecznego usuwania azbestu.

4. Program ochrony brzegów morskich

Wieloletni „*Program ochrony brzegów morskich*” na lata 2004-2023 realizowany będzie w 2018 r. na poziomie działania w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.3. *Transport morski i żegluga śródlądowa*, podzadania 19.3.3. *Ochrona brzegów i ograniczenie oddziaływania na środowisko morskie*, działania 19.3.3.1. *Ochrona brzegów morskich*.

Program został przyjęty ustawą z dnia 28 marca 2003 r. *o ustanowieniu programu wieloletniego „Program ochrony brzegów morskich”* (Dz.U. z 2016 r., poz. 678).

Nadzór nad realizacją Programu przez dyrektorów Urzędów Morskich w Gdyni, Słupsku i Szczecinie sprawuje Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

W ramach Programu podejmuje się zadania dotyczące:

- 1) budowy, rozbudowy i utrzymywania systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenów nadmorskich, w tym usuwania uszkodzeń w systemie zabezpieczenia przeciwpowodziowego brzegów morskich;
- 2) zapewnienia stabilizacji linii brzegowej i zapobiegania zanikowi plaż;
- 3) monitorowania brzegów morskich, a także wykonywania czynności, prac i badań dotyczących ustalenia aktualnego stanu brzegów morskich, mających na celu wskazanie koniecznych i niezbędnych działań zmierzających do ratowania brzegów morskich;
- 4) zapewnienia położenia brzegu morskiego po odwodnej stronie granicznej linii ochrony brzegu morskiego.

Całkowite koszty Programu w latach 2004-2023 wynoszą 911.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 34.500 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Zapewnienie minimalnych poziomów bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz jego położenia po odwodnej stronie granicznej linii ochrony brzegu morskiego	Urzędy Morskie w Gdyni, Słupsku i Szczecinie	Długość linii brzegowej zabezpieczonej w ciągu roku przed zjawiskiem erozji i powodzi od strony morza (w km)	6,1

W ramach realizacji Programu w 2018 r. zaplanowano do wykonania m.in. prace związane ze sztucznym zasileniem brzegu w Rewalu i Jarosławcu, z trzecim etapem inwestycji umocnienia brzegowego w Kątach Rybackich, remontem umocnienia brzegu w Jastrzębiej Górze, wykonaniem zasilenia brzegu na Półwyspie Helskim, przebudową opaski brzegowej w Jarosławcu, wykonaniem opaski brzegowej w Ustroniu Morskim oraz monitoringiem brzegu morskiego południowego Bałtyku.

5. Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską

Program wieloletni „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” na lata 2016-2022 (z zapewnieniem finansowania w latach 2017-2022), realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.3. *Transport morski i żegluga śródlądowa*, podzadania 19.3.5. *Rozwój infrastruktury dostępowej od strony morza*, działania 19.3.5.1. o tej samej nazwie. Program został ustanowiony uchwałą Nr 57/2016 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2016 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Urząd Morski w Gdyni sprawuje Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej. Głównym celem realizacji programu jest otwarcie Zalewu Wiślanego na Morze Bałtyckie oraz na inne istniejące drogi wodne, co przyczyni się do zniesienia istniejących barier infrastrukturalnych, ograniczających obecnie rozwój północno-wschodniej części Polski. Powstała nowa droga wodna, podlegająca w całości polskiej jurysdykcji, będzie również gwarancją swobodnej żeglugi statków wszystkich bander do portu w Elblągu oraz do innych portów Zalewu Wiślanego.

W ramach Programu podejmuje się zadania dotyczące:

- 1) budowy kanału żeglugowego przez Mierzęję Wiślaną wraz z infrastrukturą towarzyszącą;
- 2) budowy toru wodnego od Zatoki Gdańskiej do wybranej lokalizacji kanału;
- 3) modernizacji wejścia do portu Elbląg.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2022 wynoszą 880.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 14.280 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Zapewnienie bezpieczeństwa regionu oraz umożliwienie wzrostu społeczno-gospodarczego poprzez ustanowienie drogi wodnej, umożliwiającej swobodny i całoroczny dostęp statków morskich wszystkich bander do Elbląga jako morskiego portu Unii Europejskiej	Urząd Morski w Gdyni	Długość toru podejściowego wraz z infrastrukturą (w %)	-*

*wynik procesu w 2018 roku jest niemierzalny ze względu na fakt, iż planowane są wyłącznie prace projektowe.

W 2018 r. planowane są prace projektowe m. in. polegające na opracowaniu koncepcji projektu budowlanego i wykonawczego, raportu oddziaływania na środowisko, wykonaniu badań geotechnicznych oraz badań modelowych falowania i ruchu rumowiska.

6. Budowa Kompleksu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Program wieloletni „Budowa kompleksu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku” na lata 2011-2018, realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania 9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci narodowej w kraju i za granicą*, działania 9.1.1.2. *Ochrona, udostępnianie, digitalizacja i popularyzacja zasobów dóbr kultury i propagowanie wiedzy o dziedzictwie kulturowym*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 169/2011 Rady Ministrów z dnia 6 września 2011 r. z późn. zm. Realizacja Programu została przedłużona uchwałą Nr 77/2016 Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2016 r., w związku z czym zakłada się zakończenie Programu w 2018 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W ramach Programu wspierana jest budowa kompleksu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, mającego pełnić rolę ponadregionalnego ośrodka edukacyjno-badawczego, który zajmie się upowszechnianiem wiedzy dotyczącej dokonań Józefa Piłsudskiego oraz promocją Polski jako kraju, który uchronił Europę przed totalitaryzmem bolszewickim. Placówka będzie dokumentować rolę i miejsce Józefa Piłsudskiego w dziejach narodu i państwa polskiego, gromadzić pamiątki związane z jego życiem osobistym i działalnością polityczną, kreując i promując postawy obywatelskiego patriotyzmu z wykorzystaniem nowoczesnych, interaktywnych form kontaktu ze zwiedzającymi oraz multimedialnych ekspozycji zgromadzonych eksponatów. Cel Programu zostanie osiągnięty poprzez działania: zaprojektowanie, budowę i wyposażenie nowego budynku muzealno-edukacyjnego o powierzchni użytkowej około 5 830 m², w tym wystawy stałej o powierzchni użytkowej około 2 130 m², rewaloryzację zabytkowych budynków „Willa Bzów” i „Drewniak” wraz

zabudowaniami gospodarczymi, odtworzenie wnętrz i wyposażenia „Dworku Milusin” oraz odtworzenie terenów „enklawy historycznej” – las, ogród, park.

Całkowite koszty Programu w latach 2011-2018 wynoszą 205.795 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 27.104 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Stworzenie obiektu kultury, umacniającego naszą tożsamość narodową, upowszechniającego wiedzę o dziejach ojczystych i uchronienie przed zniszczeniami „Enklawy historycznej”, bezcennego z historycznego punktu widzenia, fragmentu naszego narodowego dziedzictwa	Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku	Powierzchnia użytkowa budowanych obiektów w m ²	5.830

Zgodnie z założeniami Programu **na 2018 r.** planowana jest przede wszystkim kontynuacja i zakończenie robót budowlanych nowego budynku, wyposażenie obiektu, realizacja prac związanych z wykonaniem wystawy stałej i oddanie ekspozycji stałej do użytkowania, jak również uzyskanie pozwolenia na użytkowanie w ramach całego kompleksu muzealnego.

7. Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie

Program wieloletni „*Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie*” na lata 2016-2019 realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania 9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci narodowej w kraju i za granicą*, działania 9.1.1.2. *Ochrona, udostępnianie, digitalizacja i popularyzacja zasobów dóbr kultury i propagowanie wiedzy o dziedzictwie kulturowym*. Program został ustanowiony uchwałą Nr 118/2015 Rady Ministrów z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „*Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie*”.

Nadzór nad realizacją Programu przez Muzeum Historii Polski w Warszawie sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W ramach Programu wieloletniego w budynku na terenie Cytadeli Warszawskiej powstanie obiekt stanowiący siedzibę Muzeum Historii Polski w Warszawie o powierzchni ok. 24 tys. m² (w tym ekspozycja stała o powierzchni 7 tys. m² oraz wystawy czasowe na powierzchni 1,5 tys. m²). Muzeum będzie prezentować najważniejsze wątki polskiej historii - państwa i narodu – ze szczególnym uwzględnieniem tematyki wolności, tradycji polskiego parlamentaryzmu, instytucji i ruchów obywatelskich oraz walki o wolność i niepodległość. Stała ekspozycja Muzeum będzie ukazywać najważniejsze wątki z dziejów Polski od X

do XXI wieku. Centralne miejsce znajdzie w niej historia wolności w Polsce (dzieje parlamentaryzmu – kształtowanie się polskiej demokracji (Konstytucja 3 Maja), ruchów niepodległościowych i obywatelskich) od czasów republiki szlacheckiej w XVI wieku aż po „Solidarność”. Wystawa będzie dokumentować i prezentować również inne wątki historii politycznej, społecznej, kultury i obyczajów.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2019 wynoszą 310.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 128.400 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Stworzenie nowoczesnego budynku Muzeum, w którym zostanie zorganizowana wystawa stała przedstawiająca historię Polski w sposób atrakcyjny i przystępny dla odbiorców w kraju i zagranicy	Muzeum Historii Polski w Warszawie	Powierzchnia użytkowa budowanych obiektów w m ²	24.000

W 2018 r. planowane jest przede wszystkim:

- 1) rozpoczęcie i kontynuacja robót budowlanych nowego budynku;
- 2) zakończenie prac projektowych nowego budynku i nadzór autorski nad robotami budowlanymi;
- 3) gromadzenie eksponatów, ich wybór i przygotowanie konserwatorskie do ekspozycji na wystawie stałej;
- 4) prace nad projektem plastycznym wystawy stałej.

8. „Niepodległa” na lata 2017-2021

Program wieloletni „*Niepodległa*” na lata 2017-2021 realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania 9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci narodowej w kraju i za granicą*, działania 9.1.1.9.W *Upamiętnianie wydarzeń historycznych* oraz w ramach funkcji **16. Sprawy obywatelskie**, zadania 16.1.W *Administracja publiczna i obsługa administracyjna obywatela*, podzadania 16.1.1.W *Ewidencja ludności, rejestracja stanu cywilnego oraz dokumenty tożsamości*, działania 16.1.1.5. *Personalizacja dokumentów tożsamości*. Program został ustanowiony uchwałą Nr 81/2017 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2017 r.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz minister właściwy do spraw oświaty i wychowania. Nadzór nad realizacją

Programu sprawuje Pełnomocnik Rządu do spraw Stulecia Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej.

W ramach programu wieloletniego planuje się organizację szeregu wydarzeń kulturalnych upamiętniających stulecie odzyskania niepodległości, realizację projektów lokalnych oraz międzynarodowych. Będą to głównie wystawy, koncerty, festiwale, jak również różnego rodzaju działania animacyjne.

Całkowite koszty Programu w latach 2017-2021 wynoszą 239.294 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 72.761 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Wzmocnienie poczucia wspólnoty obywatelskiej Polaków	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Edukacji Narodowej	Odsetek osób, które uważają, że Polaków więcej łączy niż dzieli oraz osób, które uważają, że Polaków tyle samo dzieli co łączy (w %)	70
Realizacja wysokiej jakości projektów upamiętniających stulecie odzyskania niepodległości	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	Liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach kulturalnych zrealizowanych przez jednostki podległe i nadzorowane (w ramach Priorytetu 1 Programu)	15.200

W 2018 r. planowana jest przede wszystkim:

- 1) organizacja trzech konkursów (Koalicje dla Niepodległej, Niepodległa, Polska 100);
- 2) realizacja sześciu koncertów w Filharmonii Narodowej z udziałem najwybitniejszych artystów;
- 3) organizacja wystaw związanych m.in. z najważniejszymi wydarzeniami w okresie międzywojennym (Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku), dotyczących twórczości Stanisława Wyspiańskiego, procesu definiowania polskiej tożsamości (Muzeum Narodowe w Krakowie) oraz przemian polskiej sztuki na progu niepodległości (Muzeum Narodowe w Warszawie);
- 4) kampania reklamowo-informacyjna (produkcja i emisja spotów radiowych i telewizyjnych, broszury oraz plakaty) w celu promowania w społeczeństwie informacji dotyczących wyglądu stron paszportowych, w całości nawiązujących do wydarzeń związanych z odzyskaniem przez Rzeczpospolitą Polską niepodległości.

9. Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy – IV etap, okres realizacji: lata 2017-2019

Program wieloletni „*Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy*” – IV etap, okres realizacji: lata 2017-2019 realizowany będzie w 2018 r. w ramach dwóch działań w zakresie:

- **funkcji 10. Nauka polska**, zadania 10.2. *Badania naukowe służące praktycznym zastosowaniom*, podzadania 10.2.1. *Wspieranie badań stosowanych, prac rozwojowych oraz komercjalizacji wyników B+R*, działania 10.2.1.2. *Finansowanie badań stosowanych*;
- **funkcji 14. Rynek pracy**, zadania 14.2. *Budowa nowoczesnych stosunków i warunków pracy*, podzadania 14.2.1. *Tworzenie ram prawnych stosunków i warunków pracy*, działania 14.2.1.2. *Promocja i poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 203/2015 Rady Ministrów z dnia 26 października 2015 r. Nadzór nad realizacją i wdrażaniem wyników Programu, przez głównego wykonawcę i koordynatora – Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, sprawuje Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, przy współpracy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Program stanowi jedno z działań państwa na rzecz poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy w Polsce, realizując jednocześnie zadania wynikające z dokumentów międzynarodowych i krajowych w tym zakresie. W ramach Programu opracowywane są innowacyjne rozwiązania organizacyjne i techniczne, ukierunkowane na rozwój zasobów ludzkich oraz nowych wyrobów, technologii, metod i systemów zarządzania. Wykorzystanie wyników Programu przyczyni się do znaczącego ograniczenia liczby osób zatrudnionych w warunkach narażenia na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz ograniczenia związanych z nimi wypadków przy pracy, chorób zawodowych i wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych. W ramach realizacji Programu zostaną podjęte działania polegające w szczególności na:

- 1) opracowywaniu i udoskonalaniu rozwiązań umożliwiających rozwój oraz zachowanie zdolności do pracy w celu zapobiegania wykluczeniu z rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych;
- 2) rozwijaniu metod i narzędzi do zapobiegania i ograniczania ryzyka zawodowego w środowisku pracy, z uwzględnieniem nowych oraz narastających czynników ryzyka;
- 3) kształtowaniu i promowaniu kultury bezpieczeństwa przez doskonalenie zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, a także rozwijaniu nowoczesnego systemu edukacji oraz informacji społeczeństwa.

Całkowite koszty Programu w latach 2017-2019 wynoszą 93.500 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 32.500 tys. zł, z tego w części 28 – Nauka w kwocie 11.500 tys. zł oraz w części 31 – Praca w kwocie 21.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Opracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych poprawiających warunki i bezpieczeństwo pracy	Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy instytut Badawczy	Liczba produktów (rozwiązań prewencji technicznej i organizacyjnej) programu wieloletniego w części B	38
Opracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych, ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich oraz nowych wyrobów, technologii, metod i systemów zarządzania, których wykorzystanie przyczyni się do znaczącego ograniczenia liczby osób zatrudnionych w warunkach narażenia na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz ograniczenia związanych z nimi wypadków przy pracy, chorób zawodowych i wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych	Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy instytut Badawczy	Liczba zadań w zakresie służb państwowych w danym roku	92

W 2018 r. planowane jest:

- 1) opracowanie i doskonalenie rozwiązań umożliwiających rozwój i zachowanie zdolności do pracy w celu zapobiegania wykluczeniu z rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych;
- 2) rozwój metod i narzędzi zapobiegania i ograniczania ryzyka zawodowego w środowisku pracy, z uwzględnieniem nowych oraz narastających czynników ryzyka;
- 3) poszerzenie stanu wiedzy o przyczynach oraz skutkach wypadków przy pracy i chorób związanych z pracą o opłacalności ekonomicznej działań prewencyjnych na poziomie państwa i przedsiębiorstwa;
- 4) publikacja artykułów, poradników i broszur;
- 5) kształtowanie i promocja kultury bezpieczeństwa przez doskonalenie zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy oraz rozwój nowoczesnego systemu edukacji i informacji społeczeństwa w powiązaniu z cyklem życia.

10. Priorytetowe Zadania Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w ramach programów operacyjnych

Program wieloletni „*Priorytetowe Zadania Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w ramach programów operacyjnych*” na lata 2014-2022 realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic**, zadania 11.1. *Utrzymanie i rozwój zdolności operacyjnych SZ RP*, podzadaniach 11.1.1. *Zdolność do dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP*; 11.1.2. *Zdolność do rozpoznania*; 11.1.3. *Zdolność do rażenia sił przeciwnika*, 11.1.4. *Zdolność*

do zabezpieczenia logistycznego działań, 11.1.5. Zdolność do przetrwania i ochrony wojsk, 11.1.7. Zabezpieczenie systemu szkolenia i wykorzystanie doświadczeń.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 164/2013 Rady Ministrów z dnia 17 września 2013 r. z późn. zm.

Minister Obrony Narodowej jest wykonawcą Programu i sprawuje nadzór nad realizacją przedsięwzięć związanych z jego wykonywaniem.

Program realizuje postanowienia Strategii Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP 2022, w której jako jedno z głównych działań służących realizacji umocnienia zdolności państwa do obrony wskazano zwiększenie nasycenia nowoczesnym uzbrojeniem i sprzętem wojskowym. W ramach programu wieloletniego realizowanych jest 14 programów operacyjnych (dotyczących m.in. systemu obrony powietrznej, zabezpieczenia i VIP, modernizacji Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych, zwalczania zagrożeń na morzu), które stanowią główną część mechanizmu zabezpieczenia potrzeb rozwoju systemów uzbrojenia i sprzętu wojskowego i wynikają z aktualnego potencjału bojowego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Całkowite koszty Programu w latach 2014-2022 wyniosą nie więcej niż 69.564.897 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 6.694.573 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Zwiększenie zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz podwyższenie stopnia nowoczesności uzbrojenia i sprzętu wojskowego	Ministerstwo Obrony Narodowej	Relacja procentowa zrealizowanego na koniec roku budżetowego rzeczowego zakresu zadań w stosunku do zakresu rzeczowego zadań przewidzianych w harmonogramie implementacji programu przyjętego w dniu jego ustanowienia	8,67

W 2018 r. zakłada się w ramach Programu:

- 1) pozyskanie: zmodernizowanych czołgów LEOPARD 2PL, samobieżnych rakietowych zestawów przeciwlotniczych POPRAD, zdolnych do przerzutu stacji radiolokacyjnych SOŁA/BYSTRĄ, sprzętu i wyposażenia dla kolejnego Nadbrzeżnego Dywizjonu Rakietowego, przeciwpancernych pocisków kierowanych SPIKE, bezpilotowych statków powietrznych, symulatorów i trenażerów wspierających proces szkolenia na nowoczesnym sprzęcie wojskowym, KTO ROSOMAK w wersji WPT oraz WRT, ciężkich kołowych pojazdów ewakuacji i ratownictwa technicznego oraz sprzętu i wyposażenia systemu infrastruktury teleinformatycznej;
- 2) kontynuację umów na: budowę okrętu patrolowego ORP ŚLĄZAK, moduły ogniowe 155mm samobieżnych armato-haubic KRAB i 120mm moździerzy samobieżnych RAK, dostawy KTO ROSOMAK w wersji bazowej;

- 3) kontynuację prac rozwojowych w obszarze zwiększenia możliwości bojowych Wojsk Rakietowych i Artylerii (moduł ogniowy HOMAR) i KTO ROSOMAK oraz indywidualnego wyposażenia i uzbrojenia żołnierza;
- 4) modernizację: stacji radiolokacyjnych NUR-21 oraz 122 mm pocisków raketowych do wersji M-21 FENIKS.

11. Zabezpieczenie transportu powietrznego najważniejszych osób w państwie (VIP)

Program wieloletni „Zabezpieczenie transportu powietrznego najważniejszych osób w państwie (VIP)” na lata 2016-2021 realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji

11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic, zadania 11.1. *Utrzymanie i rozwój zdolności operacyjnych SZ RP*, podzadania 11.1.4. *Zdolność do zabezpieczenia logistycznego działań*, działania 11.1.4.6. *Transport i ruch wojsk*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 73/2016 Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2016 r. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Minister Obrony Narodowej.

Celem Programu jest wzrost zdolności do realizacji zabezpieczenia transportu powietrznego najważniejszych osób w państwie, w tym lotów oznaczonych statusem HEAD, w ramach zadań Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zarówno w obszarze europejskim, jak też i międzykontynentalnym (w tym loty transatlantyckie) – poprzez uzupełnienie wyposażenia Sił Zbrojnych RP o dwa samoloty „małe” i trzy samoloty „średnie”. Umożliwi to realizację zadań lotniczych na rzecz Kancelarii: Prezydenta RP, Sejmu, Senatu oraz Prezesa Rady Ministrów.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2021 zgodnie z uchwałą wyniosą 3.138.550 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 809.222 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Realizacja zabezpieczenia transportu powietrznego najważniejszych osób w państwie, w szczególności lotów oznaczonych statusem HEAD, w ramach zadań Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej	Ministerstwo Obrony Narodowej	Liczba pozyskanych w ramach programu statków powietrznych do transportu najważniejszych osób w państwie	0

W 2018 r. zakłada się:

- 1) doposażenie samolotów w urządzenia identyfikacji IFF;
- 2) wdrożenie operacyjne samolotów do realizacji zadań lotniczych;
- 3) kontynuację szkoleń dla personelu latającego, pokładowego i technicznego;
- 4) dostosowanie infrastruktury eksploatacyjno-obslugowej.

12. Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego

Program wieloletni „Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego” realizowany będzie w 2018 r. w ramach **Funkcji 21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.3.W *Ochrona zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz zdrowia publicznego*, podzadania 21.3.1.W *Ochrona zdrowia, zwalczanie chorób zakaźnych i dobrostan zwierząt*, działania 21.3.1.5. *Badania w zakresie ochrony zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 229/2013 Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 2013 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Program uwzględnia aktualną europejską i światową sytuację epizootyczną, rezultaty badań prowadzonych w poprzednich edycjach programu wieloletniego oraz potrzebę wykonania zadań określonych przepisami Unii Europejskiej, w której ochrona zdrowia konsumenta i ochrona zdrowia zwierząt odgrywają ważną rolę. Zasadniczym celem badań jest tworzenie aktualnego profilu występowania zagrożeń dla zdrowia publicznego, powodowanych występowaniem chorób odzwierzęcych (zoonoz) oraz skażeniami żywności pochodzenia zwierzęcego, a także istotnych z punktu widzenia epizootycznego chorób zakaźnych zwierząt. Cel ten osiągnąć jest w ramach trzech zakresów tematycznych:

- 1) kontroli występowania substancji niedozwolonych w żywności zwierzęcego pochodzenia i substancji niepożądanych w paszach;
- 2) oceny występowania chorób odzwierzęcych;
- 3) oceny stanu występowania chorób zakaźnych zwierząt hodowlanych i wolnożyjących, - i jednocześnie szkoleń Inspekcji Weterynaryjnej.

Całkowite koszty Programu w latach 2014-2018 wynoszą 77.050 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 15.437 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Zapewnienie aktualnych informacji dotyczących występowania w Polsce najgroźniejszych dla ludzi odzwierzęcych czynników chorobotwórczych	Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach	Liczba przeszkolonych osób	1.245

Z uwagi na charakter ciągle zadań Programu wieloletniego w 2018 r. przewiduje się kontynuację wykonywania zadań ujętych w ww. zakresach tematycznych (harmonogram tych działań został w sposób szczegółowy opisany w załączniku nr 1 do Uchwały ustanawiającej Program).

13. Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego

Program wieloletni „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego” na lata 2015-2020 realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.1.W *Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, podzadania 21.1.3.W *Ochrona roślin i nasiennictwo*, działania 21.1.3.6. *Badania w zakresie ochrony roślin i nasiennictwa*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 105/2015 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Program wieloletni ma na celu stworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności i innowacyjności polskich gospodarstw ogrodniczych, zapewniających jednocześnie bezpieczeństwo żywnościowe kraju oraz ochronę środowiska naturalnego. Realizacja Programu przyczynić się ma do eliminacji lub znacznego ograniczenia zagrożeń dla dalszego rozwoju ogrodnictwa w Polsce, a tym samym do zagwarantowania bezpieczeństwa żywnościowego kraju w zakresie zaopatrzenia w owoce i warzywa. Cel Programu jest realizowany poprzez działania zmierzające w kierunku ograniczania ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, tworzenia postępu biologicznego w produkcji ogrodniczej, a także zwiększania populacji pszczoły miodnej i dzikich owadów zapylających. W wyniku realizacji programu zostaną opracowane i wdrożone systemy oraz nowe technologie wytwarzania produktów ogrodniczych o wysokiej jakości i bezpiecznych dla konsumentów. Ponadto, ważnym zadaniem jest sprawny transfer wiedzy oraz technologii wytworzonych w ramach Programu, skierowanych do producentów oraz przetwórców owoców i warzyw, realizowany przez prowadzenie warsztatów i szkoleń oraz publikację materiałów informacyjnych i instrukcji wdrożeniowych.

Całkowite koszty Programu w latach 2015-2020 wynoszą 57.987 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 9.505 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Stworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności i innowacyjności gospodarstw ogrodniczych, zapewniających bezpieczeństwo żywnościowe kraju i ochronę środowiska naturalnego	Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach	Liczba publikacji	148*

*wartość miernika prezentowana w ujęciu narastającym.

W 2018 r. planuje się kontynuację zadań w ramach następujących obszarów badawczych programu: Postęp biologiczny; Bezpieczeństwo żywności i ochrona środowiska; Rozwój zrównoważonych metod produkcji ogrodniczej; Działania na rzecz rozwoju pszczelarstwa w warunkach zmieniającego się środowiska; Upowszechnianie i wdrażanie wiedzy na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego.

14. Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju

Program wieloletni „*Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju*” na lata 2015-2020 realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.1.W *Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, podzadania 21.1.3.W *Ochrona roślin i nasiennictwo*, działania 21.1.3.6. *Badania w zakresie ochrony roślin i nasiennictwa*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 104/2015 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie oraz Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Głównym celem programu jest zapewnienie warunków do produkcji odmian roślin w celu wytwarzania bezpiecznej żywności i paszy, kształtowania jakości surowców roślinnych oraz zwiększania konkurencyjności rolnictwa w obszarach wiejskich. Wskazany cel główny realizowany będzie poprzez cele szczegółowe w ramach pięciu obszarów badawczych, które obejmują m.in. ochronę zasobów genowych roślin użytkowych; zwiększanie wartości użytkowej roślin poprzez poszerzanie ich puli genetycznej i wdrażanie postępu biologicznego; monitoring zmian zdolności chorobotwórczych populacji organizmów szkodliwych i kwarantannowych roślin uprawnych (wyniki badań i obserwacji przekazywane są służbom PIORIN); zachowanie czystości produkcji i bezpieczeństwo żywności wobec obecności w systemach rolniczych produktów genetycznie zmodyfikowanych oraz upowszechnianie wiedzy o hodowli roślin, nasiennictwie i nowych technologiach dla zrównoważonego rolnictwa. Efekty Programu upowszechniane są za pośrednictwem publikacji naukowych, popularnonaukowych, ulotek oraz przez stronę internetową uruchomioną wyłącznie na potrzeby programu.

Całkowite koszty Programu w latach 2015-2020 wynoszą 85.105 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 13.893 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Zapewnienie warunków do produkcji odmian roślin w celu wytwarzania bezpiecznej żywności i paszy, kształtowania jakości surowców roślinnych, a także zwiększania konkurencyjności rolnictwa na obszarach wiejskich	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie, Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach	Liczba opracowań, publikacji i działań propagujących piśmiennictwo w zakresie wdrażania postępu biologicznego w produkcji roślinnej	300*

*wartość miernika prezentowana w ujęciu narastającym.

W 2018 r. planuje się kontynuację zadań w ramach następujących obszarów badawczych Programu:

- 1) ochrona Zasobów Genowych Roślin Użytkowych;
- 2) zwiększanie wartości użytkowej roślin poprzez poszerzanie ich puli genetycznej i wdrażanie postępu biologicznego z przeznaczeniem na różne cele;
- 3) monitoring zmian zdolności chorobotwórczych populacji organizmów szkodliwych i kwarantannowych roślin uprawnych;
- 4) zachowanie czystości produkcji i bezpieczeństwa żywności wobec obecności w systemach rolniczych produktów genetycznie zmodyfikowanych;
- 5) upowszechnianie wiedzy o rynku nasiennym, hodowli roślin, zmianach w przepisach ISTA i nowych technologiach dla zrównoważonego rolnictwa.

15. Rolnictwo Polskie i UE 2020+. Wyzwania, szanse, zagrożenia, propozycje

Program wieloletni „*Rolnictwo Polskie i UE 2020+. Wyzwania, szanse, zagrożenia, propozycje*” realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, w zadaniu 21.5.W *Wsparcie gospodarstw rolnych, rozwój wsi oraz żywność regionalna, tradycyjna i systemy jakości żywności*, podzadania 21.5.6. *Kształtowanie ustroju rolnego państwa i gospodarki żywnościowej*, działania 21.5.6.1. *Tworzenie warunków dla kształtowania ustroju rolnego państwa i gospodarki żywnościowej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 21/2015 Rady Ministrów z dnia 10 lutego 2015 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Program stanowi kontynuację prowadzonych badań i analiz prowadzonych już wcześniej przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie, a jednocześnie zawiera nowe zagadnienia stosownie do zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej i założeń w polityce rolnej. Program jest podzielony na osiem tematów, obejmujących podstawowe zagadnienia ekonomiczne i społeczne, odnoszące się do tematyki rolnictwa, gospodarki żywnościowej i regionów wiejskich w ujęciu regionalnym, krajowym, unijnym oraz globalnym.

Tematy badawcze zostały uszczegółowione poprzez wyodrębnienie 27 zadań badawczych.

Całkowite koszty Programu w latach 2015-2019 wynoszą 47.555 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 9.534 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Wsparcie Instytucji centralnych, w tym głównie MRiRW, w monitorowaniu kluczowych uwarunkowań społeczno-gospodarczych i instytucjonalnych oraz planowaniu, negocjowaniu, analizie, ocenie i wdrażaniu polityk na rzecz rozwoju polskiego rolnictwa i obszarów wiejskich oraz wzrostu konkurencyjności sektora rolno-żywnościowego w okresie do i po 2020 roku	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie	Liczba opublikowanych recenzowanych monografii	22

W ramach realizacji Programu w 2018 r. planowana jest kontynuacja badań prowadzonych w latach poprzednich, a w szczególności ocena: zasobów pracy, możliwości wykorzystania zintegrowanego podejścia terytorialnego w realizacji polityki wobec wsi i rolnictwa, skutków przeglądu średniookresowego Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) dla finansów polskiego rolnictwa, innowacyjnych rozwiązań ubezpieczeniowych proponowanych w ramach WPR (z uwzględnieniem specyfiki polskiego rolnictwa) oraz analiza: bieżących i przyszłych rodzajów innowacji w sektorze rolno-spożywczym, wsparcia publicznego dla nowych form transferu innowacji w sektorze rolno-spożywczym.

16. Wspieranie działań w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej w Polsce oraz kształtowania jakości surowców roślinnych na lata 2016-2020

Program wieloletni „Wspieranie działań w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej w Polsce oraz kształtowania jakości surowców roślinnych na lata 2016-2020” realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.1. *W Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, podzadania 21.1.3. *W Ochrona roślin i nasiennictwo*, działania 21.1.3.6. *Badania w zakresie ochrony roślin i nasiennictwa*.

Program został przyjęty uchwałą nr 223/2015 Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2015 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Celem głównym programu jest wsparcie dla działań w zakresie racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej w Polsce i ograniczenia niekorzystnego oddziaływania rolnictwa na środowisko. Realizowane w ramach programu działania nakierowane są na ocenę skutków WPR, polityki klimatyczno-energetycznej, a także na wspieranie działań mających na celu ograniczanie degradacji środowiska przyrodniczego (ochrona gleb, wód, powietrza). Tematyka uwzględnia problemy kształtowania jakości surowców roślinnych, wiążące się z oczekiwaniami społeczeństwa, ma również na celu zapobieganie degradacji środowiska rolniczego i kształtowanie jakości produkcji poprzez stosowanie różnych instrumentów i dostosowywanie produkcji rolniczej do nowych wyzwań i uwarunkowań (m. in. prawnych), uwzględnia również nowe wyzwania dla polskiego rolnictwa, takie jak: przewidywane zmiany klimatyczne; dążenie do zachowania bioróżnorodności biologicznej i zabezpieczenia zapotrzebowania na żywność i paszę oraz pokrycie zapotrzebowania na biomasę do produkcji energii odnawialnej, racjonalne nawożenie i ograniczanie emisji gazów cieplarnianych oraz zwiększanie sekwestracji CO₂ w glebach, nawozowe wykorzystanie produktów pofermentacyjnych z biogazowni rolniczych na środowisko przyrodnicze.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 42.173 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 8.598 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Wspieranie działań w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ograniczanie niekorzystnego wpływu rolnictwa na środowisko oraz kształtowanie jakości surowców roślinnych z uwzględnieniem zasad WPR i zmian klimatu	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach	Liczba publikacji, która stanowi sumę liczby publikacji z tzw. listy filadelfijskiej z kat. A oraz pozostałych publikacji z kat. B i inne	255*

*wartość miernika prezentowana w ujęciu narastającym.

W 2018 r. planuje się kontynuację realizacji zadań zgodnie z harmonogramem w ramach priorytetów Programu:

- 1) dostosowywanie rolnictwa do zmian klimatycznych w zakresie ochrony gleb, gospodarki wodnej i pokrycia zapotrzebowania na bioenergię;
- 2) analiza wpływu WPR i innych czynników kształtujących wykorzystanie przestrzeni rolniczej na środowisko;
- 3) wspieranie działań w zakresie zrównoważonego rozwoju, bezpieczeństwa i jakości żywności;
- 4) doskonalenie metod upowszechniania wiedzy przez doradztwo rolnicze.

17. Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska

Wieloletni program „Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska” na lata 2016-2020, realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.1.W *Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, podzadania 21.1.3.W *Ochrona roślin i nasiennictwo*, działania 21.1.3.6. *Badania w zakresie ochrony roślin i nasiennictwa*.

Program został przyjęty uchwałą nr 225/2015 Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2015 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Celem głównym Programu jest ochrona roślin uprawnych, z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację ujętych w programie zadań. Cele szczegółowe Programu to opracowanie metodyk i programów integrowanej ochrony roślin uprawnych oraz poradników sygnalizatora (prognozowanie i sygnalizacja terminów zabiegów ochrony roślin), wykonywanie analiz na rzecz urzędowej kontroli pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych i w wodach oraz kontroli jakości środków ochrony roślin, analizowanie wyników badania statystycznego dotyczącego sprzedaży i zużycia środków ochrony roślin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, opracowanie analiz ryzyka dla organizmów szkodliwych dla roślin oraz opracowanie sposobów ich ograniczania, udoskonalanie systemu transferu wiedzy, który zwiększy świadomość i podniesie poziom oraz kompetencje producentów rolnych, doradców rolnych oraz inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa w zakresie ochrony roślin. Powyższe cele będą wypełniały w szczególności zobowiązania kraju wynikające z przepisów prawa Unii Europejskiej. Cały program będzie praktycznym wsparciem polskiego rolnictwa w zakresie ochrony roślin. Odbiorcą wyników zadań realizowanych w ramach programu będzie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, PIORiN oraz inne urzędy administracji państwowej i samorządowej na szczeblach centralnych i regionalnych, a także jednostki doradztwa rolniczego oraz producenci rolni. Wszystkie opracowania wynikające z programu będą miały charakter praktyczny i będą udostępniane na stronie internetowej Instytutu Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu, przez publikacje popularnonaukowe, broszury oraz podczas szkoleń, warsztatów i konferencji tematycznych.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 35 231 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 6.980 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Ochrona roślin uprawnych, z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska	Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu	Liczba publikacji	56*

*wartość miernika prezentowana w ujęciu narastającym.

W 2018 r. planuje się kontynuację realizacji zadań zgodnie z harmonogramem w ramach obszarów badawczych programu:

- 1) integrowana ochrona roślin oraz ograniczanie zagrożeń związanych ze stosowaniem środków ochrony roślin dla ludzi, zwierząt i środowiska;
- 2) ochrona terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed przedostawaniem i rozprzestrzenianiem się organizmów kwarantannowych i innych organizmów stanowiących szczególne zagrożenia.

18. Zwiększenie wykorzystania krajowego białka paszowego dla produkcji wysokiej jakości produktów zwierzęcych w warunkach zrównoważonego rozwoju

Wieloletni program „Zwiększenie wykorzystania krajowego białka paszowego dla produkcji wysokiej jakości produktów zwierzęcych w warunkach zrównoważonego rozwoju” na lata 2016-2020 realizowany będzie w 2018 r. w ramach **funkcji 21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.1.W *Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, podzadania 21.1.3.W *Ochrona roślin i nasiennictwo*, działania 21.1.3.6. *Badania w zakresie ochrony roślin i nasiennictwa*.

Program został przyjęty uchwałą nr 222/2015 Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2015 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, Instytut Genetyki Roślin PAN w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Cele szczegółowe Programu obejmują opracowanie nowych metod i technik uwzględniających ulepszenie procesów fizjologicznych roślin wpływających na cechy plonotwórcze, jakość nasion oraz zwiększających efektywność hodowli odmian oraz opracowanie dla praktyki rolniczej naukowych podstaw z zakresu agrotechniki roślin strączkowych, opartych na nowych technologiach uprawy, wpływających na większe wykorzystanie potencjału biologicznego roślin strączkowych, opłacalność uprawy, a w konsekwencji sprzyjających zwiększeniu powierzchni uprawy w kraju i prowadzącego do ograniczenia importu poekstrakcyjnej śruty sojowej. W ramach Programu realizowane są badania w kierunku zwiększenia wykorzystania krajowego białka paszowego dla drobiu i świń poprzez właściwe skarmianie i uzyskanie produktów zwierzęcych wysokiej jakości.

Prowadzone są również działania mające na celu doskonalenie i rozwój systemu rynkowego obrotu surowcami rodzimych roślin białkowych poprzez komercjalizację produktów, wykreowanie modelowej, stymulującej rozwój popytu na rodzime rośliny białkowe, strategii biznesowej kreatora rynku, a także monitorowanie i prognozowanie skutków ekonomiczno-finansowych podmiotów uczestniczących w rynku rodzimych roślin białkowych. Program obejmuje swoim zasięgiem również zwiększenie wykorzystania potencjału paszowego trwałych użytków zielonych w produkcji białka poprzez ich renowację. Wiedza uzyskana w trakcie realizacji Programu, służąca m. in. wdrażaniu do praktyki rolniczej, jest upowszechniana poprzez publikacje i materiały informacyjne. Wyniki programu udostępniane są na stronie internetowej programu, dodatkowo prowadzony jest, skierowany do szerokiego grona odbiorców, cykl szkoleniowy realizowany w ośrodkach doradztwa rolniczego oraz szkołach rolniczych.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 33 936 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 7 172 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Stworzenie możliwości do zwiększania bezpieczeństwa białkowego kraju na cele paszowe i żywnościowe w warunkach zrównoważonego rozwoju.	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, Instytut Genetyki Roślin PAN w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach	Liczba opracowań, publikacji i działań propagujących piśmiennictwo o możliwościach wykorzystania rodzimych roślin strączkowych i źródeł białka roślinnego	21

W 2018 r. planuje się kontynuację realizacji zadań zgodnie z harmonogramem w ramach obszarów badawczych programu:

- 1) Koordynacja zadań realizowanych w ramach obszarów badawczych objętych Programem;
- 2) Nowe metody i techniki dla ulepszenia wartości odmian roślin strączkowych;
- 3) Agrotechniczne sposoby zwiększenia wykorzystania potencjału biologicznego roślin strączkowych w aspekcie efektów produkcyjnych, środowiskowych i ekonomicznych;
- 4) Zwiększenie wykorzystania krajowego białka paszowego dla drobiu i świń poprzez właściwe skarmianie i uzyskanie produktów zwierzęcych wysokiej jakości;
- 5) Doskonalenie i rozwój systemu rynkowego obrotu surowcami rodzimych roślin białkowych poprzez komercjalizację produktów, wykreowanie modelowej, stymulującej rozwój popytu na rodzime rośliny białkowe, strategii biznesowej kreatora rynku,

a także monitorowanie i prognozowanie skutków ekonomiczno-finansowych podmiotów uczestniczących w rynku rodzimych roślin białkowych;

- 6) Zwiększenie wykorzystania potencjału paszowego trwałych użytków zielonych w produkcji białka poprzez ich renowację.

19. Ochrona i zarządzanie krajowymi zasobami genetycznymi zwierząt gospodarskich w warunkach zrównoważonego użytkowania

Wieloletni program „*Ochrona i zarządzanie krajowymi zasobami genetycznymi zwierząt gospodarskich w warunkach zrównoważonego użytkowania*” na lata 2016-2020, realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.2. *Rozwój hodowli i produkcji zwierzęcej*, podzadania 21.2.1. *Postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej*, działania 21.2.1.5. *Badania w zakresie postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej*. Program został przyjęty uchwałą nr 224/2015 Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2015 r. z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W ramach Programu realizowanych jest 22 zadań, które są ujęte w czterech następujących obszarach tematycznych:

- 1) zrównoważone użytkowanie i ochrona bioróżnorodności zwierząt gospodarskich;
- 2) genomowe i biotechnologiczne podstawy hodowli zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej;
- 3) ocena warunków utrzymania zwierząt gospodarskich i jakości pasz w zrównoważonym użytkowaniu;
- 4) kształcenie kadr i upowszechnianie wiedzy w zakresie zrównoważonej produkcji zwierzęcej.

Program zapewni rozszerzenie działań związanych z zabezpieczeniem różnorodności biologicznej zwierząt gospodarskich w warunkach zrównoważonego użytkowania, a także doskonalenie analiz molekularnych w genotypowaniu bydła oraz utworzenie bazy referencyjnej profili DNA świń. Umożliwi także gromadzenie i weryfikację danych o realizacji norm utrzymania zwierząt gospodarskich oraz zbieranie i upowszechnianie informacji o paszach. W Programie przewidziano również propagowanie najnowszych osiągnięć z zakresu chowu i hodowli zwierząt gospodarskich w trakcie szkoleń, warsztatów, seminariów, konferencji, a także za pośrednictwem wydawnictw w wersji papierowej lub elektronicznej.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 61.483 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 13.314 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Zapewnienie postępu biologicznego w hodowli zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej przez tworzenie warunków do prowadzenia oraz powszechnego dostępu i korzystania z wyników oceny wartości hodowlanej i użytkowej zwierząt gospodarskich oraz biologicznych, technologicznych i środowiskowych uwarunkowań rozwoju produkcji zwierzęcej, a także informacji o wartości pokarmowej środków żywienia tych zwierząt i ich jakości, z uwzględnieniem racjonalnego sposobu korzystania ze środowiska przy zachowaniu bogatej bioróżnorodności zwierząt gospodarskich	Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie	Procentowy udział zwierząt gospodarskich poddanych ocenie, w tym metodami cytogenetycznymi i molekularnymi DNA w stosunku do zwierząt zgłoszonych do badań, na przykładzie bydła i świń (w %)	100

W 2018 r. planuje się kontynuację realizacji następujących działań:

- 1) koordynacja oraz realizacja programów ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich, w tym metodami *ex situ*;
- 2) definiowanie nowych cech funkcjonalnych i ich implementacja w selekcji zapewniającej zrównoważone użytkowanie zwierząt gospodarskich, w szczególności bydła ras mlecznych;
- 3) działania w celu przygotowania podstaw umożliwiających opracowanie funkcjonowania selekcji genomowej świń;
- 4) realizacja działań umożliwiających upowszechnianie najnowszych osiągnięć wyników badań z zakresu hodowli i produkcji zwierzęcej, rozrodu i bioróżnorodności zwierząt gospodarskich, żywienia i paszoznawstwa, warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich i dobrostanu zwierząt.

20. Przedsięwzięcia technologiczno-przyrodnicze na rzecz innowacyjnej, efektywnej i niskoemisyjnej gospodarki na obszarach wiejskich

Wieloletni program „*Przedsięwzięcia technologiczno-przyrodnicze na rzecz innowacyjnej, efektywnej i niskoemisyjnej gospodarki na obszarach wiejskich*” na lata 2016-2020, realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.5.W *Wsparcie gospodarstw rolnych, rozwój wsi oraz żywność regionalna, tradycyjna*

i systemy jakości żywności, podzadania 21.5.9.W Wsparcie infrastruktury wsi, działania 21.5.9.3. Badania i ekspertyzy w zakresie wsparcia infrastruktury wsi.

Program został przyjęty uchwałą nr 154/2016 Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2016 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Realizacja Programu wpłynie korzystnie w szczególności na: poprawę stanu wiedzy o możliwościach wykorzystania biomasy pochodzenia rolniczego do celów energetycznych, ustalenie technologicznych uwarunkowań i ekonomicznych skutków redukcji gazów cieplarnianych oraz innych gazów szkodliwych dla atmosfery, rozpoznanie skuteczności podejmowanych działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej, usystematyzowanie wiedzy o obiektach małej retencji oraz urządzeniach melioracji wodnych, zwiększenie możliwości ochrony wód przed zanieczyszczeniami pochodzenia rolniczego, poprawę stanu wiedzy na temat efektywności przydomowych oczyszczalni ścieków oraz udoskonalenie konstrukcji dróg rolniczych.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 27.917 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 6.578 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Zwiększenie innowacyjności i efektywności działań na rzecz kształtowania, ochrony i użytkowania odnawialnych źródeł energii oraz doboru i użytkowania technicznych środków produkcji roślinnej i zwierzęcej; uzupełnianie bazy danych w zakresie różnorodności biologicznej, zasobów wody i klimatu	Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach	Analityczne opracowania i rekomendacje	13

W 2018 r. planuje się m.in. następujące działania:

- 1) przeprowadzenie cyklu badań laboratoryjnych standardowej próby fermentacji biogazowej;
- 2) rozpoznanie skuteczności podejmowanych działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej trwałych użytków zielonych na obszarach wiejskich, w szczególności w zakresie efektów realizacji Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- 3) kontynuację prac nad ogólnopolską bazą danych obiektów małej retencji z oprogramowaniem oraz Centralną Bazą Danych Melioracyjnych;
- 4) opracowanie wytycznych dotyczących przygotowania i realizacji robót z zakresu utrzymania kanałów melioracyjnych oraz monitoring procesów samoistnej renaturyzacji cieków, zachodzącej po wykonaniu prac utrzymaniowych;

- 5) opracowanie oceny oddziaływania na środowisko przydomowych oczyszczalni ścieków z propozycjami ograniczenia tego oddziaływania;
- 6) opracowanie projektu konstrukcji przykładowej drogi rolniczej z wykorzystaniem dodatków jonowymiennych.

21. Uniwersytet Warszawski 2016-2025

Program wieloletni „*Uniwersytet Warszawski 2016-2025*”, realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **3. Edukacja, wychowanie i opieka**, zadania 3.2. *Szkolnictwo wyższe*, podzadania 3.2.4. *Rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego*, działania 3.2.4.1. *o tej samej nazwie*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 209/2015 Rady Ministrów z dnia 3 listopada 2015 r. z późn. zm. Nadzór nad realizacją Programu przez Uniwersytet Warszawski sprawuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Realizacja Programu wieloletniego ma na celu ożywienie potencjału nauk humanistycznych i społecznych oraz włączenie ich do innowacyjnych, eksperymentalnych programów, a także wzmocnienie międzynarodowej pozycji Uniwersytetu Warszawskiego oraz zwiększenie roli uczelni w animowaniu przemian społecznych i gospodarczych.

W ramach Programu wieloletniego planuje się realizację zadań inwestycyjnych w sześciu dziedzinach: infrastruktura transdyscyplinarnych centrów badawczych, zmiany wspierające umiędzynarodowienie, program uczenia się przez całe życie, wsparcie innowacyjności i przedsiębiorczości akademickiej, eksperymentalne centrum innowacji w kształceniu oraz programy podnoszące jakość życia publicznego.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2025 wynoszą 970.111 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 26.563 tys. zł. (kwota wynika z planowanej aktualizacji harmonogramu finansowania Programu poprzez zmianę uchwały powołującej Program).

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Rozbudowa infrastruktury Uniwersytetu Warszawskiego	Uniwersytet Warszawski	Wskaźnik przyrostu powierzchni całkowitej budynków w ramach programu wieloletniego (w m ²)	0

W 2018 r. planuje się realizację następujących inwestycji:

- 1) „Budynek naukowo-dydaktyczny przy ul. Dobrej 55 (filologia i lingwistyka)” – II etap;
- 2) „Budynek naukowo-dydaktyczny Kampus Ochota (psychologia, kognitywistyka, psychofizjologia)”;

- 3) „BUW (podziemie) – adaptacja na cele zajęć sportowych”;
- 4) „Budynek w Kampusie Centralnym (górnym dziedzińcu)”;
- 5) „Przebudowa i modernizacja budynku Prorektorskiego”;
- 6) „Adaptacja poddasza Pałacu Kazimierzowskiego na potrzeby biurowe ”Budynek naukowo-dydaktyczny przy ul. Bednarskiej 2/4”;
- 7) „Rewitalizacja i modernizacja budynku w Alejach Ujazdowskich 4 dla Centrum Współpracy i Dialogu”;
- 8) „Budowa siedziby WUW wraz z rozbudową akademika w Kampusie Służewiec”.

22. Narodowy Program Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej

Wieloletni „*Narodowy Program Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej*” na lata 2011-2020 realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie**, zadania 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadania 20.4.1.W o tej samej nazwie, działania 20.4.1.3. *Inwestycje budowlane oraz wymiana i modernizacja sprzętu w zakresie programów polityki zdrowotnej* oraz zadania 20.5.W *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny*, podzadania 20.5.1.W *Profilaktyka zdrowotna i promocja zdrowego trybu życia*, działania 20.5.1.4. *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia w ramach programów polityki zdrowotnej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 164/2010 Rady Ministrów z dnia 12 października 2010 r. z późn. zm.

Za realizację Programu odpowiedzialny jest Minister Zdrowia.

Najważniejszym celem realizacji Programu jest zwiększenie dostępności do leczenia przeszczepieniem narządów, tkanek i komórek. W ramach Programu realizowany jest także program identyfikacji pacjentów podwyższonego ryzyka immunologicznego, którego celem jest precyzyjne dobranie dawcy nerki o cechach antygenowych minimalizujących odrzucenie przeszczepu, co ma doprowadzić do zwiększenia efektywności przeszczepień tego narządu w Polsce. Rozwój programu na przestrzeni lat, wzrost liczby ośrodków prowadzących badania w ramach ww. zadania oraz wzrost finansowania pozwolą na ograniczenie ryzyka odrzucenia przeszczepu u zidentyfikowanych biorców.

Całkowite koszty Programu w latach 2011-2020 wynoszą 450.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 45.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Rozwój medycyny transplantacyjnej	Ministerstwo Zdrowia	Liczba przeszczepień narządowych (odpowiednio dla dawców żywych i zmarłych) w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców	40-42

W ramach Programu w 2018 r. realizowane będą m.in. zadania o charakterze inwestycyjnym, mające na celu poprawę infrastruktury i unowocześnienie ośrodków: przeszczepiających narządy, komórki i tkanki, banków tkanek i komórek oraz medycznych laboratoriów diagnostycznych testujących komórki, tkanki lub narządy, funkcjonujących w systemie medycyny transplantacyjnej w Polsce. Na powyższe składać się będą zadania w zakresie prac budowlano-remontowych oraz wyposażenia i doposażenia w wysokospecjalistyczny sprzęt ośrodków transplantacyjnych narządów i szpiku, banków tkanek i komórek oraz medycznych laboratoriów diagnostycznych. Ponadto, w ramach Programu zaplanowana została realizacja następujących zadań:

- 1) finansowanie działalności koordynatorów pobierania i przeszczepiania tkanek, komórek i narządów;
- 2) organizacja szkoleń w zakresie koordynacji transplantacji;
- 3) szkolenie nowych koordynatorów;
- 4) wspieranie rozwoju ustawowych rejestrów transplantacyjnych;
- 5) szkolenia specjalistyczne osób wykonujących czynności bezpośrednio związane z pobieraniem, testowaniem, przetwarzaniem, przechowywaniem, przeszczepianiem komórek i tkanek w jednostkach ochrony zdrowia związanych z transplantologią;
- 6) finansowanie innowacyjnych metod w zakresie przeszczepiania komórek, tkanek i narządów;
- 7) działania edukacyjno-promocyjne w zakresie zwiększania liczby przeszczepień nerki od żywych dawców.

23. Programy wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia

W ramach funkcji **20. Zdrowie**, zadania 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadania 20.4.1.W o tej samej nazwie, działania 20.4.1.1.W *Inwestycje budowlane w obiektach związanych z ochroną zdrowia z wyłączeniem programów polityki zdrowotnej* w 2018 r. realizowanych będzie pięć programów wieloletnich wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia.

Program wieloletni pn. „*Przebudowa Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie*” **(1)** został ustanowiony uchwałą Nr 72/2011 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2011 r. z późn. zm. Natomiast program wieloletni „*Budowa Centrum Medycyny Nieinwazyjnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego*” **(2)** na lata 2015-2020 został uchwalony uchwałą Nr 66/2015 Rady Ministrów z dnia 12 maja 2015 r. z późn. zm. Ostatnim z uchwalonych, wymienionych Programów jest „*Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego*”

Nr 1 Uniwersytetu Medycznego w Lublinie” (uchwalony uchwałą Nr 197/2015 Rady Ministrów z dnia 3 listopada 2015 r. z późn. zm.) **(3)**.

Pozostałe dwa programy wieloletnie funkcjonowały pierwotnie jako inwestycje wieloletnie – programami wieloletnimi stały się dopiero na podstawie art. 102 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych z późn. zm., zgodnie z którym inwestycje wieloletnie ujęte w wykazie stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej na rok 2010, a których termin zakończenia ustalono po dniu 31 grudnia 2010 r., z dniem 1 stycznia 2011 r. stały się programami wieloletnimi:

- program wieloletni pn. *„Nowa siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim”* **(4)** na lata 2006-2019 – zmieniony uchwałą Nr 148/2011 Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2011 r. z późn. zm.;
- program wieloletni pn. *„Przebudowa i rozbudowa Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku”* **(5)** na lata 2008-2018 – zmieniony uchwałą Nr 148/2011 Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2011 r. z późn. zm.

Nadzór nad realizacją programów sprawuje Minister Zdrowia.

Celem wszystkich Programów jest racjonalny rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia, w tym przede wszystkim dostosowanie obiektów do obowiązujących standardów i przewidywanych potrzeb zdrowotnych (nazwy szczegółowych celów zostały wymienione w treści uchwał RM powołujących te programy). Programy obejmują przedsięwzięcia związane z budową, przebudową i rozbudową obiektów szpitalnych, których realizacja przyczyni się do poprawy dostępności do specjalistycznych i wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych, podniesienia jakości udzielanych świadczeń, dostosowania obiektów do obsługi osób niepełnosprawnych.

W 2018 r. planowana jest kontynuacja prac w zakresie poszczególnych inwestycji, których efektem będzie postęp w realizacji zakresu rzeczowego uwidoczniiony w poniższej tabeli.

Łączne całkowite koszty realizacji pięciu Programów wynoszą 2.859.318 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 460.626 tys. zł.

Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Ministerstwo Zdrowia		1) 89
		2) 70
		3) 22
		4) 74
	Zaawansowanie realizacji inwestycji (lub Udział zrealizowanego zakresu rzeczowego) (w %)	5) 100

24. Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych

Program wieloletni „Narodowy program zwalczania chorób nowotworowych” na lata 2016-2024 realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie**, w zadaniu 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadaniu 20.4.1.W o tej samej nazwie, działaniu 20.4.1.3. *Inwestycje budowlane oraz wymiana i modernizacja sprzętu w zakresie programów polityki zdrowotnej* oraz w zadaniu 20.5.W *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny*, podzadaniu 20.5.1.W *Profilaktyka zdrowotna i promocja zdrowego trybu życia*, w działaniu 20.5.1.4. *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia w ramach programów polityki zdrowotnej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 208/2015 Rady Ministrów z dnia 3 listopada 2015 r. Nadzór nad realizacją programu sprawuje wykonawca Programu – Minister Zdrowia.

Program obejmuje szereg działań w ramach 5 priorytetów Programu, tj.:

- 1) promocję zdrowia i profilaktyka nowotworów – główne działania to promowanie aktywnego trybu życia, zdrowego odżywiania, działań na rzecz ograniczenia palenia tytoniu, ograniczenia spożywania alkoholu, profilaktyki nowotworów złośliwych skóry (w szczególności czerniaka złośliwego), na rzecz zwiększenia zgłaszalności na badania przesiewowe oraz działania promujące karmienie piersią;
- 2) profilaktykę wtórną, diagnostykę oraz wykrywanie nowotworów – główne działania to badania przesiewowe w kierunku wykrywania: raka jelita grubego, raka piersi, raka szyjki macicy, opieka nad rodzinami wysokiego, dziedzicznie uwarunkowanego ryzyka zachorowania na nowotwory złośliwe oraz badania w kierunku wczesnego wykrywania raka płuca. Dokonywany będzie zarówno zakup, jak i wymiana sprzętu diagnostycznego do wczesnego wykrywania nowotworów;
- 3) wsparcie procesu leczenia nowotworów – główne działania to zakup i wymiana sprzętu do leczenia nowotworów, zakup endoprotez onkologicznych dla dzieci oraz zintegrowana opieka nad pacjentami onkologicznymi i ich bliskimi;
- 4) edukację onkologiczną – prowadzone będą działania mające na celu poprawę stanu wiedzy i umiejętności personelu medycznego oraz przedstawicieli innych zawodów medycznych w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia – z zakresu diagnostyki onkologicznej (ze szczególnym uwzględnieniem programów przesiewowych i postępowania terapeutycznego);
- 5) wspomaganie systemu rejestracji nowotworów – prowadzone będą działania na rzecz poprawy funkcjonowania obecnego systemu gromadzenia danych o chorobach nowotworowych w Polsce oraz jakości publikowanych danych.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2024 wynoszą 2.250.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 250.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Dążenie do przybliżenia się do wskaźników europejskich w zakresie 5-letnich przeżyć chorych na nowotwory mające największy udział w strukturze zgonów na nowotwory w Polsce	Ministerstwo Zdrowia	Liczba osób przypadająca na 1 akcelerator w kraju i w poszczególnych województwach (w tys.)	230

W 2018 r. przewiduje się:

- 1) zakup sprzętu specjalistycznego dla potrzeb profilaktyki wtórnej, diagnostyki oraz wykrywania nowotworów;
- 2) wsparcie procesu leczenia nowotworów;
- 3) szkolenie personelu medycznego uczestniczącego w profilaktyce i leczeniu nowotworów;
- 4) poprawa świadomości społeczeństwa na temat profilaktyki nowotworowej.

25. Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020

Wieloletni „*Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020*” realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **16. Sprawy obywatelskie**, zadania 16.2.W Przeciwdziałanie dyskryminacji oraz działania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych, podzadania 16.2.1.W o tej samej nazwie, działania 16.2.1.1.W Działania krajowe i współpraca międzynarodowa na rzecz społeczności romskiej.

Program został przyjęty uchwałą nr 202/2014 Rady Ministrów z dnia 7 października 2014 r. Wykonawcą Programu jest *minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych*, który jednocześnie koordynuje i nadzoruje jego realizację.

Celem głównym programu jest zwiększenie poziomu integracji społecznej Romów w Polsce rozumianej, jako niezbędna aktywność państwa na rzecz poprawy ważnych aspektów życia społecznego osób należących do romskiej mniejszości etnicznej, w szczególności warunków bytowych oraz dostępu do systemu oświaty, rynku pracy, systemu ubezpieczenia społecznego, a także opieki zdrowotnej poprzez działania w obszarze edukacji, aktywizacji zawodowej, ochrony zdrowia oraz poprawy sytuacji mieszkaniowej. Celem programu nie jest doraźna pomoc w trudnej sytuacji, w jakiej znalazła się społeczność romska, ale wypracowanie takich mechanizmów, które pozwoliłyby na osiągnięcie nakreślonych celów.

Całkowity koszt realizacji zadań w ramach Programu w latach 2014-2020 wynosi 74.580 tys. zł (Program finansowany jest także ze środków własnych uczestników w kwocie 11.700 tys. zł), natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 11.400 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Zwiększenie integracji społeczności romskiej w Polsce poprzez działania w obszarze edukacji, aktywizacji zawodowej, ochrony zdrowia oraz poprawy sytuacji mieszkaniowej	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Edukacji Narodowej	Liczba Romów uczestniczących w Programie integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 w stosunku do liczby osób deklarujących przynależność do romskiej mniejszości etnicznej (w %)	75

W 2018 r. zadania objęte Programem, pod nadzorem urzędów wojewódzkich, będą realizować jednostki samorządu terytorialnego, podmioty zaliczone do sektora finansów publicznych oraz organizacje pozarządowe (w tym organizacje mniejszości romskiej). Realizacja programu będzie obejmować następujące dziedziny: edukacja, praca, mieszkalnictwo oraz zdrowie.

26. Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020

Wieloletni program „*Pomoc Państwa w zakresie dożywiania*” na lata 2014-2020 realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny**, zadania 13.1.W *Pomoc i integracja społeczna*, podzadania 13.1.2.W *Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym*, działania 13.1.2.6.W *Pomoc państwa w zakresie dożywiania oraz pomoc żywnościowa dla najuboższych*.

Program został przyjęty uchwałą nr 221/2013 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. Wykonawcą Programu jest Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, który monitoruje realizację Programu za pośrednictwem Wojewodów.

Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- 1) wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym – w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym;
- 2) poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach;
- 3) poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży;
- 4) kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

Całkowite koszty Programu w latach 2014-2020 wynoszą 5.425.000 tys. zł (na kwotę składają się środki z budżetu państwa 3.850.000 tys. zł oraz wkład własny gmin w wysokości 1.575.000 tys. zł), natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 550 000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Zapewnienie pomocy w zakresie dożywiania osobom i rodzinom pozbawionym posiłku, w szczególności dzieciom, osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym	Wojewodowie	Liczba osób objętych dożywianiem (w mln)	1,5

27. Program wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020

Program wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020 realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny**, zadania 13.1.W *Pomoc i integracja społeczna*, podzadania 13.1.4.W *Wspieranie aktywnego starzenia się*, działania 13.1.4.1.W o tej samej nazwie.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 34/2015 Rady Ministrów z dnia 17 marca 2015 r. Wykonawcą Programu jest Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej we współpracy z wojewodami.

Celem strategicznym Programu jest zwiększenie aktywnego uczestniczenia w życiu społecznym seniorów poprzez rozbudowę infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz zwiększenie liczby miejsc w placówkach „Senior+”. Dofinansowane są działania jednostek samorządu w zakresie rozwoju na ich terenie sieci Dziennych Domów „Senior+” i Klubów „Senior+”. Udostępniana jest seniorom infrastruktura pozwalająca na aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie i zaangażowanie ich w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego.

Całkowite koszty Programu w latach 2015-2020 wynoszą 320.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano (w części 83) w kwocie 60.000 tys. zł (kwoty te wynikają z planowanej aktualizacji finansowania Programu poprzez zmianę uchwały powołującej Program)

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Zapewnienie wsparcia seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+) poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej także usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej, w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Liczba zrealizowanych zadań publicznych dofinansowanych w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020	565

W 2018 r. przewidziano ogłoszenie konkursu oraz ogłoszenie wyników konkursu na utworzenie lub bieżące funkcjonowanie istniejących placówek – Dziennych Domów „Senior+” i Klubów „Senior+”. Dodatkowo, w ramach Programu przewiduje się również promowanie powstawania placówek poprzez publikacje ogłoszenia o konkursie, wydarzenia i konferencje informująco-promujące zasady uczestnictwa w Programie.

28. Program polskiej energetyki jądrowej

Wieloletni „*Program polskiej energetyki jądrowej*” na lata 2014-2030 realizowany będzie w 2018 r. na poziomie działania w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.2.W *Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin*, podzadania 6.2.1.W *Rynki paliw i energii*, działania 6.2.1.6. *Działalność w zakresie rozwoju energetyki jądrowej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 15/2014 Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2014 r. W 2018 r. Program realizowany będzie przez Ministra Energii i Państwową Agencję Atomistyki.

Celem głównym Programu jest wdrożenie w Polsce energetyki jądrowej, co przyczyni się do zapewnienia dostaw odpowiedniej ilości energii elektrycznej po akceptowalnych dla gospodarki i społeczeństwa cenach, przy równoczesnym zachowaniu wymagań ochrony środowiska. Dzięki Programowi zwiększone zostanie bezpieczeństwo energetyczne kraju w wyniku dywersyfikacji struktury wytwarzania energii elektrycznej przez wprowadzenie energetyki jądrowej. Zakres Programu zakłada również promowanie działań niezbędnych do wdrożenia energetyki jądrowej, zapewnienia bezpiecznej oraz efektywnej eksploatacji obiektów energetyki jądrowej.

Całkowite koszty Programu w latach 2014-2030 wynoszą 265.043 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 4.128 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego kraju w wyniku dywersyfikacji struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej. Przedstawienie działań niezbędnych do wdrożenia energetyki jądrowej, zapewnienia bezpiecznej i efektywnej eksploatacji obiektów energetyki jądrowej	Minister Energii, Państwowa Agencja Atomistyki	Poziom akceptacji społecznej dla rozwoju energetyki jądrowej w Polsce (w %)	57

W 2018 r. w ramach Programu zaplanowano realizację m.in. następujących zadań:

- 1) znalezienie potencjalnej lokalizacji nowego składowiska odpadów promieniotwórczych nisko i średnio aktywnych;
- 2) podjęcie działań informacyjnych i edukacyjnych, w szczególności w postaci publikacji, materiałów informacyjnych, raportów tematycznych, a także pikników naukowych, konferencji, seminariów branżowych, edukacyjnego forum energetyki jądrowej, szkoleń dla nauczycieli i warsztatów dla uczniów szkół ponadpodstawowych;
- 3) dokonanie analizy dotyczącej możliwości wykorzystania uranu ze źródeł niekonwencjonalnych na potrzeby energetyki jądrowej.

29. Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap V 2016-2020

Wieloletni Program „*Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap V 2016-2020*” realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania 9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci narodowej w kraju i za granicą*, działania 9.1.1.7.W *Opieka nad miejscami pamięci narodowej oraz grobami i cmentarzami wojennymi*.

Program został przyjęty uchwałą nr 146/2015 Rady Ministrów z dnia 18 sierpnia 2015 r.

Wykonanie zadań w ramach Programu koordynuje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Wojewoda Małopolski. Podmiotami bezpośrednio realizującymi Program są: Miasto Oświęcim, Gmina Oświęcim, Powiat Oświęcimski, Województwo Małopolskie oraz Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Oświęcimiu.

Priorytety programu wieloletniego zakładają: uporządkowanie i zagospodarowanie terenów wokół państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, poprawę dostępności komunikacyjnej Oświęcimia, rozwój działalności edukacyjnej oraz poprawę atrakcyjności turystycznej miasta. Oczekiwany efektem realizacji programu będzie uporządkowanie i podniesienie estetyki strefy wokół byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz-Birkenau oraz innych miejsc martyrologii, zapewniające godne uszanowanie ofiar ludobójstwa, poprzez stworzenie właściwych warunków dla lepszego udostępnienia zwiedzającym największego w Europie i na świecie miejsca pamięci masowej zagłady, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 68.635 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 13.243 tys. zł. (kwoty te wynikają z uaktualnionego harmonogramu finansowania programu, który zapisany został w projekcie uchwały zmieniającej uchwałę powołującą program)

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Zapewnienie pokoju społecznego wokół byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau dla tworzenia warunków godnego upamiętnienia największego w Europie i świecie miejsca pamięci masowej zagłady, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, głównie poprzez wsparcie działań jednostek samorządu terytorialnego Ziemi Oświęcimskiej na rzecz zagwarantowania godnych warunków upamiętnienia (ofiar) masowej zagłady, odpowiedniej dostępności miejsc pamięci i bezkonfliktowego funkcjonowania Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, przy jednoczesnym tworzeniu warunków dla harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych wspólnot samorządowych	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Wojewoda Małopolski	Liczba wykonanych zadań Programu do końca roku (w szt. narastająco)	18

W 2018 r. w ramach Programu zaplanowano realizację m.in.:

- 1) budowy drogi odbarczającej (odnoga ul. Ofiar Faszysmu, drogi powiatowej K 1877 – dawniej 04-104) usytuowanej na przedpolu Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Brzezince;
- 2) przebudowy ulicy Szkolnej w Brzezince;
- 3) przebudowy ulicy Garbarskiej i ulicy Krętej;
- 4) przebudowy ulicy Orłowskiego w Oświęcimiu;
- 5) przebudowy ulicy Spacerowej w Babicach;
- 6) przebudowy ulicy Wysokie Brzegi;
- 7) utrzymania terenów Skarbu Państwa;
- 8) przystosowania byłych magazynów spożywczych „Ziemniaczarek” do stałej ekspozycji muzealnej dotyczącej „Judenrampe”;
- 9) opracowania planu zagospodarowania przestrzennego gminy Oświęcim – rejon sołectw Brzezinka, Harmęże, Pławy;
- 10) przebudowy nawierzchni ulic w centrum Starego Miasta: Piastowska, Mały Rynek, Klasztorna, Mickiewicza, Stolarska, Solskiego.

30. Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019

Wieloletni „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019” realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.1.W *Transport drogowy i infrastruktura drogowa*, podzadania 19.1.4.W *Budowa, przebudowa, utrzymanie i remonty sieci dróg publicznych*, 19.1.4.6.W *Pozostałe drogi publiczne*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 154/2015 Rady Ministrów z dnia 8 września 2015 r. z późn. zm. Koordynację i nadzór nad realizacją Programu przez Wojewodów sprawuje Minister Infrastruktury i Budownictwa.

Celem realizacji Programu wieloletniego jest poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz zwiększenie dostępności transportowej przez tworzenie spójnej, zrównoważonej i przyjaznej użytkownikowi sieci drogowej w wymiarze lokalnym. Zakłada się, że przez realizację inwestycji objętych Programem osiągnie się zwiększenie długości wybudowanych (rozbudowanych), przebudowanych i wyremontowanych dróg powiatowych i gminnych o 8.800 km.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2019 wynoszą 3.500.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 800.000 tys. zł. (kwoty te wynikają z planowanej aktualizacji harmonogramu finansowania Programu poprzez zmianę uchwały powołującej Program)

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i zwiększenie dostępności transportowej przez tworzenie spójnej, zrównoważonej i przyjaznej użytkownikowi sieci drogowej w wymiarze lokalnym	Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa	Długość wybudowanych (rozbudowanych), przebudowanych i wyremontowanych dróg powiatowych i gminnych w ramach programu (narastająco w km)	6.600

W ramach Programu w 2018 r. będą realizowane inwestycje na drogach gminnych i powiatowych, wyłonione w trybie konkursowym opisanym w Programie (przewidującym nabór i ocenę wniosków na poziomie wojewodów, a następnie zatwierdzenie przez Ministra Infrastruktury i Budownictwa ostatecznej listy rankingowej projektów dla każdego z województw).

31. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa

Program wieloletni „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” na lata 2016-2020, realizowany będzie w 2018 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.2. *Działalność artystyczna, upowszechniająca, promująca kulturę i dialog międzykulturowy*, podzadania 9.2.1. o tej samej nazwie, działania 9.2.1.6. *Wspieranie i promowanie literatury i czytelnictwa* oraz w ramach funkcji **3. Edukacja, wychowanie i opieka**, zadania 3.1. *W Oświata i wychowanie*, podzadania 3.1.2. *W Kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne*, działania 3.1.2.2. *W Wsparcie dostępu do książek, podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 180/2015 Rady Ministrów z dnia 6 października 2015 r.

Program realizuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego za pośrednictwem: Biblioteki Narodowej w priorytecie 1 Programu – instytucji kultury prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r. poz. 642 z późn. zm.) i Instytutu

Książki w Krakowie w Priorytecie 2 – instytucji kultury prowadzonej na podstawie zarządzenia Nr 34 Ministra Kultury z dnia 19 listopada 2003r. w sprawie utworzenia Instytutu Książki oraz Minister Edukacji Narodowej w Priorytecie 3.

Nadzór nad realizacją programu sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podstawowym celem Programu jest poprawa stanu czytelnictwa w Polsce poprzez wzmacnianie roli bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych jako lokalnych ośrodków życia społecznego, stanowiących centrum dostępu do kultury i wiedzy. Cel ten realizowany będzie przez finansowe wsparcie budowy oraz przebudowy placówek bibliotecnych w mniejszych miejscowościach, a także bieżące uzupełnianie zbiorów bibliotek publicznych i szkolnych w nowości wydawnicze, ze szczególnym uwzględnieniem literatury dla dzieci i młodzieży. Zadaniem biblioteki szkolnej jest wspieranie realizacji zadań dydaktycznych i wychowawczych placówki. Pożądanym jest model biblioteki rozumianej jako ośrodek społeczno-kulturalny, zintegrowany z życiem szkoły, dysponujący niezbędnym warsztatem dla całej społeczności szkolnej, gdzie w dowolnym czasie można korzystać z Internetu oraz urządzeń IT. Szkoła ma umożliwić uczniom i nauczycielom dostęp i swobodę w zdobywaniu oraz przetwarzaniu informacji. Działania prowadzone w bibliotece szkolnej, wspólnie przez wszystkich nauczycieli, współpracujących z biblioteką pedagogiczną (zgodnie z podstawą programową), pozwalają na odejście od encyklopedycznego przekazu wiadomości na rzecz integracji wiedzy i umiejętności. Powyższe działania powinny wpłynąć również na poprawę ogólnego stanu czytelnictwa w Polsce.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 669.416 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 87.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
1) Wzmocnienie potencjału i roli bibliotek 2) Uatrakcyjnienie księgozbiorów bibliotek	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego/Biblioteka Narodowa/Instytut Książki w Krakowie	1) Liczba nowych, zmodernizowanych, wyremontowanych i wyposażonych obiektów bibliotecnych (narastająco) 2) Liczba zakupionych nowości wydawniczych (w mln egzemplarzy)	1) 153 2) 4,6
Wzmocnienie potencjału i roli bibliotek szkolnych i pedagogicznych poprzez zakup nowości wydawniczych	Ministerstwo Edukacji Narodowej	Odsetek uczniów korzystających z zakupionych nowości wydawniczych do biblioteki szkolnej (w %)	60

W ramach realizacji Programu w 2018 r. planuje się następujące działania:

- 1) dofinansowanie zakupu nowości wydawniczych do bibliotek publicznych;
- 2) dostosowanie bazy infrastrukturalnej bibliotek publicznych do zmieniających się potrzeb i standardów;

- 3) zwiększenie poziomu atrakcyjności usług bibliotecznych między innymi poprzez odpowiednie wyposażenie bibliotek;
- 4) stworzenie warunków lokalowych do rozwijania nowych funkcji bibliotek publicznych, w tym tych służących podnoszeniu kompetencji cyfrowych mieszkańców;
- 5) dokonanie zmian w infrastrukturze bibliotek dostosowanej do obsługi osób niepełnosprawnych.

32. Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)

Wieloletni „Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)” realizowany będzie w 2018 r. jednocześnie w ramach **funkcji 17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju** oraz **funkcji 19. Transport i infrastruktura transportowa**, w zadaniach: 1) zadanie 17.2. W *Koordynacja, zarządzanie i wdrażanie realizacji programów operacyjnych polityki spójności oraz pozostałych programów finansowanych z udziałem niepodlegających zwrotowi środków pomocowych*, podzadanie 17.2.1. W *Koordynacja realizacji, zarządzanie i wdrażanie programów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE* (działanie 17.2.1.1. *Wsparcie zarządzania i realizacji programów*); 2) zadanie 19.1. W *Transport drogowy i infrastruktura drogowa*, podzadanie 19.1.3. *Zarządzanie siecią dróg krajowych* (działanie 19.1.3.1. o tej samej nazwie), a także w podzadaniu 19.1.4. W *Budowa, przebudowa, utrzymanie i remonty sieci dróg publicznych* (działanie 19.1.4.1. *Utrzymanie dróg krajowych*, działanie 19.1.4.2. *Remonty i przebudowy dróg krajowych*, działanie 19.1.4.3. *Budowa autostrad i dróg ekspresowych* oraz 19.1.4.5. *Budowa pozostałych dróg krajowych*).

Program został ustanowiony uchwałą Nr 156/2015 Rady Ministrów z dnia 8 września 2015 r. z późn. zm. Nadzór nad realizacją Programu przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad sprawuje Minister Infrastruktury i Budownictwa.

Celem realizacji Programu wieloletniego jest budowa spójnego i nowoczesnego systemu dróg krajowych, zapewniającego efektywne funkcjonowanie drogowego transportu osobowego i towarowego. Rozbudowa sieci połączeń przyczyni się także do znacznej poprawy gęstości i przepustowości głównych arterii komunikacyjnych kraju, co powinno wpłynąć na gospodarczy rozwój regionów i całego kraju.

Zakłada się, że poprzez realizację inwestycji ujętych w Programie wieloletnim osiągnie się: zwiększenie gęstości dróg ekspresowych z 3,9 km/1000 km² do 12 km/1000 km² oraz zwiększenie gęstości autostrad i dróg ekspresowych z 8,7 km/1000 km² do 17,5 km/1000 km².

Całkowity koszt realizacji zadań w ramach Programu w latach 2014-2023 wynosi 193.536.148 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 3.838.178 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Poprawa dostępności komunikacyjnej Polski i połączenie z głównymi korytarzami transportowymi	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	Stopień realizacji docelowej sieci dróg szybkiego ruchu (w %)	51,46

W ujęciu zadaniowej prezentacji programów wieloletnich Generalny Dyrektor Dróg Krajowych jako wykonawca programu wieloletniego wykonuje działania wskazane w uchwale Rady Ministrów Nr 156/2015 z dnia 8 września 2015 roku z późn. zm., a w szczególności ogłasza i prowadzi postępowania przetargowe oraz nadzoruje przebieg procesu inwestycyjnego dla zadań wskazanych do realizacji przez Ministra Infrastruktury i Budownictwa. Działania planowane do realizacji w 2018 roku przez GDDKiA wynikają z zaawansowania procesu przygotowania i realizacji poszczególnych projektów.

33. Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku

"Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku" (KPK) realizowany będzie w 2018 r. w ramach dwóch działań: 19.2.4.2. *Budowa, modernizacja i rewitalizacja linii kolejowych* (w podzadaniu 19.2.4. *Rozwój infrastruktury kolejowej*, w zadaniu 19.2. *Transport kolejowy i infrastruktura kolejowa*, ujętych w **Funkcji 19. Transport i infrastruktura transportowa**) oraz w działaniu 11.4.2.2.W *Zaspokajanie potrzeb Sił Zbrojnych i wojsk sojuszniczych przez sektor pozamilitarny* (w podzadaniu 11.4.2.W *Pozamilitarne przygotowania obronne*, w zadaniu 11.4.W *Gotowość struktur administracyjno-gospodarczych kraju do obrony państwa*, ujętych w **Funkcji 11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic**).

Program został ustanowiony uchwałą Nr 162/2015 Rady Ministrów z dnia 15 września 2015 r. z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez spółkę PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. sprawuje Minister Infrastruktury i Budownictwa.

KPK jest dokumentem określającym zadania inwestycyjne w zakresie rozwoju infrastruktury kolejowej zarządzanej przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. wraz ze wskazaniem źródeł ich finansowania – przewiduje inwestycje w zakresie modernizacji, rewitalizacji oraz budowy infrastruktury kolejowej. Głównym celem Programu jest zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości transportu kolejowego przez zarządcę narodowej, publicznej infrastruktury kolejowej – PKP PLK S.A.

Całkowite koszty realizacji zadań Programu w latach 2014-2023 wynoszą 66.418.476 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 2.651.629 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2018 plan
Zwiększenie długości przebudowanych linii kolejowych	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	Długość przebudowanych linii kolejowych (w km toru)	1.538,8

W ramach Programu KPK w 2018 r. przewiduje się inwestycje w zakresie przebudowy przejazdów kolejowych, obiektów inżynierskich, zabudowy ERTMS oraz zasilania trakcyjnego.

Rozdział VII

Agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej i państwowe osoby prawne

1. Agencje wykonawcze

Agencja wykonawcza jest państwową osobą prawną tworzoną na podstawie odrębnej ustawy w celu realizacji zadań państwa. Podstawą gospodarki finansowej agencji wykonawczej jest roczny plan finansowy sporządzony także w ujęciu kasowym tj. dochody i wydatki ujmowane są w terminie ich zapłaty. Plany finansowe agencji wykonawczych wymienione są w załączniku 11 do projektu ustawy budżetowej na rok 2018.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 zamieszczono plany finansowe następujących agencji wykonawczych nadzorowanych przez:

Prezesa Rady Ministrów

- Polskiej Agencji Kosmicznej,

Ministra Rozwoju i Finansów

- Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,

Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

- Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
- Narodowego Centrum Nauki,

Ministra Obrony Narodowej

- Agencji Mienia Wojskowego,

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa wraz z planem finansowym Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa,
- Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych.

Ministra Energii

- Agencji Rezerw Materiałowych.

W 2018 r. planuje się łączne przychody agencji wykonawczych na kwotę 7.864.918 tys. zł, w tym 5.522.204 tys. zł pochodzić będzie z dotacji budżetu państwa, co stanowi 70,2% przychodów ogółem.

Planowane na 2018 r. przez agencje wykonawcze koszty ogółem wyniosą 7.857.873 tys. zł. Suma wyników finansowych brutto agencji wykonawczych będzie dodatnia i wyniesie 7.045 tys. zł.

Wśród wymienionych wyżej agencji wykonawczych w trzech z nich dotacje z budżetu państwa stanowią 91,8% przychodów (Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Narodowe Centrum Nauki, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa).

Najważniejsze zadania realizowane przez agencje wykonawcze w 2018 r.:

- **Polska Agencja Kosmiczna (PAK)** działa na podstawie ustawy z dnia 6 listopada 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej jako agencja wykonawcza powołana do realizacji zadań z zakresu badań i rozwoju techniki kosmicznej, w tym inżynierii satelitarnej oraz ich zastosowania dla celów użytkowych, gospodarczych, obronnych, bezpieczeństwa państwa oraz naukowych.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiej Agencji Kosmicznej w 2018 r. zaplanowano w kwocie 10.966 tys. zł.

Do zadań Agencji należy m. in.:

- 1) inicjowanie, przygotowywanie oraz wdrażanie założeń, głównych kierunków badań i programów rozwoju o istotnym znaczeniu dla interesu narodowego i gospodarki państwa w dziedzinie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej;
- 2) zapewnianie spójności polskiej polityki kosmicznej realizowanej w ramach programów narodowych i międzynarodowych, w tym programów Unii Europejskiej;
- 3) reprezentowanie polskiego interesu gospodarczego i naukowego w dziedzinie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej na arenie międzynarodowej, w szczególności w ramach uczestnictwa w programach Unii Europejskiej, Europejskiej Agencji Kosmicznej, Europejskiej Organizacji Eksploatacji Satelitów Meteorologicznych (EUMETSAT) i Europejskiej Agencji Obrony (EDA);
- 4) sprawowanie doradztwa w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej;
- 5) przygotowywanie analiz i raportów z zakresu badań i użytkowania przestrzeni kosmicznej oraz ich wykorzystywania w różnych sektorach gospodarki, a także w obszarach obronności i bezpieczeństwa państwa;
- 6) podejmowanie oraz wspieranie działań na arenie międzynarodowej na rzecz promocji polskiej gospodarki i myśli naukowej w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej;
- 7) prowadzenie działalności informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej;

8) prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej, a także wspieranie organizacji i przedsięwzięć promujących sprzyjające warunki dla podejmowania działań rozwojowo-badawczych w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej.

- **Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP)** udziela pomocy finansowej kierowanej do przedsiębiorców, podmiotów działających na rzecz rozwoju gospodarczego, podmiotów działających na rzecz zatrudnienia lub rozwoju zasobów ludzkich, jednostek samorządu terytorialnego. Agencja może udzielać pomocy w formie bezwrotnego wsparcia finansowego, pożyczek, finansowania kosztów usług świadczonych przez usługodawców bezpłatnie lub za odpłatnością niższą od ceny rynkowej.

Przychody Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości zaplanowano w 2018 r. w wysokości 223.493 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 223.493 tys. zł.

Zadaniem PARP jest działanie na rzecz przedsiębiorców poprzez wspieranie:

- 1) rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw;
- 2) działalności innowacyjnej i badawczej przedsiębiorstw;
- 3) rozwoju regionalnego;
- 4) wzrostu eksportu;
- 5) rozwoju zasobów ludzkich.

- **Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR)** działa na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju jako agencja wykonawcza powołana do realizacji zadań z zakresu polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa. Ponadto NCBiR pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej. Przychody Centrum zaplanowano w wysokości 1.572.177 tys. zł. Podstawowym źródłem przychodów będą dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 1.407.783 tys. zł, przeznaczone na realizację zadań (w tym na projekty finansowane z udziałem środków Unii Europejskiej) oraz na pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju może pozyskiwać również przychody z innych źródeł, m.in. z komercjalizacji wyników prowadzonych badań i międzynarodowych programów badawczych.

Planowane na 2018 r. koszty NCBiR zostały określone na kwotę 1.572.177 tys. zł, z czego na finansowanie zadań przewidziano 1.418.576 tys. zł. Środki te przeznaczone zostaną przede wszystkim na realizację strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych oraz na realizację badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa.

- **Narodowe Centrum Nauki (NCN)** funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki jako agencja wykonawcza powołana do wspierania działalności naukowej w zakresie badań podstawowych.

Przychody Centrum zaplanowano w 2018 r. w wysokości 1.316.109 tys. zł. Źródłem przychodów będą przede wszystkim dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 1.275.199 tys. zł, przeznaczone na realizację zadań oraz na pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki. Narodowe Centrum Nauki może uzyskiwać również środki z innych źródeł, w tym przekazywane przez krajowe i zagraniczne podmioty finansujące programy badawcze.

Planowane na 2018 r. koszty NCN zostały określone na kwotę 1.316.069 tys. zł, z tego na realizację zadań badawczych 1.270.372 tys. zł.

- **Agencja Mienia Wojskowego** realizuje zadania własne i zadania zlecone, przede wszystkim w zakresie:
  - 1) gospodarowania powierzonym i użyczonym mieniem Skarbu Państwa;
  - 2) obrotu mieniem, w tym sprzedaży lokali mieszkalnych i innych nieruchomości oraz infrastruktury, a także przejmowania i nabywania mienia;
  - 3) zbywania podmiotom mienia ruchomego przekazanego Agencji przez Ministra Obrony Narodowej;
  - 4) działalności gospodarczej wynikającej z potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa;
  - 5) obrotu z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, w tym współpracy z przedsiębiorcami w tym zakresie;
  - 6) budowy domów mieszkalnych, a także remontów budynków i lokali mieszkalnych, użytkowych i internatów oraz związanej z nimi infrastruktury, wynikających z potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa;
  - 7) wypłacania osobom uprawnionym świadczeń pieniężnych, na które Agencja otrzymuje dotację budżetową;
  - 8) wydawania żołnierzom zawodowym decyzji o przydziale lokali mieszkalnych znajdujących się w dyspozycji Agencji.

Przychody Agencji Mienia Wojskowego zaplanowano w 2018 r. w wysokości 1.299.863 tys. zł, w tym dotacje z budżetu państwa 765.736 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 1.207.088 tys. zł.

- głównym zadaniem **Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR)**, są dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie części kosztów inwestycji i częściowa spłata kapitału kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych.

Ponadto ARiMR ma status unijnej agencji płatniczej, w związku z powyższym oprócz kosztów realizacji zadań zawartych w planie finansowym przekazuje również transfery środków europejskich w ramach współfinansowania z budżetu państwa i finansowania z budżetu środków europejskich.

Przychody Agencji zaplanowano w 2018 r. w wysokości 1.785.935 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 1.813.610 tys. zł.

Agencja przychody przeznacza m.in. na:

- 1) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie części kosztów inwestycji i częściową spłatę kapitału kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych;
  - 2) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód;
  - 3) finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnię lub konie;
  - 4) dopłaty krajowe do materiału siewnego;
  - 5) finansowanie zalesiania gruntów rolnych.
- **Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa** istnieje od 1 września 2017 r. Powstał z dwóch znoszonych agencji wykonawczych: Agencji Rynku Rolnego i Agencji Nieruchomości Rolnych. Nadzór nad Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa sprawuje minister właściwy do spraw rozwoju wsi.

Przychody Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa zaplanowano na 2018 r. w kwocie 360.193 tys. zł, w tym dotacja z budżetu państwa – 113.518 tys. zł. Koszty zaplanowano w kwocie 353.701 tys. zł.

Do głównych zadań Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa należą:

- 1) gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa przejętym po likwidacji państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, które stanowią **Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa**;
- 2) działania w zakresie promocji produktów rolnych i rolno-spożywczych;

- 3) wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą.

Przychody Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa zaplanowano w wysokości 1.039.000 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 1.061.383 tys. zł.

- w **Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU)** realizowane są zadania związane z prowadzeniem badań urzędowych, w zakresie badania i rejestracji odmian roślin, porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego oraz ochrony prawnej odmian roślin.

Przychody w Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych zaplanowano w 2018 r. w wysokości 88.422 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 87.266 tys. zł.

- **Agencja Rezerw Materiałowych** realizuje zadania w zakresie gospodarowania rezerwami strategicznymi, jak również utrzymuje agencyjne zapasy ropy naftowej i produktów naftowych oraz nadzoruje zapasy obowiązkowe ropy naftowej i paliw, w tym m.in.:
  - 1) utrzymywanie rezerw strategicznych, w tym ich przechowywanie, dokonywanie wymiany lub zamiany oraz przeprowadzanie konserwacji przechowywanych rezerw strategicznych;
  - 2) prowadzenie inwestycji związanych z budową lub modernizacją infrastruktury technicznej utrzymywania rezerw strategicznych;
  - 3) zakup i utrzymywanie zapasów agencyjnych ropy naftowej i produktów naftowych na zasadach określonych w ustawie o zapasach ropy naftowej i produktów naftowych oraz wykonywanie innych obowiązków wynikających z tej ustawy;
  - 4) przeprowadzanie kontroli u podmiotów, którym oddano na przechowanie rezerwy strategiczne na podstawie umowy przechowania;
  - 5) opracowywanie projektu informacji o asortymencie rezerw strategicznych, ich ilości i wartości oraz ich finansowaniu, wykorzystaniu i rozmieszczeniu.

Przychody Agencji Rezerw Materiałowych w 2018 r. zaplanowano w kwocie 168.760 tys. zł, natomiast koszty w wysokości 212.120 tys. zł.

Zaplanowane w 2018 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji budżetowych, kosztów oraz wynik finansowy brutto agencji wykonawczych przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym dotacja z budżetu	Koszty	Wynik finansowy brutto
1	2	3	4	5
Polska Agencja Kosmiczna	10.966	9.566	10.966	0
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	223.493	179.682	223.493	0
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	1.572.177	1.407.783	1.572.177	0
Narodowe Centrum Nauki	1.316.109	1.275.199	1.316.069	40
Agencja Mienia Wojskowego	1.299.863	765.736	1.207.088	92.775
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	1.785.935	1.607.587	1.813.610	-27.675
Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	360.193	113.518	353.701	6.492
Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa	1.039.000		1.061.383	-22.383
Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych	88.422	30.541	87.266	1.156
Agencja Rezerw Materiałowych	168.760	132.592	212.120	-43.360
Razem	7.864.918	5.522.204	7.857.873	7.045

2. Instytucje Gospodarki Budżetowej

Instytucje gospodarki budżetowej wymienione są w załączniku 12 do projektu ustawy budżetowej na rok 2018.

W przedłożonym projekcie zamieszczono plany finansowe następujących instytucji gospodarki budżetowej utworzonych przez:

Kancelarię Prezydenta RP

- Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP,

Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Krakowie

- Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej,

Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

- Centrum Obsługi Administracji Rządowej,

Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

- Centralny Ośrodek Informatyki,
- Centrum Usług Logistycznych,

Ministra Sportu i Turystyki

- Centralny Ośrodek Sportu,

Ministra Obrony Narodowej

- Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego,

Ministra Sprawiedliwości

- Zachodnia Instytucja Gospodarki Budżetowej „PIAST”,
- Bałtycka Instytucja Gospodarki Budżetowej „BALTICA”,
- Pomorska Instytucja Gospodarki Budżetowej „POMERANIA”,
- Mazowiecka Instytucja Gospodarki Budżetowej „MAZOVIA”,
- Podkarpacka Instytucja Gospodarki Budżetowej „CARPATIA”,

Ministra Zdrowia

- Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie,

Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego

- Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS.

W 2018 r. planuje się łączne przychody instytucji gospodarki budżetowej na kwotę 964.477 tys. zł, w tym 152.042 tys. zł pochodzić będzie z dotacji budżetu państwa (dla: Centralnego Ośrodka Sportu, Zakładu Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego), co stanowi 15,8% przychodów ogółem. Planowane na 2018 r. przez instytucje gospodarki budżetowej koszty ogółem wyniosą 975.206 tys. zł, natomiast wynik finansowy brutto ogółem będzie ujemny i wyniesie -10.729 tys. zł.

Najważniejsze zadania realizowane przez poszczególne instytucje gospodarki budżetowej w 2018 r. wskazano poniżej:

- **Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP** – w ramach prowadzonej działalności realizuje zadania publiczne na rzecz Prezydenta RP oraz Kancelarii Prezydenta RP, zapewnia obsługę recepcyjną i zabezpiecza techniczną stronę wizyt państwowych, innych uroczystości oraz spotkań. Prowadzi działalność w zakresie obsługi transportowej Kancelarii Prezydenta RP i delegacji państwowych, robót i prac konserwacyjnych, zabezpieczenia potrzeb materiałowych oraz zakupu urządzeń i niezbędnego sprzętu. Centrum administruje i gospodaruje budynkami i obiektami Kancelarii Prezydenta RP, a także zapewnia w nich i ich otoczeniu właściwy porządek, estetykę i dekoracje.

Przychody Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP zaplanowano w 2018 r. w wysokości 53.150 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 52.050 tys. zł.

- **Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej** – pełniąc funkcję centralnego zamawiającego dokonuje centralnych zakupów w kategoriach wyposażenia i materiałów oraz usług dla jednostek sądownictwa powszechnego. Ponadto Instytucja zajmuje się sprzedażą usług kwaterunkowych, głównie dla pracowników resortu Sprawiedliwości oraz członków ich rodzin, a także udostępnia sale szkoleniowe na potrzeby wewnętrzne sądownictwa.

Przychody Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej zaplanowano w 2018 r. w wysokości 6.100 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 6.022 tys. zł.

- **Centrum Obsługi Administracji Rządowej (COAR)** – wykonuje zadania na rzecz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, komórek organizacyjnych COAR oraz prowadzi sprzedaż wyrobów i usług dla odbiorców zewnętrznych. Zapewnia techniczne, w tym teleinformatyczne warunki pracy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów m. in.: obsługę bieżącą (usługi transportowe, konserwacyjne, techniczne, informatyczne, gospodarcze, edytorskie, recepcyjne, hotelarskie, itp.), prowadzi remonty obiektów budowlanych, maszyn i urządzeń oraz inwestycje w obiektach budowlanych, administruje przydzielonymi składnikami majątkowymi, świadczy usługi szkoleniowo-wypoczynkowe i konferencyjne dla Rządu RP i administracji rządowej.

Przychody COAR zaplanowano w 2018 r. w wysokości 50.433 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 58.884 tys. zł.

- **Centralny Ośrodek Informatyki (COI)** – przedmiotem podstawowej działalności Ośrodka jest odpłatne wykonywanie usług na rzecz Ministra Cyfryzacji: udostępnianie danych krajowych i zagranicznych z centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców oraz prowadzenie ewidencji lub rejestrów państwowych, w szczególności Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności, Rejestru Dowodów Osobistych, Rejestru Stanu Cywilnego oraz innych rejestrów wchodzących w skład Systemu Rejestrów Państwowych, jak również budowa, rozwój, utrzymanie, serwis i eksploatacja systemów informatycznych i teleinformatycznych prowadzonych przez Ministra Cyfryzacji.

Przychody Centralnego Ośrodka Informatyki zaplanowano w 2018 r. w wysokości 133.416 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 133.016 tys. zł.

- **Centrum Usług Logistycznych (CUL)** – stanowi logistyczne i techniczne wsparcie dla działań Policji i jednostek Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Instytucja realizuje zadania polegające m.in. na: zakwaterowaniu osób (funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej oraz innych służb) w przejętych obiektach, obsłudze szkoleń (organizowanych przez Komendę Główną Policji i inne służby), dystrybucji paliw,

zabezpieczeniu funkcjonowania lotniska Warszawa-Babice, świadczeniu usług hotelowych dla funkcjonariuszy i pracowników resortu.

Przychody Centrum Usług Logistycznych zaplanowano w 2018 r. w wysokości 47.015 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 45.815 tys. zł.

- **Centralny Ośrodek Sportu** – realizuje zadania publiczne w zakresie kultury fizycznej poprzez tworzenie warunków organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych dla szkolenia sportowego prowadzonego przez polskie związki sportowe i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej, w tym zapewnienie bazy materialno-technicznej dla potrzeb szkolenia.

Przychody Centralnego Ośrodka Sportu zaplanowano w 2018 r. w wysokości 113.591 tys. zł, w tym dotacja z budżetu państwa w kwocie 24.171 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 121.706 tys. zł.

- **Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego** – realizuje zobowiązania strony polskiej wynikające z członkostwa w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w zakresie udziału Rzeczypospolitej Polskiej w Programie Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w Dziedzinie Bezpieczeństwa (NSIP: NATO Security Investment Programme). Program ten stworzono w celu zapewnienia wspólnego finansowania projektów inwestycyjnych w krajach członkowskich NATO. Obejmuje on wyłącznie zadania zgrupowane w pakietach inwestycyjnych, których wykonanie zapewnia osiągnięcie podstawowych zdolności operacyjnych. Pakiety realizowane w ramach Programu NSIP obejmują następujące kategorie infrastruktury wojskowej: lotniska, bazy morskie, systemy łączności, stanowiska dowodzenia obroną powietrzną, radary dalekiego zasięgu obrony powietrznej, instalacje paliwowe.

Przychody Zakładu Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego zaplanowano w 2018 r. w wysokości 207.514 tys. zł, w tym dotacja z budżetu państwa w kwocie 127.871 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 207.489 tys. zł.

- **Instytucje gospodarki budżetowej funkcjonujące przy aresztach śledczych** oraz zakładach karnych, zajmują się szerokim spektrum prac mających na celu aktywizację zawodową więźniów związanych z produkcją i usługami m.in. z zakresu budownictwa czy drobnej wytwórczości.

Łączne przychody tych jednostek zaplanowano w 2018 r. w wysokości 339.708 tys. zł, a łączne koszty zostały określone na kwotę 336.731 tys. zł.

Wzrost kosztów ogółem w planach Instytucji Gospodarki Budżetowej funkcjonujących przy aresztach śledczych oraz zakładach karnych w stosunku do roku 2017, wynika ze wzrostu kosztów funkcjonowania. Sfinansowanie planowanych kosztów tych IGB

zapewnia zwiększony poziom przychodów będący wynikiem zwiększonej sprzedaży. Przekłada się to na zwiększony wynik finansowy.

Wzrost wielkości wynagrodzeń w planach Instytucji Gospodarki Budżetowej funkcjonujących przy aresztach śledczych w stosunku do roku 2017 wynika ze wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę osób osadzonych oraz ze wzrostu zatrudnienia osób osadzonych.

- **Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie (PDZ)** – statutową działalnością instytucji jest rehabilitacja połączona z pobytem – turnusy (częściowo refundowane ze środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Narodowego Funduszu Zdrowia). Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie osiąga przychody także z wynajmu gościom komercyjnym pokoi hotelowych wraz z wyżywieniem (bez rehabilitacji). Pozostałe przychody osiągane są z wynajmu oraz organizacji konferencji i szkoleń. Działalność PDZ jest sezonowa, większość przychodów jest osiągnięta w miesiącach letnich.

Przychody Profilaktycznego Domu Zdrowia w Juracie zaplanowano w 2018 r. w wysokości 1.600 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 1.568 tys. zł.

- **Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS** – przedmiotem działalności podstawowej jest wykonywanie zadań w zakresie badawczym, edukacyjnym i popularyzatorskim na rzecz statystyki publicznej oraz jednostek spoza resortu statystyki publicznej. Źródłami przychodów Centrum są przychody z działalności z tytułu realizacji zadań naukowo-badawczych, szkoleniowych, konferencji, seminariów oraz wspomagającej edukację na rzecz sektora publicznego i niepublicznego.

Przychody Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS zaplanowano w 2018 r. w wysokości 11.950 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 11.925 tys. zł.

Zaplanowane na 2018 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji budżetowych, kosztów oraz wyników finansowych brutto instytucji gospodarki budżetowych przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym: dotacja z budżetu	Koszty	Wynik finansowy brutto
1	2	3	4	5
Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP	53.150		52.050	1.100
Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej	6.100		6.022	78
Centrum Obsługi Administracji Rządowej	50.433		58.884	-8.451
Centralny Ośrodek Informatyki	133.416		133.016	400
Centrum Usług Logistycznych	47.015		45.815	1.200
Centralny Ośrodek Sportu	113.591	24.171	121.706	-8.115
Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego	207.514	127.871	207.489	25
Zachodnia Instytucja Gospodarki Budżetowej „PIAST”	56.635		56.452	183
Bałtycka Instytucja Gospodarki Budżetowej „BALTICA”	83.176		82.640	536
Pomorska Instytucja Gospodarki Budżetowej „POMERANIA”	102.883		100.630	2.253
Mazowiecka Instytucja Gospodarki Budżetowej „MAZOVIA”	56.702		56.702	0
Podkarpacka Instytucja Gospodarki Budżetowej „CARPATIA”	40.312		40.307	5
Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie	1.600		1.568	32
Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS	11.950		11.925	25
Razem	964.477	152.042	975.206	-10.729

3. Państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

Jednostki sektora finansów publicznych, których plany finansowe wymienione są w załączniku 14 do projektu ustawy budżetowej na rok 2018 są tworzone, jako państwowe osoby prawne, na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, banków i spółek prawa handlowego. W przedłożonym projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 zamieszczono plany finansowe następujących państwowych osób prawnych nadzorowanych przez:

Kancelarię Prezesa Rady Ministrów

- Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia,
- Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego,

Ministra Rozwoju i Finansów

- Urząd Dozoru Technicznego,
- Polskie Centrum Akredytacji,

Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

- Polski Instytut Sztuki Filmowej,
- Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia,

Ministra Sportu i Turystyki

- Polska Agencja Antydopingowa,
- Polska Organizacja Turystyczna,

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- Polski Klub Wyścigów Konnych,
- Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie,
- 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego,

Ministra Infrastruktury i Budownictwa

- Polska Agencja Żeglugi Powietrznej,
- Transportowy Dozór Techniczny,

Ministra Środowiska

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

- 23 parki narodowe (Babiogórski, Białowiecki, Biebrzański, Bieszczadzki, Bory Tucholskie, Drawieński, Gorczański, Góry Stołowe, Kampinoski, Karkonoski, Magurski, Narwiański, Ojcowski, Pieniński, Poleski, Roztoczański, Słowiński, Świętokrzyski, Tatrzański, Ujście Warty, Wielkopolski, Wigierski, Woliński),

Ministra Spraw Zagranicznych

- Polski Instytut Spraw Międzynarodowych,

Ministra Zdrowia

- Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji,

Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych

oraz

- Rzecznik Finansowy.

W 2018 r. planuje się łączne przychody państwowych osób prawnych na kwotę 8.330.442 tys. zł, w tym 441.712 tys. zł pochodzić będzie z dotacji budżetu państwa, co stanowi 5,3% przychodów ogółem.

Planowane na 2018 r. przez państwowe osoby prawne koszty ogółem wyniosą 8.444.384 tys. zł.

Wynik finansowy brutto państwowych osób prawnych ogółem będzie ujemny i wyniesie (minus) 113.942 tys. zł.

Do głównych zadań realizowanych przez ww. jednostki w 2018 r. należą:

- **Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia** zajmuje się gromadzeniem, opracowywaniem oraz udostępnianiem organom władzy publicznej informacji o istotnych wydarzeniach i procesach politycznych, społecznych i gospodarczych na obszarze Europy Środkowej, Europy Wschodniej, Rosji, Półwyspu Bałkańskiego oraz Kaukazu Południowego i Azji Centralnej, a w przypadkach uzasadnionych strategicznymi interesami politycznymi lub gospodarczymi Rzeczypospolitej Polskiej również na innych obszarach. Do jego zadań należy przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów progностycznych dotyczących sytuacji politycznej, społecznej i gospodarczej oraz rozwoju stosunków międzynarodowych, a także współpraca z polskimi i zagranicznymi instytucjami, ośrodkami nauki i osobami fizycznymi oraz promocja polskiej myśli analitycznej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Przychody Ośrodka Studiów Wschodnich im. Marka Karpia w 2018 r. zaplanowano w kwocie 9.612 tys. zł., koszty natomiast w kwocie 9.606 tys. zł.

- **Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego** jest państwową jednostką organizacyjną z siedzibą w Poznaniu, działającą na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2015 r. o Instytucie Zachodnim im. Zygmunta Wojciechowskiego.

Do zadań Instytutu należy m.in:

- gromadzenie, opracowywanie oraz udostępnianie organom władzy publicznej informacji o istotnych wydarzeniach i procesach politycznych, społecznych i gospodarczych w zakresie stosunków polsko-niemieckich, przemian politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturowych w Niemczech, roli Niemiec w Europie i świecie, roli Europy w stosunkach międzynarodowych, w tym w zakresie ładu oraz bezpieczeństwa międzynarodowego oraz procesów związanych z kształtowaniem się pamięci zbiorowej i polityki historycznej oraz prowadzeniem polityki polonijnej;
- przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych w ww. zakresie;
- organizowanie i prowadzenie badań naukowych w zakresie prowadzonej tematyki;
- gromadzenie specjalistycznego księgozbioru i dokumentacji naukowej, a także prowadzenie otwartej działalności bibliotecznej i działalności wydawniczej;
- współpraca z krajowymi, zagranicznymi i międzynarodowymi instytucjami naukowymi i stowarzyszeniami.

Zarówno przychody jak i koszty Instytutu Zachodniego im. Zygmunta Wojciechowskiego w 2018 r. zaplanowano w kwocie 3.937 tys. zł.

- **Urząd Dozoru Technicznego** uzyskuje przychody przede wszystkim z tytułu opłat uzyskiwanych za badania urządzeń znajdujących się pod dozorem technicznym i opłat pobieranych za świadczenie usług w zakresie dozoru technicznego. Koszty zaś związane są z działalnością statutową nakierowaną na wspieranie państwa i obywateli w zapewnieniu bezpieczeństwa użytkowania urządzeń technicznych.

Przychody Urzędu Dozoru Technicznego zaplanowano w 2018 r. w wysokości 444.492 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 366.421 tys. zł.

- **Polskie Centrum Akredytacji** jest krajową jednostką upoważnioną do akredytacji jednostek certyfikujących, kontrolujących, laboratoriów badawczych i wzorcujących oraz innych podmiotów prowadzących oceny zgodności i weryfikacje. Przychodami Polskiego Centrum Akredytacji są w głównej mierze przychody z prowadzonej działalności akredytacyjnej, w tym szkoleniowej, które całkowicie pokrywają koszty działalności tej państwowej osoby prawnej.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiego Centrum Akredytacji zaplanowano w 2018 r. w wysokości 21.965 tys. zł.

- **Polski Instytut Sztuki Filmowej** realizuje zadania z zakresu polityki państwa w dziedzinie kinematografii, w szczególności przez:
  - tworzenie warunków do rozwoju polskiej produkcji filmów i koprodukcji filmowej;
  - inspirowanie i wspieranie rozwoju wszystkich gatunków polskiej twórczości filmowej, w szczególności filmów artystycznych, w tym przygotowanie projektów filmowych, produkcji filmów i rozpowszechniania filmów;
  - wspieranie działań mających na celu tworzenie warunków powszechnego dostępu do dorobku polskiej, europejskiej i światowej sztuki filmowej;
  - wspieranie debiutów filmowych oraz rozwoju artystycznego młodych twórców filmowych;
  - promocję polskiej twórczości filmowej;
  - dofinansowywanie przedsięwzięć z zakresu przygotowania projektów filmowych, produkcji, dystrybucji i rozpowszechniania filmów, promocji polskiej twórczości filmowej i upowszechniania kultury filmowej, w tym produkcji filmów podejmowanych przez środowiska polonijne;
  - świadczenie usług eksperckich organom administracji publicznej;
  - wspieranie utrzymywania archiwów filmowych;
  - wspieranie rozwoju potencjału polskiego niezależnego przemysłu kinematograficznego, a w szczególności małych i średnich przedsiębiorców działających w kinematografii.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej w 2018 r. zaplanowano w kwocie 158.671 tys. zł.

- Podstawowym celem **Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia** jest inicjowanie, wspieranie i podejmowanie działań w Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej na rzecz dialogu i porozumienia w stosunkach polsko-rosyjskich. W ramach podejmowanych działań są m.in.: prowadzone badania naukowe, organizowane konferencje, spotkania, prowadzona jest działalność edukacyjna i wydawnicza, organizowana jest wymiana młodzieży i studentów.

Zarówno przychody jak i koszty Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia w 2018 r. zaplanowano w kwocie 5.912 tys. zł.

- Zadania **Polskiej Agencji Antydopingowej** nakierowane są na realizację szeroko zakrojonego programu antydopingowego, zgodnego ze Światowym Programem Antydopingowym Światowej Agencji Antydopingowej.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiej Agencji Antydopingowej zaplanowano na 2018 r. w wysokości 3.285 tys. zł. Dotacje z budżetu państwa dla Polskiej Agencji Antydopingowej (w skrócie POLADA) stanowią 97,4% przychodów. Koszty funkcjonowania POLADA są stosunkowo wysokie i wyniosą w 2018 r. 3.085 tys. zł (co stanowi 93,9% kosztów ogółem). Pozostałe środki są przeznaczone głównie na innowacyjne działania edukacyjne polegające na kształtowaniu postawy *fair-play* wśród młodych sportowców.

- Podstawowym przedmiotem działalności **Polskiego Klubu Wyścigów Konnych (PKWK)** jest nadzór nad zasadami organizowania wyścigów konnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, działanie na rzecz umacniania i doskonalenia hodowli koni oraz na rzecz rozwoju wyścigów konnych.

Przychody Polskiego Klubu Wyścigów Konnych zaplanowano w 2017 r. w wysokości 6.092 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 5.785 tys. zł.

- **Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie** realizuje zadania z zakresu doradztwa rolniczego mającego na celu poprawę dochodów rolniczych, podnoszenie konkurencyjności gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przychody Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie zaplanowano w 2018 r. w wysokości 18.285 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 18.243 tys. zł.

- **Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego** realizują zadania z zakresu doradztwa rolniczego, polegające m. in. na prowadzeniu szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, podnoszeniu ich kwalifikacji zawodowych, prowadzą działalność informacyjną wspierającą rozwój produkcji rolniczej, upowszechniają metody produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska, prowadzą analizy rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzą i upowszechniają informacje rynkowe w tym zakresie.

Łączne przychody wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego zaplanowano w 2018 r. w wysokości 278.135 tys. zł, w tym dotacja z budżetu państwa w kwocie 168.769 tys. zł. Łączne koszty zostały określone na kwotę 277.573 tys. zł.

- **Polska Agencja Żeglugi Powietrznej (PAŻP)** realizuje zadania związane z zarządzaniem ruchem lotniczym, a w szczególności kontrolą ruchu lotniczego, służbą informacji powietrznej, służbą alarmową, planowaniem przepływu ruchu lotniczego nad Polską, koordynacją zajętości przestrzeni powietrznej, prowadzeniem biur odpraw załóg oraz aktualizacją i wydawaniem publikacji lotniczych. Przychody Agencji pochodzą głównie z opłat nawigacyjnych (trasowych i terminalowych) wnoszonych przez przewoźników i innych użytkowników przestrzeni powietrznej. PAŻP prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, z budżetu państwa otrzymuje wyłącznie dotację celową na sfinansowanie wydatków związanych z zapewnieniem służb nawigacyjnych w przypadku lotów zwolnionych z tych opłat.

Przychody Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej zaplanowano w 2018 r. w wysokości 1.024.265 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 889.406 tys. zł.

- Działalność statutowa **Transportowego Dozoru Technicznego (TDT)** dotyczy głównie wykonywania zadań z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania urządzeń technicznych w transporcie drogowym, kolejowym czy żeglugi śródlądowej, które mogą stwarzać zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska. TDT realizuje zadania związane z działalnością dozorową, odbiorczą, certyfikacyjną, notyfikacyjną i laboratoryjną oraz z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych (m.in. w zakresie wydawania świadectw dopuszczenia pojazdów przewożących materiały niebezpieczne czy przeprowadzania egzaminów, w tym dla kandydatów na doradców do spraw przewozu towarów niebezpiecznych). Dodatkowo działalność TDT obejmuje zadania z zakresu homologacji pojazdów.

Przychody pochodzą z opłat za wykonywanie czynności.

Przychody Transportowego Dozoru Technicznego zaplanowano w 2018 r. w wysokości 62.197 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 59.472 tys. zł.

- Zadania **Polskiej Organizacji Turystycznej (POT)** nakierowane są na promocję Polski jako kraju atrakcyjnego turystycznie.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiej Organizacji Turystycznej zaplanowano w 2018 r. w wysokości 54.027 tys. zł. Dotacje z budżetu państwa dla Polskiej Organizacji Turystycznej stanowią 93,3% przychodów. Koszty funkcjonowania POT wyniosą w 2018 r. 10.481 tys. zł (co stanowi 19,4% kosztów ogółem). Pozostałe środki są przeznaczone głównie na:

- realizację projektów wynikających z zadań statutowych Polskiej Organizacji Turystycznej, tj. na wsparcie i promocję turystyki;
- realizację zadań współfinansowanych ze środków unijnych.

- **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** w 2018 r. będzie prowadził działalność nakierowaną przede wszystkim na pełne wykorzystanie bezzwrotnej pomocy europejskiej, dla przedsięwzięć współfinansowanych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020 oraz Programu Life. Wysoki udział we współfinansowaniu środków europejskich osiągną zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach, gospodarki odpadami komunalnymi oraz wsparcia przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki. Znaczne środki zostaną przeznaczone również na realizację przedsięwzięć związanych z odnawialnymi źródłami energii, których dofinansowanie będzie pochodzić z wpływów wynikających z ustawy Prawo energetyczne i z ustawy o efektywności energetycznej. Wspierane finansowo będą również zadania związane z zarządzaniem energią w budynkach podmiotów sektora finansów publicznych (m.in. termomodernizacja), ochroną obszarów cennych przyrodniczo, działalnością monitoringu środowiska, przeciwdziałaniem zagrożeniom środowiska i likwidacją ich skutków, geologią i górnictwem oraz edukacją ekologiczną.

Przychody Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zaplanowano w 2018 r. w wysokości 1.508.720 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 1.405.800 tys. zł.

- **Parki narodowe** tworzy się na obszarach wyróżniających się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej oraz walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody, odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów. Najważniejszym celem działania parku jest ochrona przyrody. Na jego obszarze ochronie podlega całość przyrody oraz swoiste, charakterystyczne dla każdego regionu walory krajobrazowe. Aktualnie w Polsce funkcjonują 23 parki narodowe, które zajmują powierzchnię 316.748 ha, co stanowi ok. 1% powierzchni kraju. Wszystkie polskie parki narodowe włączono do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

Łączne przychody parków narodowych zaplanowano w 2018 r. w wysokości 271.541 tys. zł, w tym dotacja z budżetu państwa w kwocie 89.129 tys. zł. Łączne koszty zostały określone na kwotę 282.488 tys. zł.

- **Polski Instytut Spraw Międzynarodowych (PISM)** jest instytucją analityczną i ekspercką, utworzoną w 1996 r. na mocy ustawy o PISM. Jego zadaniem jest pogłębianie i upowszechnianie wiedzy o współczesnych sprawach międzynarodowych. PISM utrzymuje kontakty z ośrodkami akademickimi, naukowymi i politycznymi w Polsce i za granicą. Prowadzi szkolenia dla kadr wykonujących zadania związane ze stosunkami międzynarodowymi i polityką zagraniczną RP. Ponadto gromadzi i udostępnia specjalistyczny księgozbiór (około 165 tys. woluminów), a także publikuje książki, czasopisma i dokumenty dyplomatyczne.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych w 2018 r. zaplanowano w kwocie 9.684 tys. zł.

- Do zadań **Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (AOTMiT)** należy m.in.: realizacja zadań związanych z oceną świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie opracowywania raportów w sprawie oceny świadczeń opieki zdrowotnej i opracowywania analiz weryfikacyjnych środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, ustalanie taryfy świadczeń, opiniowanie projektów programów polityki zdrowotnej oraz realizacja innych zadań zleconych przez ministra właściwego do spraw zdrowia. Przychody AOTMiT pochodzą będą przede wszystkim z odpisu otrzymanego z Narodowego Funduszu Zdrowia oraz opłat za analizy weryfikacyjne.

Przychody Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji zaplanowano w 2018 r. w wysokości 34.411 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 46.315 tys. zł.

- **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)** jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną, która gromadzi składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne obywateli oraz dystrybuje świadczenia (np. emerytury, renty, zasiłki chorobowe lub macierzyńskie) w wysokości i na zasadach ustalonych w przepisach powszechnie obowiązujących. Łączne przychody ZUS na 2018 r. planuje się w kwocie 4.399.356 tys. zł.

Źródłem przychodów Zakładu będą środki finansowe z:

- odpisu z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na działalność ZUS w kwocie 3.705.499 tys. zł;
- odpisu z Funduszu Emerytur Pomostowych na finansowanie przez ZUS emerytur pomostowych w kwocie 3.022 tys. zł;
- tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 224.399 tys. zł;

- tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych ZUS do wypłaty w wysokości 270.632 tys. zł;
- przychodów finansowych w wysokości 34.290 tys. zł;
- pozostałych przychodów w kwocie 161.514 tys. zł.

Ogółem koszty ZUS na rok 2018 zaplanowano w kwocie 4.809.939 tys. zł. Największą pozycję w kosztach stanowią wynagrodzenia, które na rok 2018 zaplanowano w kwocie 2.478.925 tys. zł, w tym na wynagrodzenia osobowe zaplanowano kwotę 2.454.873 tys. zł. W 2018 r. kwota wynagrodzeń osobowych dla pracowników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych została zaplanowana w wysokości wynikającej z planu po zmianach na rok 2017.

Drugą co do wielkości pozycję kosztów ZUS stanowią koszty usług obcych (usługi pocztowe i bankowe, usługi telekomunikacyjne, usługi związane z przetwarzaniem danych, pozostałe) oszacowane w 2018 r. na łączną kwotę 1.127.430 tys. zł, tj. o 3,8% więcej od kosztów zaplanowanych na ten cel w ustawie budżetowej na 2017 rok.

W ramach planu finansowego Zakładu zabezpieczono także zwiększone środki na zakup dodatkowych badań, opinii i konsultacji medycznych przeprowadzanych w ramach orzecznictwa lekarskiego oraz koszty wynagrodzeń wypłacanych radcom prawnym za czynności radcowskie podejmowane w postępowaniach sądowych.

Wydatki ZUS na finansowanie działalności inwestycyjnej w roku 2018 zostały zaplanowane na kwotę 564.793 tys. zł.

- **Rzecznik Finansowy** działa na rzecz ochrony klientów podmiotu rynku finansowego (ryнку ubezpieczeniowego i emerytalnego, rynku bankowego w tym instytucji płatniczych, instytucji pieniądza elektronicznego, biur usług płatniczych, instytucji pożyczkowych, instytucji finansowych oraz rynku kapitałowego w tym towarzystw funduszy inwestycyjnych, funduszy inwestycyjnych, firm inwestycyjnych). Środki na działalność Rzecznika Finansowego i jego Biura ponoszone będą przez podmioty rynku finansowego. Zarówno przychody jak i koszty Rzecznika Finansowego w 2018 r. zaplanowano w kwocie 15.855 tys. zł.

Zaplanowane na 2018 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji budżetowych, kosztów oraz wynik finansowy brutto państwowych osób prawnych przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym dotacja z budżetu	Koszty	Wynik finansowy brutto
	w tys. zł			
1	2	3	4	5
Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia	9.612	9.205	9.606	6
Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego	3.937	3.500	3.937	0
Urząd Dozoru Technicznego	444.492		366.421	78.071
Polskie Centrum Akredytacji	21.965	13	21.965	0
Polski Instytut Sztuki Filmowej	158.671	12.451	158.671	0
Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia	5.912	5.571	5.912	0
Polska Agencja Antydopingowa	3.285	3.200	3.285	0
Polski Klub Wyścigów Konnych	6.092	467	5.785	307
Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie	18.285	14.194	18.243	42
Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego	278.135	168.769	277.573	562
Polska Agencja Żeglugi Powietrznej	1.024.265	12.216	889.406	134.859
Transportowy Dozór Techniczny	62.197		59.472	2.725
Polska Organizacja Turystyczna	54.027	50.413	54.027	0
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1.508.720	65.000	1.405.800	102.920
23 parki narodowe	271.541	89.129	282.488	-10.947
Polski Instytut Spraw Międzynarodowych	9.684	7.584	9.684	0
Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji	34.411		46.315	-11.904
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	4.399.356		4.809.939	-410.583
Rzecznik Finansowy	15.855		15.855	0
Razem	8.330.442	441.712	8.444.384	-113.942

Rozdział VIII

Państwowe fundusze celowe

Zgodnie z art. 9 ustawy o finansach publicznych państwowe fundusze celowe zaliczane są do sektora finansów publicznych. Każdy państwowy fundusz celowy tworzony jest na podstawie odrębnej ustawy.

Podstawą gospodarki finansowej państwowego funduszu celowego jest roczny plan finansowy obejmujący przychody i koszty na cele wskazane w ustawie powołującej fundusz oraz stany na początek i na koniec roku.

Łączne przychody funduszy prezentowanych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 w załączniku nr 13 Plany finansowe państwowych funduszy celowych zaplanowano w wysokości 272.951.053 tys. zł. Natomiast planowane łączne koszty realizacji zadań funduszy wyniosą 275.817.376 tys. zł.

Zestawienie poszczególnych funduszy zaplanowanych w projekcie ustawy budżetowej na 2018 r. przedstawia tabela:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym:	Koszty realizacji zadań
		dotacja z budżetu	
1	2	3	4
Razem	272.951.053	65.878.220	275.817.376
I Fundusze związane z ubezpieczeniami społecznymi	252.137.484	65.132.860	254.682.600
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	231.471.774	46.960.770	233.994.660
Fundusz Emerytalno - Rentowy	19.126.439	17.565.683	19.137.643
Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	42.492	5.000	42.819
Fundusz Administracyjny	644.529		655.405
Fundusz Emerytur Pomostowych	852.250	601.407	852.073
II Fundusze związane z zadaniami socjalnymi państwa	17.358.944	745.360	15.540.933
Fundusz Pracy	11.877.012		8.211.655
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	4.895.836	745.360	5.021.248
Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	586.096		2.308.030
III Fundusze związane z prywatyzacją	447.004	0	1.880.000
Fundusz Reprywatyzacji	81.454		1.470.000
Fundusz Rekompensacyjny	365.550		410.000

Wyszczególnienie	Przychody	w tym:	Koszty realizacji zadań
		dotacja z budżetu	
	w tys. zł		
1	2	3	4
IV Fundusze związane z bezpieczeństwem i obronnością kraju	1.611.477	0	1.998.211
Fundusz Zapasów Interwencyjnych	1.146.676		1.488.051
Fundusz Wsparcia Policji	57.901		57.913
Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego	3.212		3.212
Fundusz - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców	137.275		117.629
Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiązanych Zakładów Pracy	105.000		105.000
Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych	90.652		155.617
Fundusz Wsparcia Straży Granicznej	1.642		1.642
Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej	69.119		69.147
V Fundusze związane z nauką, kulturą i kulturą fizyczną	1.149.000	0	1.228.948
Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów	17.550		28.870
Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	913.600		933.600
Fundusz Promocji Kultury	201.030		250.163
Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków	16.820		16.315
VI Pozostałe	247.144	0	486.684
Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	6.490		9.999
Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej	187.713		348.782
Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych	13.039		88.000
Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego	502		503
Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	39.400		39.400

1. Fundusze związane z ubezpieczeniami społecznymi

Do zadań realizowanych przez tę grupę funduszy należy m. in. realizacja zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych, finansowanie świadczeń dla rolników z ubezpieczenia emerytalno – rentowego, obsługa zadań w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego, finansowanie kosztów obsługi ubezpieczenia społecznego rolników, finansowanie emerytur pomostowych.

W 2018 r. przychody tych funduszy zaplanowano w łącznej wysokości 252.137.484 tys. zł. Natomiast koszty na realizację zadań szacuje się na łączną kwotę 254.682.600 tys. zł.

1.1 Fundusz Ubezpieczeń Społecznych

Zadaniem Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jako państwowego funduszu celowego, jest zapewnienie finansowania wydatków związanych z powszechnymi obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi (emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym).

Głównym źródłem przychodów Funduszu są wpływy ze składek na ubezpieczenie społeczne. Ponadto na przychody Funduszu składają się m.in. takie tytuły jak: dotacja z budżetu państwa, środki rekompensujące kwoty składek przekazanych na rzecz otwartych funduszy emerytalnych (OFE), wpłaty z OFE oraz inne przychody. W 2018 r. nie przewiduje się wykorzystania środków Funduszu Rezerwy Demograficznej (FRD) na uzupełnienie

niedoboru funduszu emerytalnego wynikającego z przyczyn demograficznych. Założono także, że środki pochodzące z przeniesienia aktywów z OFE oraz odsetki od tych aktywów pozostaną w ramach FRD. Niedobór środków na wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo zostanie sfinansowany dotacją z budżetu państwa, nie przewidziano natomiast pożyczki z budżetu na ten cel.

Łączne przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zostały zaplanowane na kwotę 231.471.774 tys. zł.

Przychody Funduszu ze składek na ubezpieczenie społeczne (przypis) zaplanowano na 172.146.185 tys. zł. Przychody Funduszu stanowiące refundację z tytułu przekazania składek do OFE zaplanowano w wysokości 3.269.162 tys. zł. Planuje się, iż przychody obejmujące wpłaty z OFE wyniosą 7.744.156 tys. zł, a pozostałe przychody oraz pozostałe zwiększenia Funduszu wyniosą łącznie 1.351.501 tys. zł. Przy planowaniu wielkości refundacji składek do otwartych funduszy emerytalnych przyjęto, że składka przekazywana do OFE wyniesie 2,92% podstawy wymiaru, z uwzględnieniem dobrowolności uczestnictwa w filarze kapitałowym.

Przy konstrukcji planu finansowego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na rok 2018 uwzględniono skutki wynikające z przyjęcia ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (obniżenie wieku emerytalnego).

Ponadto przyjęto następujące założenia:

- od 1 marca 2018 r. nastąpi waloryzacja emerytur i rent. Świadczenia będą waloryzowane wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów w poprzednim roku kalendarzowym powiększonym o 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla celów ustalenia wskaźnika waloryzacji stanowi średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów albo średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, w zależności od tego, którego wartość jest wyższa;
- wskaźnik ściągальności składek ukształtuje się na poziomie 99,0%;
- kwota refundacji dla FUS z tytułu przekazania składek do OFE wyniesie 3.269.162 tys. zł;
- odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyniesie 3.705.499 tys. zł;
- Fundusz nie zwróci do budżetu państwa pożyczek otrzymanych w latach 2014-2016;

- niedobór FUS na wypłaty świadczeń będzie sfinansowany dotacją z budżetu państwa.

Koszty Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w 2018 r. oszacowano na kwotę 233.994.660 tys. zł.

Podstawową pozycję kosztów Funduszu w kwocie 228.412.122 tys. zł (tj. 97,6% ogółu kosztów) stanowią wypłaty świadczeń na rzecz ludności (emerytury, renty, dodatki do emerytur i rent: pielęgnacyjne, dla sierot zupełnych i za tajne nauczanie, zasiłki: chorobowe, macierzyńskie, pogrzebowe, itp.).

W ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wyodrębnione są cztery fundusze, w podziale na które dokonywana jest wypłata świadczeń i realizacja innych wydatków:

- fundusz emerytalny, z którego finansowane są wypłaty emerytur, emerytury kapitałowe, środki gwarantowane oraz jednorazowe wypłaty ustalane ze składek zewidencjonowanych na subkoncie – 155.302.826 tys. zł;
- fundusz rentowy, z którego finansowane są wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy, rent szkoleniowych, rent rodzinnych, dodatków do rent rodzinnych dla sierot zupełnych, dodatków pielęgnacyjnych i zasiłków pogrzebowych, wypłaty emerytur przyznanych z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy oraz finansowane są zadania w zakresie prewencji rentowej – 45.459.674 tys. zł;
- fundusz chorobowy, z którego finansowane są świadczenia z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą lub macierzyństwem – 22.769.688 tys. zł;
- fundusz wypadkowy, z którego finansowane są świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wraz z prewencją wypadkową – 5.327.230 tys. zł.

W granicach określonych w ustawie budżetowej Fundusz może otrzymywać z budżetu państwa dotacje i nieoprocentowane pożyczki z przeznaczeniem na uzupełnienie środków na wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo, jeżeli przychody FUS oraz środki zgromadzone na funduszu rezerwowym nie zapewniają pełnej i terminowej wypłaty świadczeń finansowanych z przychodów Funduszu.

Biorąc pod uwagę planowane w 2018 r. przychody Funduszu ze składek, refundację składek przekazanych do OFE, wpłaty z OFE, pozostałe przychody oraz przewidywany koszt świadczeń oraz koszty bieżące Funduszu w roku 2018, dotacja z budżetu państwa została zaplanowana w wysokości 46.960.770 tys. zł.

W planie Funduszu na 2018 r. przyjęto, iż zobowiązania wobec budżetu państwa z tytułu otrzymanych pożyczek w latach 2014-2016 wyniosą 7.174.145 tys. zł.

1.2 Fundusz Emerytalno-Rentowy

Fundusz Emerytalno-Rentowy zabezpiecza ubezpieczenia społeczne dla rolników. Dysponentem Funduszu jest Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, która prowadzi samodzielną gospodarkę finansową.

Głównym zadaniem Funduszu jest finansowanie gwarantowanych przez państwo świadczeń wypłacanych rolnikom z zakresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego, a także finansowanie emerytur i rent z innego ubezpieczenia społecznego wypłacanych łącznie ze świadczeniami z ubezpieczenia emerytalno-rentowego wraz z dodatkami, ubezpieczeń zdrowotnych rolników i ich domowników oraz refundacji określonych kosztów Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli przepisy emerytalne przewidują taką refundację.

Łączne przychody Funduszu Emerytalno-Rentowego w 2018 r. zostały zaplanowane na kwotę 20.715.256 tys. zł, a łączne koszty w wysokości 20.726.460 tys. zł. Po stronie przychodów i kosztów ujęto transfer środków na świadczenia zbiegowe (1.588.817 tys. zł), który przeznaczony jest na sfinansowanie emerytur i rent z innego ubezpieczenia społecznego, wypłacanych łącznie ze świadczeniami z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, wraz z dodatkami oraz refundację określonych kosztów FUS.

Fundusz finansowany jest przede wszystkim z dotacji budżetowej, bowiem składka płacona przez rolników pokrywa tylko nieznaczną część wydatków. W roku 2018 do Funduszu Emerytalno-Rentowego zaplanowano dotację w wysokości 17.565.683 tys. zł.

Przy konstrukcji planu finansowego Funduszu Emerytalno-Rentowego na rok 2018 uwzględniono skutki wynikające z przyjęcia ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (obniżenie wieku emerytalnego).

Ponadto przyjęto następujące założenia:

- przeciętna emerytura rolnicza wyniesie 1.120 zł (łącznie z dodatkami), a renta rolnicza 1.073 zł (łącznie z dodatkami);
- wskaźnik ściągłości składek od rolników ukształtuje się na poziomie 99,0%;
- odpis na Fundusz Administracyjny wyniesie 533.345 tys. zł.

1.3 Fundusz Prewencji i Rehabilitacji

Fundusz Prewencji i Rehabilitacji przeznaczony jest na finansowanie kosztów rzeczowych Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego związanych z zapobieganiem wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym rolników oraz działań na rzecz pomocy ubezpieczonym osobom uprawnionym do świadczeń z ubezpieczenia, wykazującym całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, ale rokującym jej odzyskanie w wyniku leczenia i rehabilitacji.

Przychody Funduszu zaplanowano w kwocie 42.492 tys. zł, podstawowym przychodem jest odpis z Funduszu Składkowego, który wyniesie 37.462 tys. zł. W roku 2018 do Funduszu Prewencji i Rehabilitacji zaplanowano dotację z budżetu państwa w wysokości 5.000 tys. zł. Koszty Funduszu zaplanowano w wysokości 42.819 tys. zł. Większość kosztów ogółem stanowić będą koszty własne Funduszu, które w szczególności przeznaczone zostaną na sfinansowanie rehabilitacji leczniczej rolników oraz turnusów rehabilitacyjnych dzieci rolników w okresie wakacji. Ponadto zaplanowano koszty inwestycyjne, które przeznaczone zostaną na realizację inwestycji dla Centrów Rehabilitacji Rolników KRUS.

1.4 Fundusz Administracyjny

Fundusz Administracyjny przeznaczony jest na finansowanie kosztów obsługi ubezpieczenia społecznego rolników i kosztów obsługi zadań w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego.

Podstawowym przychodem Funduszu Administracyjnego w 2018 r. będzie odpis z Funduszu Emerytalno-Rentowego w wysokości 533.345 tys. zł, który stanowi de facto dotację z budżetu państwa. Łącznie z odpisem z Funduszu Składkowego oraz z uwzględnieniem pozostałych przychodów, przychody Funduszu Administracyjnego wyniosą razem 644.529 tys. zł.

Biorąc pod uwagę katalog zadań finansowanych ze środków Funduszu, koszty ogółem zaplanowano w wysokości 655.405 tys. zł. Większość kosztów ogółem w 2018 r. stanowić będą koszty własne Funduszu, przeznaczone w szczególności na:

- wypłaty wynagrodzeń (z pochodnymi) dla pracowników Kasy;
- zakup materiałów i wyposażenia, zakup energii, zakup usług remontowych, zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz różne opłaty i składki;
- koszty przekazywania świadczeń (opłaty pocztowe, wydatki na usługi bankowe).

1.5 Fundusz Emerytur Pomostowych

Fundusz Emerytur Pomostowych, jako państwowy fundusz celowy, powołany został w celu finansowania emerytur pomostowych. W początkowych latach istnienia Funduszu przychody przewyższały ponoszone wydatki, a nadwyżki były lokowane m.in. w obligacjach skarbu państwa. Przewiduje się, iż w roku 2018 i latach następnych konieczne będzie zasilanie Funduszu o dodatkowe środki w postaci coraz wyższej dotacji z budżetu państwa na pokrycie wypłat emerytur pomostowych w wyniku stale rosnącej liczby osób pobierających emerytury pomostowe.

Przychody Funduszu Emerytur Pomostowych pochodzą głównie ze składek, finansowanych przez płatników w wysokości 1,5% podstawy wymiaru oraz dotacji z budżetu państwa.

Przychody na rok 2018 zaplanowano w wysokości 852.250 tys. zł, z tego:

- dotacja z budżetu państwa – 601.407 tys. zł;
- składki – 248.069 tys. zł;
- pozostałe przychody i pozostałe zwiększenia – 2.774 tys. zł.

Koszty Funduszu w wysokości 852.073 tys. zł stanowią głównie emerytury pomostowe – 847.960 tys. zł i odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – 3.022 tys. zł.

Przewiduje się, iż przeciętna liczba osób pobierających emerytury pomostowe w 2018 r. ukształtuje się na poziomie 24,3 tys. osób.

2. Fundusze związane z zadaniami socjalnymi państwa

Zadania realizowane przez te fundusze to m. in.: finansowanie zasiłków dla bezrobotnych łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne, zasiłków i świadczeń przedemerytalnych, realizacja szkoleń dla bezrobotnych, dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych oraz zrekompensowanie gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnień przysługujących prowadzącemu zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych, refundacja części składek na ubezpieczenia społeczne osobom niepełnosprawnym prowadzącym działalność gospodarczą, ochrona roszczeń pracowniczych w razie niemożności ich zaspokojenia przez pracodawcę z powodu jego niewypłacalności.

Łączne przychody dla tej grupy funduszy wyniosą 17.358.944 tys. zł, a łączne koszty realizacji zadań przewiduje się na poziomie 15.540.933 tys. zł.

2.1 Fundusz Pracy

Głównym zadaniem Funduszu Pracy jest przeciwdziałanie bezrobociu oraz wypłata zasiłków dla osób bezrobotnych.

Plan Funduszu Pracy na 2018 r. został ustalony przy założeniu, że wysokość obowiązkowych składek na Fundusz Pracy wynosić będzie 2,45% podstawy ich wymiaru.

Przychody Funduszu w 2018 r. zaplanowano w wysokości 11.877.012 tys. zł.

Na przychody składają się głównie: składki wnoszone przez pracodawców za zatrudnionych pracowników oraz składki wnoszone przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, płatności w ramach budżetu środków europejskich oraz odsetki od środków Funduszu Pracy znajdujących się na rachunkach bankowych.

Koszty realizacji zadań Funduszu zaplanowano w wysokości 8.211.655 tys. zł. Z Funduszu Pracy finansowane będą, m. in.:

- zasiłki dla bezrobotnych i składki na ubezpieczenia społeczne od zasiłków (przyjęto, że wypłaconych zostanie średniomiesięcznie ok. 161,7 tys. zasiłków, a przeciętna wysokość zasiłku wyniesie 747,9 zł), dodatki aktywizacyjne, świadczenia integracyjne, refundacja składek na ubezpieczenia dla zwalnianych rolników;
- aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, głównie na: programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, wynagrodzenia i składki za młodocianych pracowników oraz dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników, koszty związane z realizacją staży podyplomowych oraz specjalizacjami lekarzy, lekarzy dentyków, pielęgniarek i położnych, Krajowy Fundusz Szkoleniowy, refundację wynagrodzeń skierowanych bezrobotnych do 30. roku życia, koszty związane z realizacją zadań w zakresie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3;
- wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne pracowników wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy.

2.2 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jest państwowym funduszem celowym, którego środki przeznaczane są na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz ich zatrudnianie.

Przychody Funduszu zaplanowano w 2018 r. w wysokości 4.895.836 tys. zł. Na przychody składają się głównie: dotacje z budżetu państwa – z przeznaczeniem na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (717.360 tys. zł) oraz zrekompensowanie gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnień przysługujących prowadzącemu zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych (28.000 tys. zł), środki otrzymane z Unii Europejskiej, wpłaty pracodawców.

Koszty realizacji zadań Funduszu zaplanowane w wysokości 5.021.248 tys. zł mają być przeznaczone głównie na:

- dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, zrekompensowanie gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnień przysługujących prowadzącemu zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego oraz z podatku od czynności cywilnoprawnych, refundację części składek na ubezpieczenia społeczne osobom niepełnosprawnym prowadzącym działalność gospodarczą, a także niepełnosprawnym rolnikom lub rolnikom zobowiązanym do opłacania składek za niepełnosprawnych domowników, programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą PFRON, zadania

zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym, przelewy redystrybucyjne (środki na zadania realizowane przez samorządy wojewódzkie i powiatowe oraz koszty obsługi tych zadań);

- wydatki bieżące własne Biura i Oddziałów Funduszu oraz wydatki inwestycyjne własne i zakupy inwestycyjne własne.

2.3 Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Fundusz jest państwowym funduszem celowym działającym na podstawie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Przychody Funduszu zaplanowano w 2018 r. w wysokości 586.096 tys. zł.

Koszty realizacji zadań Funduszu zaplanowane w 2018 r. w wysokości 2.308.030 tys. zł mają być przeznaczone głównie na:

- zasiłki przedemerytalne, świadczenia przedemerytalne oraz zasiłki pogrzebowe wraz z kosztami ich obsługi,
- zaspokajanie podstawowych roszczeń pracowniczych przysługujących w ramach powszechnie obowiązującego prawa pracy.

Wypłacane świadczenia powiększają należności Funduszu i podlegają zwrotowi z majątku niewypłacalnego pracodawcy. Dysponent Funduszu może określić warunki zwrotu należności, w szczególności odstąpić w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności, jeżeli ich zwrot jest w całości lub w znacznej części niemożliwy. Dysponent Funduszu może również umarzać należności na zasadach określonych w ustawie.

3. Fundusze związane z prywatyzacją

Wydatki tych Funduszy przeznaczone są na: zaspokajanie roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa, rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

W roku 2018 przychody dla tych funduszy zaplanowano na poziomie 447.004 tys. zł, a koszty realizacji zadań ustalono w wysokości 1.880.000 tys. zł.

3.1 Fundusz Reprywatyzacji

Dysponentem Funduszu Reprywatyzacji jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Na rok 2018 przychody Funduszu zostały zaplanowane w wysokości 81.454 tys. zł. Koszty realizacji zadań Funduszu zaplanowane zostały na kwotę 1.470.000 tys. zł.

Na rachunku Funduszu gromadzone są środki pochodzące ze sprzedaży 5% akcji należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji, dochody uzyskane z tytułu posiadania akcji oraz odsetki od tych środków, z przeznaczeniem na cele związane z zaspakajaniem roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa. Środki przeznaczane są na:

- wypłatę odszkodowań wynikających z prawomocnych wyroków i ugód sądowych oraz ostatecznych decyzji administracyjnych, wydanych w związku z nacjonalizacją mienia;
- wypłatę odszkodowań przyznanych na podstawie uznania za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego;
- realizację porozumień zawieranych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz jednostki samorządu terytorialnego w sprawie dotacji celowych na rzecz jednostek samorządu terytorialnego przeznaczonych na dofinansowanie zaspokajania przez te jednostki roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa, w szczególności przez wydanie rzeczy lub wypłatę świadczeń wynikających z prawomocnych wyroków i ugód sądowych oraz ostatecznych decyzji administracyjnych wydanych w związku z nacjonalizacją mienia;
- pokrycie kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego, w tym wynagrodzeń biegłych sądowych za sporządzanie ekspertyz, których koszty w wyroku ponosi pozwany – Skarb Państwa;
- pokrycie kosztów zastępstwa procesowego w sprawach prowadzonych poza granicami kraju;
- pokrycie kosztów wynagrodzeń wypłacanych na podstawie umów cywilnoprawnych w zakresie specjalistycznych opinii i analiz, w ramach realizacji celów,
- sfinansowanie nabycia lub objęcia przez Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Rady Ministrów, akcji spółek publicznych lub akcji spółek kapitałowych, w stosunku do których spółka publiczna jest przedsiębiorcą dominującym,
- udzielanie przez Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Rady Ministrów pożyczek na rzecz spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej, w których ponad połowa akcji lub udziałów należy do Skarbu Państwa lub innych państwowych osób prawnych oraz na rzecz przedsiębiorców, w stosunku do których osoby, o których mowa wyżej są przedsiębiorcami dominującymi.

3.2 Fundusz Rekompensacyjny

Fundusz Rekompensacyjny przeznaczony jest na finansowanie wypłat świadczeń pieniężnych z tytułu rekompensat za mienie pozostawione poza obecnymi granicami RP oraz na obsługę wypłat z tytułu tych świadczeń, realizowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

W 2018 r. planowane są przychody Funduszu w wysokości 365.550 tys. zł.

Na powyższą kwotę składają się:

- środki z Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa przekazywane do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w formie zaliczek kwartalnych;
- odsetki od wolnych środków przekazanych w zarządzanie, oszacowane w oparciu o oprocentowanie wolnych środków przekazywanych w zarządzanie Ministrowi Finansów.

W roku 2018 planowane są koszty Funduszu w wysokości 410.000 tys. zł. Na powyższą kwotę składają się:

- wypłaty rekompensat dla osób uprawnionych w kwocie 407.000 tys. zł (kwota ta oszacowana została przy założeniu realizacji ok. 4.200 wypłat rekompensat w ciągu roku oraz przeciętnej wysokości wypłacanej rekompensaty wynoszącej 96,6 tys. zł);
- wypłata prowizji zmiennej i stałej dla Banku Gospodarstwa Krajowego oraz zapłata wynagrodzenia za usługę wsparcia technicznego aplikacji Systemu Informatycznego Rejestrów (SIR) w łącznej kwocie 3.000 tys. zł.

4. Fundusze związane z bezpieczeństwem i obronnością kraju

Do zadań realizowanych przez te fundusze należą: przebudowa i modernizacja techniczna Sił Zbrojnych, bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz bezpieczeństwo pojazdów i ich właścicieli, modernizacja jednostek organizacyjnych Policji, utrzymanie i funkcjonowanie jednostek organizacyjnych Straży Granicznej oraz Państwowej Straży Pożarnej, udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych, rodzinom tych osób oraz osobom pokrzywdzonym, resocjalizację osób pozbawionych wolności jak również modernizację przywieziennych zakładów pracy oraz zabezpieczenie ciągłości funkcjonowania rynku paliwowego w sytuacji wystąpienia zakłóceń w dostawach na rynku krajowym.

W roku 2018 łączne przychody dla tych funduszy zaplanowano na poziomie 1.611.477 tys. zł, a koszty realizacji zadań tych funduszy ustalono w łącznej wysokości 1.998.211 tys. zł.

4.1 Fundusz Zapasów Interwencyjnych

Fundusz Zapasów Interwencyjnych został powołany w celu zabezpieczenia ciągłości funkcjonowania rynku paliwowego w sytuacji wystąpienia zakłóceń w dostawach na rynku krajowym. Dysponentem Funduszu jest Prezes Agencji Rezerw Materiałowych.

Przychody Funduszu w 2018 r. zaplanowano w wysokości 1.146.676 tys. zł. Ich źródłem będą głównie środki pochodzące ze składek opłaty zapasowej wnoszonej przez producentów wykonujących działalność gospodarczą w zakresie produkcji paliw lub przetwarzania paliw oraz handlowców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie przywozu ropy naftowej lub paliw. Podstawą obliczenia składki opłaty zapasowej będzie ilość paliw przywiezionych lub wyprodukowanych w danym miesiącu kalendarzowym.

W 2018 r. koszty Funduszu, które zaplanowano w kwocie 1.488.051 tys. zł, obejmą realizację następujących zadań:

- zakupy paliw na zapasy agencyjne;
- utrzymywanie zapasów agencyjnych;
- finansowanie kosztów działalności Agencji Rezerw Materiałowych związane z wykonywaniem zadań w zakresie zapasów interwencyjnych;
- finansowanie innych kosztów realizacji zadań ustawowych.

4.2 Fundusz Wsparcia Policji

Fundusz Wsparcia Policji współfinansuje m.in. wydatki na zakup sprzętu i uzbrojenia dla jednostek organizacyjnych Policji.

Źródłem przychodów Funduszu będą środki finansowe uzyskiwane przez Policję na podstawie umów i porozumień zawieranych przez dysponentów Funduszu (Komendantów Policji), które określają przeznaczenie środków przekazywanych jednostkom Policji.

Zaplanowane w 2018 r. przychody w kwocie 57.901 tys. zł, pochodzą m.in. z wpłat od jednostek na państwowy fundusz celowy, w tym na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych oraz z odsetek od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie.

Koszty zaplanowane w wysokości 57.913 tys. zł, przeznaczone zostaną na: rekompensaty za ponadnormatywny czas służby oraz nagrody za osiągnięcia w służbie dla funkcjonariuszy służby prewencyjnej, zakup usług remontowych, zakup sprzętu łączności, informatyki oraz specjalistycznego sprzętu techniki policyjnej, pozostałe wydatki bieżące jednostek oraz wynagrodzenia bezosobowe na pokrycie kosztów umów zlecenia. Ponadto będą realizowane inwestycje dotyczące przede wszystkim zakupu samochodów służbowych, motocykli, sprzętu informatycznego, sprzętu łączności i specjalistycznego sprzętu techniki

policyjnej oraz współfinansowania budowy i rozbudowy budynków komend wojewódzkich, powiatowych i komisariatów Policji.

4.3 Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego

Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego przeznacza uzyskane środki na realizację zadań inwestycyjnych oraz na modernizację uzbrojenia i wyposażenia jednostek organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji m.in. Policji i Straży Granicznej.

Przychody Funduszu w 2018 r. zaplanowano w wysokości 3.212 tys. zł. Źródłem przychodów będą wpłaty dokonywane przez Agencję Mienia Wojskowego oraz odsetki od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie.

Koszty zaplanowane w wysokości 3.212 tys. zł będą przeznaczone na pokrycie kosztów własnych tj. opłat bankowych oraz na dofinansowanie kosztów realizacji zadań inwestycyjnych.

4.4 Fundusz – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców

Fundusz – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców gromadzi i aktualizuje dane zawierające informacje o pojazdach zarejestrowanych w Polsce i kierowcach posiadających polskie prawo jazdy.

Przychody Funduszu w 2018 r. zaplanowano w wysokości 137.275 tys. zł.

Źródłem przychodów Funduszu będą przede wszystkim wpływy z opłat ewidencyjnych w kwocie 131.122 tys. zł (w tym: od umów OC – 107.163 tys. zł i za wpis terminu kolejnego badania technicznego – 13.622 tys. zł) oraz odsetki od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie w wysokości 4.000 tys. zł.

Koszty Funduszu zaplanowano w 2018 r. w wysokości 117.629 tys. zł, z przeznaczeniem w szczególności na: zakup usług związanych z utrzymaniem, serwisowaniem, eksploatacją, modernizacją i rozwojem Systemu Informatycznego CEPiK/CEPIK 2.0, eksploatacją i rozwojem sieci WAN, usługi w obszarze wykonywania czynności materialno-technicznych związanych z przygotowaniem odpowiedzi na wnioski i zapytania, udzielanie wsparcia w zakresie merytorycznym w procesie realizacji zadań związanych z prowadzeniem systemu, archiwizacji dokumentów CEPiK, utrzymanie Centrum Zapasowego w Bydgoszczy, zakup usług na wykonanie ekspertyz, analiz i opinii z zakresu działania systemu.

4.5 Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywężziennych Zakładów Pracy

Dysponentem Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywężziennych Zakładów Pracy jest Dyrektor Generalny Służby Wężziennej.

W roku 2018 planowane jest uzyskanie przychodów w kwocie 105.000 tys. zł.

Przychodami Funduszu sę wpłaty od przywężziennych zakładów pracy z tytułu zwolnień uzyskanych przez te podmioty oraz wpłaty z tytułu potrąceń z wynagrodzeń skazanych.

Koszty Funduszu zaplanowane w kwocie 105.000 tys. zł przeznacza się m.in. na finansowanie działań w zakresie resocjalizacji osób pozbawionych wolności, w szczególności na ochronę i tworzenie miejsc pracy dla skazanych, modernizację przywężziennych zakładów pracy i ich produkcji oraz organizowanie nauki zawodu i doskonalenia zawodowego dla osób pozbawionych wolności. Przedsiębiorcy zatrudniający osadzonych otrzymują ze środków Funduszu Aktywizacji ryczałt w wysokości 35% wartości wynagrodzeń, przysługujących zatrudnionym osobom pozbawionym wolności. Ze środków Funduszu mogą być również przyznawane pożyczki i dotacje podmiotom zatrudniającym osoby pozbawione wolności.

4.6 Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych

Dysponentem Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych jest Minister Obrony Narodowej.

Przychody Funduszu w 2018 r. zaplanowano w kwocie 90.652 tys. zł. Źródłami przychodów będą m.in. wpłaty z Agencji Mienia Wojskowego, z usług świadczonych przez Siły Zbrojne RP wojskom obcym oraz z odszkodowań i kar umownych.

Koszty Funduszu planowane sę w kwocie 155.617 tys. zł i przeznaczone zostaną na zakup nowoczesnego uzbrojenia i sprzętu wojskowego.

4.7 Fundusz Wsparcia Straży Granicznej

Fundusz Wsparcia Straży Granicznej został utworzony na podstawie ustawy o Straży Granicznej. Środki Funduszu przeznaczone sę na współfinansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych jednostek organizacyjnych Straży Granicznej.

Przychody Funduszu w 2018 r. zaplanowano w wysokości 1.642 tys. zł.

Źródłem przychodów Funduszu będą środki finansowe uzyskiwane przez Straż Graniczną na podstawie umów zawieranych pomiędzy właściwymi dysponentami Funduszu, a jednostkami samorządu terytorialnego, państwowymi jednostkami organizacyjnymi, bankami oraz instytucjami ubezpieczeniowymi, które określają przeznaczenie przekazywanych środków.

Koszty Funduszu zaplanowane w wysokości 1.642 tys. zł, przeznaczone będą na realizację zadań inwestycyjnych, modernizacyjnych, remontowych oraz utrzymanie i funkcjonowanie jednostek organizacyjnych Straży Granicznej, a także na zakup niezbędnych na ich potrzeby towarów i usług, m.in. na zakup paliwa i części zamiennych do służbowych środków transportu, wyposażenia specjalistycznego dla funkcjonariuszy SG, materiałów biurowych, środków pierwszej pomocy i sprzętu medycznego, sprzętu szkoleniowego oraz na zakup: samochodów osobowo-terenowych, urządzeń klimatyzacyjnych do pomieszczeń biurowych, urządzeń wielofunkcyjnych, wyposażenia do warsztatów samochodowych, przyczepek samochodowych i defibrylatorów AED.

4.8 Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej

Zadaniem Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej jest współfinansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej.

Przychody Funduszu w 2018 r. zaplanowano w wysokości 69.119 tys. zł. Źródłem przychodów Funduszu są środki finansowe uzyskane na podstawie umów lub porozumień zawieranych pomiędzy właściwymi dysponentami Funduszu, a jednostkami samorządu terytorialnego, jak również organizatorami imprez masowych, osobami prawnymi lub fizycznymi, opłaty za szkolenia inspektorów ochrony przeciwpożarowej oraz opłaty za przeprowadzenie egzaminu potwierdzającego przygotowanie do wykonywania zawodu rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych.

Koszty Funduszu zaplanowane w 2018 r. w wysokości 69.147 tys. zł, przeznaczone będą na realizację zadań inwestycyjnych, modernizacyjnych i remontowych, koszty utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych PSP, a także na zakup niezbędnych na ich potrzeby towarów i usług oraz na cele statutowe szkół PSP jak również rekompensatę pieniężną za wydłużony czas służby strażaka, a także wydatków związanych z przeprowadzeniem egzaminów dla osób ubiegających się o przyznanie prawa do wykonywania zawodu rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz związanych z organizacją i przeprowadzeniem szkoleń dla inspektorów ochrony przeciwpożarowej. Środki będą wydatkowane na zakup umundurowania, środków ochrony osobistej strażaków, paliwa, oleju opałowego i zakup żywności środków dydaktycznych; usługi remontowe sprzętu specjalistycznego oraz telekomunikacyjnego.

5. Fundusze związane z nauką, kulturą i kulturą fizyczną

Fundusze te realizują zadania w zakresie: dofinansowania inwestycji obiektów sportowych, promowania przedsięwzięć artystycznych, ochrony polskiego dziedzictwa narodowego, dofinansowania zajęć sportowych.

Łączne przychody dla tej grupy funduszy w 2018 r. wyniosą 1.149.000 tys. zł, koszty natomiast przewiduje się na poziomie 1.228.948 tys. zł.

5.1 Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów

Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów działa na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

Przychody Funduszu w 2018 r. zaplanowano w kwocie 17.550 tys. zł. Źródłem przychodów są wpływy z opłat wnoszonych przez podmioty świadczące usługi, których przedmiotem jest reklama napojów alkoholowych.

Planowane na 2018 r. koszty realizacji zadań Funduszu zostały określone w wysokości 28.870 tys. zł i przeznaczone zostaną na dofinansowanie zajęć sportowych dla uczniów oraz na zadania z zakresu zdrowia publicznego.

5.2 Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej działa na podstawie ustawy o grach hazardowych. Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

Źródłem przychodów jest 75% wpływów pochodzących z dopłat do stawek w grach stanowiących monopol Państwa. Na rok 2018 zaplanowano przychody w kwocie 913.600 tys. zł.

Planowane koszty Funduszu wyniosą w 2018 r. 933.600 tys. zł i zostaną poniesione na realizację zadań wynikających z ustawy tworzącej Fundusz, tj. na przebudowę, remonty i dofinansowanie inwestycji obiektów sportowych, rozwijanie sportu wśród dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych oraz na zadania z zakresu zdrowia publicznego.

5.3 Fundusz Promocji Kultury

Fundusz Promocji Kultury działa na podstawie ustawy o grach hazardowych. Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Źródłem przychodów jest 20% wpływów pochodzących z dopłat do stawek w grach stanowiących monopol Państwa. Przychody Funduszu w 2018 r. zaplanowano w kwocie 201.030 tys. zł.

Planowane koszty realizacji zadań Funduszu wyniosą w 2018 r. 250.163 tys. zł i zostaną poniesione na wspieranie oraz promowanie określonych w ustawie o grach hazardowych zadań z dziedziny kultury, w tym również zadań o charakterze inwestycyjnym jak i zadania polegające na dofinansowaniu wypłaty wynagrodzeń z tytułu wypożyczeń bibliotecznych. Ze środków Funduszu pokrywane będą także koszty obsługi Funduszu.

5.4 Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków

Zadaniem Narodowego Funduszu Ochrony Zabytków jest dofinansowanie nakładów na wykonywanie prac konserwatorskich przy zabytkach. Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Źródłem przychodów są wpływy z administracyjnych kar pieniężnych wymierzanych przez organy ochrony zabytków na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz nawiązek orzekanych w związku z popełnieniem przestępstwa zniszczenia lub uszkodzenia zabytku. Przychody Funduszu w 2018 r. zaplanowano w kwocie 16.820 tys. zł.

Planowane koszty realizacji zadań Funduszu wyniosą w 2018 r. 16.315 tys. zł i zostaną przeznaczone na dofinansowanie nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich lub restauratorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru. Ze środków Funduszu pokrywane będą także koszty obsługi Funduszu.

6. Pozostałe Fundusze

Przychody pozostałych funduszy celowych zaplanowano w 2018 r. w wysokości 247.144 tys. zł, a łączną kwotę kosztów realizacji ich zadań ustalono na poziomie 486.684 tys. zł.

6.1 Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Głównym zadaniem Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym jest gromadzenie, utrzymywanie w gotowości użytkowej, aktualizacja, uzupełnianie, udostępnianie oraz zabezpieczenie centralnego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Fundusz nie jest dotowany ze środków budżetu państwa.

Przychody Funduszu zostały zaplanowane w 2018 r. w wysokości 6.490 tys. zł. Przychody Funduszu stanowiąc będą głównie: wpływy z opłat za udostępnianie zbiorów danych oraz innych materiałów z centralnego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz za czynności urzędowe związane z prowadzeniem tego zasobu, korzystanie z usług teleinformatycznego systemu ASG-EUPOS umożliwiającego udostępnianie danych podstawowej osnowy geodezyjnej, przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego dla osób ubiegających się o nadanie uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii.

Koszty Funduszu zaplanowano w 2018 r. w wysokości 9.999 tys. zł, głównie na dofinansowanie zadań związanych z aktualizacją i utrzymaniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz na finansowanie kosztów przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego dla osób ubiegających się o nadanie uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii.

6.2 Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej

Głównym zadaniem Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej jest udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności oraz osobom pokrzywdzonym przestępstwem. Dysponentem Funduszu jest Minister Sprawiedliwości.

Planowane w 2018 r. przychody Funduszu w kwocie 187.713 tys. zł to środki pieniężne pochodzące z orzeczonych przez sądy nawiązek oraz świadczeń pieniężnych, potrąceń w wysokości 7% wynagrodzenia przysługującego za pracę skazanych zatrudnionych na podstawie skierowania do pracy, umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy o pracę nakładczą lub na innej podstawie prawnej oraz wykonania kar dyscyplinarnych poprzez obniżenie przypadającej skazanemu części wynagrodzenia za pracę, nie więcej niż o 25%, na okres do 3 miesięcy, spadków, zapisów i darowizn, dotacji, zbiorów i innych źródeł.

Koszty Funduszu w 2018 r. w planowanej wysokości 348.782 tys. zł przeznacza się na udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin, a także na udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz członkom ich rodzin. Ponadto planuje się przeznaczyć kwotę 100.000 tys. zł na „Program modernizacji Służby Więziennej w latach 2017-2020”.

6.3 Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych

Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych, którego główne zadania dotyczą rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu, został utworzony na podstawie ustawy o grach hazardowych. Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw zdrowia.

Przychody Funduszu w 2018 r. zaplanowano w wysokości 13.039 tys. zł. Źródłem przychodów Funduszu jest 1% wpływów z dopłat z gier objętych monopolem państwa. W 2018 r. koszty Funduszu wyniosą 88.000 tys. zł i zostaną przeznaczone na realizację następujących zadań:

- prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej i opracowywanie specjalistycznych ekspertyz, raportów, sprawozdań dotyczących problematyki uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych;
- opracowywanie i wdrażanie nowych metod profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych;
- udzielanie finansowej pomocy instytucjom i stowarzyszeniom realizującym zadania związane z rozwiązywaniem problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych, w tym sporządzanie oceny rozpowszechnienia i zagrożeń patologicznym hazardem;
- prowadzenie działań ukierunkowanych na podnoszenie jakości programów profilaktycznych i terapeutycznych, a także zwiększanie kompetencji zawodowych osób zajmujących się leczeniem w celu zwiększenia skuteczności oraz dostępności leczenia uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych dla osób uzależnionych i ich bliskich,
- zadania określone w przepisach o zdrowiu publicznym.

6.4 Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego

Podstawowym celem Funduszu jest wzmocnienie potencjału organizacji pożytku publicznego poprzez wyrównywanie ich szans.

Na rok 2018 zaplanowano przychody Funduszu w wysokości 502 tys. zł, a koszty realizacji zadań w wysokości 503 tys. zł.

Przychodami Funduszu są środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych:

- wykorzystane przez organizacje pożytku publicznego niezgodnie z przeznaczeniem;
- przekazane na rzecz organizacji pożytku publicznego, nieuwzględnionej w wykazie prowadzonym przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
- niewydatkowane przez organizacje, które utraciły status organizacji pożytku publicznego.

Środki finansowe Funduszu są przeznaczane na udzielanie wsparcia organizacjom pożytku publicznego, realizowanego w trybie otwartego konkursu ofert zgodnie z art. 13 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

6.5 Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Fundusz został utworzony z dniem 1 kwietnia 2017 r. na mocy ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych oraz niektórych innych ustaw.

Dysponentem Funduszu jest Prezes Rady Ministrów. Celem Funduszu jest wspieranie społeczeństwa obywatelskiego na drodze do wszechstronnego rozwoju poprzez wdrażanie systemowych rozwiązań służących wzmocnieniu i podnoszeniu jakości działania całego sektora pozarządowego.

Zarówno przychody jak i koszty Funduszu zaplanowano w 2018 r. w wysokości 39.400 tys. zł. Przychody Funduszu pochodzą z dopłat do stawek w grach hazardowych. Wydatki Funduszu mogą być przeznaczone wyłącznie na:

- działania nastawione na przygotowanie i wdrożenie systemowych rozwiązań służących wzmocnieniu i podniesieniu jakości działania całego sektora pozarządowego lub jego znaczących części (branż, środowisk);
- wspieranie rozwoju porozumień organizacji, platform współpracy, reprezentacji środowisk organizacji sektora pozarządowego;
- wspieranie działań statutowych organizacji sektora pozarządowego;
- rozwój instytucjonalny organizacji, w tym: budowanie stabilnych podstaw ich dalszego funkcjonowania, tworzenie perspektywicznych planów działania i finansowania, podnoszenie standardów pracy i zarządzania organizacją.

Rozdział IX

Rozliczenia z Unią Europejską

Członkostwo Polski w UE związane jest z włączeniem Polski w system finansowy UE, obejmujący przede wszystkim budżet ogólny UE. Budżet ten, akceptowany corocznie przez władze budżetowe UE (Radę UE i Parlament Europejski) na wniosek Komisji Europejskiej (posiadającej wyłączną kompetencję przygotowania projektu budżetu UE), mieści się w ramach wieloletniego planu finansowego UE (tzw. wieloletnie ramy finansowe – WRF). Wysokość polskiej składki do budżetu UE oraz wysokość potencjalnych transferów do Polski jest ograniczona limitami wyznaczonymi w WRF, a doprecyzowanymi w rocznych budżetach UE.

Wieloletnie Ramy Finansowe UE na lata 2014-2020

(mln EUR – w cenach bieżących)

ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ogółem 2014-2020
1. Inteligentny wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu	52.756	77.986	69.304	73.512	76.420	79.924	83.661	513.563
w tym: spójność społeczna, gospodarcza i terytorialna	36.196	60.320	50.837	53.587	55.181	56.842	58.470	371.433
2. Trwały wzrost gospodarczy: zasoby naturalne	49.857	64.692	64.262	60.191	60.267	60.344	60.421	420.034
w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	43.779	44.190	43.951	44.146	44.163	44.241	44.264	308.734
3. Bezpieczeństwo i obywatelstwo	1.737	2.456	2.546	2.578	2.656	2.801	2.951	17.725
4. Globalny wymiar Europy	8.335	8.749	9.143	9.432	9.825	10.268	10.510	66.262
5. Administracja	8.721	9.076	9.483	9.918	10.346	10.786	11.254	69.584
6. Wyrównania	29	0	0	0	0	0	0	29
ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	121.435	162.959	154.738	155.631	159.514	164.123	168.797	1.087.197
jako procent DNB	0,90%	1,17%	1,05%	1,04%	1,02%	1,01%	1,01%	1,03%
ŚRODKI NA PŁATNOŚCI OGÓŁEM	135.762	140.719	130.694	142.906	154.565	159.235	162.406	1.026.287
jako procent DNB	1,01%	1,02%	0,98%	0,95%	0,98%	0,98%	0,97%	0,98%
Dostępny margines	0,22%	0,21%	0,25%	0,28%	0,22%	0,22%	0,23%	0,24%
Pałac zasobów własnych jako procent DNB	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%	1,20%	1,20%	1,20%	1,22%

Źródło: Komunikat Komisji Europejskiej z dnia 24.05.2017 r, COM(2017)220 final

Znaczna część środków budżetu UE nie jest przekazywana do państw członkowskich.

Wydatki wspólnotowe można podzielić na następujące grupy:

1. Wydatki skierowane do podmiotów znajdujących się poza Unią Europejską.
W skład tych wydatków można włączyć przede wszystkim środki znajdujące się w Dziale 4 budżetu UE „Globalny wymiar Europy”, m.in. na finansowanie projektów realizowanych w ramach pomocy rozwojowej w krajach rozwijających się, a także środki w ramach funduszy przedakcesyjnych (również Dział 4 budżetu UE), skierowane do przyszłych krajów członkowskich UE. Także wydatki w Dziale 1a budżetu UE są w pewnej części kierowane do państw poza UE;
2. Alokacje przeznaczone na funkcjonowanie UE (przede wszystkim Dział 5 budżetu UE „Administracja”) oraz projekty realizowane w skali ponadnarodowej (głównie Dział 1a), których nie da się przypisać konkretnie do żadnego z krajów członkowskich;
3. Środki, które służą finansowaniu projektów (fundusze strukturalne i Fundusz Spójności itp.) bądź polityk (Wspólna Polityka Rolna – WPR) w konkretnych państwach członkowskich i które są alokowane w danych państwach (zarządzanie zdecentralizowane wykonywane przez administracje państw członkowskich, beneficjentów tych środków);
4. Środki dostępne podmiotom z państw członkowskich, ale ich podział następuje w drodze konkursowej (zarządzanie scentralizowane wykonywane przez Komisję Europejską lub agencje UE).

Transfery otrzymywane z budżetu UE przez Polskę sklasyfikowane są przede wszystkim w ww. trzeciej grupie wydatków z niewielkim udziałem grupy czwartej.

Składka wpłacana przez Polskę do budżetu UE w całości jest przekazywana z budżetu państwa i służy finansowaniu wszystkich ww. wydatków.

Prognozowane saldo przepływów finansowych w roku 2018 pomiędzy Polską a Unią Europejską i państwami członkowskimi EFTA przedstawia poniższe zestawienie (kwoty w tys. zł).

Treść	Kwota
	w tys. zł
1	2
I. ŚRODKI PRZEKAZANE PRZEZ UE i państwa EFTA	65.012.271
Zadania wynikające ze Wspólnej Polityki Rolnej	20.066.799
Programy realizowane z udziałem funduszy strukturalnych i EFMR	44.679.701
Norweski Mechanizm Finansowy, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego	14.572
Pozostałe	251.199
II. ŚRODKI WYDATKOWANE Z BUDŻETU PAŃSTWA	
Środki własne UE (składka do budżetu UE)	19.643.623
III. RÓŻNICA (I-II)	45.368.648

Rozdział X

Budżet środków europejskich

Budżet środków europejskich, stosownie do postanowień ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., obejmuje dochody i wydatki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej.

1. Dochody budżetu środków europejskich

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2018, w części Dochody budżetu środków europejskich, zaplanowane zostały dochody budżetu środków europejskich w łącznej wysokości 64.782.842 tys. zł.

Na powyższą kwotę składają się dochody z tytułu realizacji zadań w ramach:

- Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014-2020 w wysokości 17.690.723 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w wysokości 15.107.319 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 w wysokości 2.376.000 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 w wysokości 1.151.191 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 w wysokości 3.513.920 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020 w wysokości 1.832.162 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020 w wysokości 372.163 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 w wysokości 286.055 tys. zł,
- Instrumentu „Łącząc Europę” w wysokości 2.272.621 tys. zł,
- Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014 w wysokości 1.082 tys. zł,
- Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 w wysokości 13.490 tys. zł,
- Wspólnej Polityki Rolnej w wysokości 20.166.116 tys. zł.

2. Wydatki budżetu środków europejskich

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 w budżecie środków europejskich zaplanowane zostały wydatki w wysokości 80.243.000 tys. zł z przeznaczeniem na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem projektów pomocy technicznej.

W ramach powyższej kwoty w poszczególnych częściach budżetowych zaplanowana została kwota 44.541.475 tys. zł na wydatki przeznaczone na projekty realizowane w ramach:

- 1) Perspektywy Finansowej Unii Europejskiej 2014-2020, tj. na:
  - 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020,
  - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
  - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
  - Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020,
  - Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020,
  - Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020,
  - Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014-2020,
  - Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020,
  - Instrument "Łącząc Europę" (CEF),
- 2) Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013,
- 3) Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014 i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014,
- 4) Wspólnej Polityki Rolnej.

Pozostała część wydatków została zaplanowana w rezerwie celowej poz. 98 z przeznaczeniem na finansowanie programów z budżetu środków europejskich w kwocie 35.646.123 tys. zł oraz w rezerwie celowej poz. 99 z przeznaczeniem na finansowanie wynagrodzeń w ramach budżetu środków europejskich w kwocie 55.402 tys. zł.

Zaplanowanie rezerw wynika z faktu, że na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej nie można dokonać podziału wszystkich wydatków na poszczególne podziałki klasyfikacji budżetowej. Ponadto rezerwa celowa poz. 98 obejmuje również wydatki na umowy, których podpisanie jest dopiero planowane, w szczególności w zakresie Perspektywy Finansowej 2014-2020. Jednocześnie należy zauważyć, że stopień realizacji poszczególnych projektów kształtuje się różnie w poszczególnych częściach budżetowych,

więc trudno przewidzieć, który dysponent wykorzysta w pełni środki ujęte w ramach własnej części, a w których przypadkach realizacja projektów z różnych przyczyn będzie przebiegała z opóźnieniem, co ostatecznie będzie miało wpływ na różny poziom wykorzystania środków w ramach części danego dysponenta. Ponadto stopień zaawansowania realizacji programów operacyjnych nie pozwala w pełni określić wszystkich potrzeb dysponentów.

Umieszczenie części wydatków w rezerwie celowej pozwoli na sprawniejszą i bardziej elastyczną realizację projektów finansowanych w ramach poszczególnych programów, a tym samym przyczyni się do lepszej absorpcji środków unijnych.

Zaplanowane wydatki w budżecie środków europejskich, w częściach poszczególnych dysponentów, obejmują przede wszystkim następujące programy:

2.1 Perspektywa Finansowa 2014–2020

W ramach Perspektywy Finansowej na lata 2014-2020 planowane są do realizacji Krajowe Programy Operacyjne oraz 16 Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014-2020.

2.1.1 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020

W ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020 zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 14.098.996 tys. zł.

Celem 16 Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014–2020 jest dalsze zwiększanie konkurencyjności regionów oraz poprawy jakości życia ich mieszkańców poprzez wykorzystanie potencjałów regionalnych i niwelowanie barier rozwojowych. Szczególny nacisk położony będzie przede wszystkim na wspieranie przedsiębiorczości, edukacji, zatrudnienia i włączenia społecznego, technologii informacyjno – komunikacyjnych, infrastruktury ochrony środowiska, energetyki oraz transportu. Dodatkowo w ramach RPO bezpośrednią pomoc uzyskają osoby pozostające bez pracy, wykluczone bądź zagrożone wykluczeniem społecznym chcące podnieść swoje kwalifikacje.

W latach 2014-2020 samorzady województw zarządzają około 40% funduszy polityki spójności. W ramach tych środków zawarte są również dodatkowe fundusze pochodzące z podziału rezerwy programowej, czyli środki na Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) oraz inne Obszary Strategicznej Interwencji (OSI).

RPO realizowane w latach 2014-2020 są programami dwufunduszowymi, tj. finansowanymi z udziałem środków EFRR oraz EFS, z czego 15 z nich realizowanych jest w województwach zaliczanych do kategorii „słabiej rozwinięte”, jedynie RPO w województwie mazowieckim zostało sklasyfikowane jako region „lepiej rozwinięty”.

W ramach RPO realizowane są projekty z zakresu następujących celów tematycznych:

- wzmocnienie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji,
- zwiększanie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK,
- wzmocnienie konkurencyjności MŚP,
- wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach,
- promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem,
- zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania odpadami,
- promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej,
- promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników,
- promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją,
- inwestowanie w kształcenie, szkolenia oraz szkolenia zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

2.1.2 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

W ramach POIiŚ 2014-2020 zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 11.040.067 tys. zł.

PO Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 to największy pod względem budżetu program na lata 2014-2020. Główne obszary na które przekazywane są środki to: gospodarka niskoemisyjna, ochrona środowiska, przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu, transport i bezpieczeństwo energetyczne oraz ochrona zdrowia i dziedzictwo kulturowe. Dzięki równowadze pomiędzy działaniami inwestycyjnymi w infrastrukturę oraz wsparciu skierowanemu do wybranych obszarów gospodarki, program realizuje założenia strategii Europa 2020, z którą powiązany jest jego cel główny - wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej. Beneficjentami są zarówno podmioty publiczne, w tym jednostki samorządu terytorialnego, jak i prywatne, głównie duże przedsiębiorstwa.

W ramach programu realizowanych jest 10 osi priorytetowych:

- Zmniejszenie emisyjności gospodarki,
- Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu,
- Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego,
- Infrastruktura drogowa dla miast,
- Rozwój transportu kolejowego w Polsce,
- Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach,

- Poprawa bezpieczeństwa energetycznego,
- Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury,
- Wzmocnienie strategiczne infrastruktury ochrony zdrowia,
- Pomoc techniczna.

Program jest współfinansowany środkami EFRR i FS.

2.1.3 Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 2.062.768 tys. zł.

Program powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, adaptacyjności, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. Wspierane są też innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa w wymienionych dziedzinach.

W ramach programu realizowanych jest 6 osi priorytetowych:

- Osoby młode na rynku pracy,
- Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy gospodarki i edukacji,
- Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju,
- Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa,
- Wsparcie dla obszaru zdrowia,
- Pomoc Techniczna.

Program jest współfinansowany środkami EFS oraz szczególnego instrumentu wsparcia skierowanego do młodych bezrobotnych – Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.

2.1.4 Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 821.154 tys. zł.

Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 stanowi kontynuację Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, jako dodatkowy element wsparcia z funduszy strukturalnych oraz wzmocnienie działań innych programów na obszarze Polski Wschodniej, tj. województw: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, świętokrzyskiego i podkarpackiego.

Celem głównym interwencji PO PW w latach 2014-2020 jest wzrost konkurencyjności i innowacyjności makroregionu Polski Wschodniej. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez koncentrację działań programu na wsparciu tworzenia warunków sprzyjających powstawaniu MŚP w Polsce Wschodniej, wsparciu konkurencyjności przedsiębiorstw w szczególności poprzez internacjonalizację, wsparciu w zakresie poprawy efektywności układów

transportowych miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych oraz wsparciu w zakresie zwiększenia spójności wewnętrznej makroregionu w zakresie infrastruktury transportowej.

W ramach programu realizowane są 4 osie priorytetowe:

- Przedsiębiorcza Polska Wschodnia,
- Nowoczesna infrastruktura transportowa,
- Ponadregionalna infrastruktura kolejowa,
- Pomoc techniczna.

Program jest współfinansowany środkami EFRR.

2.1.5 Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 2.804.571 tys. zł.

PO Inteligentny Rozwój to drugi pod względem budżetu program na lata 2014-2020. Celem głównym PO IR jest wspieranie innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki, wyrażające się głównie zwiększeniem nakładów na B+R w szczególności poprzez wsparcie przedsiębiorstw w obszarach innowacyjności i działalności badawczo-rozwojowej, podniesienie jakości i interdyscyplinarności badań naukowych i prac rozwojowych oraz zwiększenie stopnia ich komercjalizacji oraz umiędzynarodowienia.

Cel ten zostanie osiągnięty przez koncentrację działań programu na wzmacnianiu powiązań między nauką i potrzebami rynku oraz przedsiębiorstwami, w tym wzmacnianiu roli inicjatyw klastrowych w celu budowy tych powiązań, rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw, wspieraniu tworzenia inicjatyw gospodarczych (w tym zwłaszcza MŚP oraz spin-out, opartych o implementację innowacji wykorzystujących Kluczowe Technologie Prorozwojowe, podniesieniu jakości prac B+R oraz pozycji krajowych jednostek naukowych w ramach Europejskiej Przestrzeni Badawczej oraz wsparciu działań odpowiadających na potrzebę pogodzenia wzrostu gospodarczego i poprawy wyników ekonomicznych przy jednoczesnym ograniczeniu wykorzystania zasobów (w tym także energii, wody i surowców mineralnych) i zmniejszeniu presji na środowisko.

Program umożliwi skuteczne przejście „od pomysłu do przemysłu”. Założeniem PO IR jest bowiem wsparcie realizacji całego procesu powstawania innowacji: od fazy tworzenia się pomysłu, poprzez etap prac badawczo-rozwojowych, w tym przygotowanie prototypu, aż po komercjalizację wyników prac B+R. Mając na uwadze zróżnicowany poziom ryzyka realizacji projektu na ww. etapach, przewiduje się wykorzystanie instrumentów wsparcia o charakterze dotacyjnym oraz zwrotnym.

W ramach programu realizowanych jest 5 osi priorytetowych:

- Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa,
- Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I,
- Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach,
- Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego,
- Pomoc techniczna.

Program jest współfinansowany środkami EFRR.

2.1.6 Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.451.904 tys. zł.

Celem programu jest wzmocnienie cyfrowych fundamentów dla rozwoju kraju, szeroki dostęp do szybkiego Internetu, efektywne i przyjazne użytkownikom e-usługi publiczne oraz stale rosnący poziom kompetencji cyfrowych społeczeństwa. Beneficjentami programu są przede wszystkim przedsiębiorstwa telekomunikacyjne, administracja publiczna, jednostki naukowe i organizacje pozarządowe.

W ramach programu realizowane są 4 osie priorytetowe:

- Powszechny dostęp do szybkiego Internetu,
- E-administracja i otwarty rząd,
- Cyfrowe kompetencje społeczeństwa,
- Pomoc techniczna.

Program będzie współfinansowany środkami EFRR.

2.1.7 Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014-2020

W ramach tego programu zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 296.809 tys. zł.

Program ten zakłada wsparcie finansowe z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR). EFMR zastąpił Europejski Fundusz Rybacki, wdrażany w latach 2007-2013.

Program Operacyjny „Rybactwo i Morze” na lata 2014-2020 zakłada realizację sześciu priorytetów:

- Promowanie zrównoważonego, innowacyjnego i konkurencyjnego rybołówstwa,
- Wspieranie zrównoważonej, innowacyjnej i konkurencyjnej akwakultury (chów i hodowla organizmów wodnych),
- Wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa,
- Zatrudnienie i spójność terytorialna na obszarach rybackich,

- Wspieranie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury,
- Zintegrowana polityka morską.

2.1.8 Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

W ramach tego programu zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 137.397 tys. zł.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, który realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

PO PŻ przyczynia się do ograniczania ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących i realizację działań na rzecz włączenia społecznego.

2.1.9 Instrument „Łącząc Europę” (CEF)

W ramach Instrumentu „Łącząc Europę” (CEF) zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.010.253 tys. zł.

Connecting Europe Facility – Instrument „Łącząc Europę” (CEF) to fundusz rozbudowy infrastrukturalnej, ściśle związany z polityką spójności, który wspiera przedsięwzięcia o kluczowym znaczeniu dla Europy. Ideą CEF jest wzmocnienie sieci transportowo-komunikacyjnej, poprzez rozbudowę infrastruktury transportowej, połączeń energetycznych oraz rozwiązań z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych. CEF jest zarządzany centralnie przez Komisję Europejską.

2.2 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013

W ramach POIiŚ 2007-2013 zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 75.203 tys. zł.

Środki zaplanowane na 2018 rok zostaną przeznaczone na sfinansowanie wydatków wynikających z zatwierdzonych wniosków o płatność końcową dla projektów realizowanych przez PKP PLK S.A., dla których poświadczono wydatki, ale termin osiągnięcia statusu projektu funkcjonującego przez przedmiotowe projekty uniemożliwi wypłatę wstrzymanych środków w roku 2017.

2.3. Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014

W ramach tych programów zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 14.572 tys. zł., w tym na:

- Norweski Mechanizm Finansowy 2009-2014 w wysokości 1.082 tys. zł,
- Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 w wysokości 13.490 tys. zł.

Głównym celem, utworzonych przez państwa-darczyńców - państwa EFTA (Norwegię, Islandię i Lichtenstein) mechanizmów finansowych, jest realizacja przedsięwzięć przyczyniających się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy Państwami – Darczyńcami a Państwami – Beneficjentami poprzez przyznawanie pomocy finansowej w wyodrębnionych obszarach priorytetowych.

W ramach NMF i MF EOG 2009-2014 wyodrębniono następujące obszary wsparcia:

- Bioróżnorodność i monitoring środowiska,
- Oszczędzanie energii, odnawialne źródła,
- Społeczeństwo obywatelskie,
- Rozwój społeczny i regionalny,
- Kulturowe dziedzictwo,
- Badania naukowe i stypendia,
- Schengen i sprawy wewnętrzne,
- Godna praca i dialog trójstronny.

Z uwagi na fakt, iż darczyńcy wyrazili zgodę na dokonywanie płatności w terminie 30 dni po zakończeniu okresu kwalifikowalności wydatków (tj. do 30 stycznia 2018r.) konieczne jest zapewnienie środków na przedmiotowe płatności.

2.5 Wspólna Polityka Rolna (WPR)

W ramach budżetu środków europejskich na realizację WPR zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 10.727.781 tys. zł.

Środki z tytułu WPR przekazywane przez KE do państw członkowskich mają charakter refundacyjny. Warunkiem ich otrzymania jest wcześniejsze poniesienie określonych wydatków przez agencje płatnicze. Udokumentowane wydatki tych agencji są zwracane ze środków budżetu unijnego, w terminach wynikających z prawa UE.

W roku 2018 będą realizowane płatności w ramach I filaru WPR, w tym płatności bezpośrednie oraz działania interwencyjne na wspólnotowych rynkach rolnych, a także płatności z tytułu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW).

W ramach PROW realizowane są następujące priorytety wyznaczone dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020:

- Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
- Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
- Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
- Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
- Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
- Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Rozdział XI

Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa

Przewiduje się, że w 2017 r. potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa wyniosą 53.780,5 mln zł. Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 47.827,2 mln zł, a finansowanie zagraniczne na poziomie 5.953,3 mln zł.

Na finansowanie krajowe w wysokości 47.827,2 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo z tytułu sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 44.547,1 mln zł,
- b) dodatnie saldo środków pozostających na rachunkach budżetu państwa na początek i koniec roku w wysokości 3.280,1 mln zł.

Na saldo z tytułu skarbowych papierów wartościowych złożą się następujące pozycje:

- a) zerowe saldo sprzedaży i wykupu bonów skarbowych,
- b) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 41.325,9 mln zł będące wynikiem:
  - dodatniego salda w obligacjach zmiennoprocentowych w wysokości 11.053,6 mln zł,
  - dodatniego salda w obligacjach stałoprocentowych w wysokości 30.272,3 mln zł,
  - zerowego salda w obligacjach indeksowanych,
- c) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji oszczędnościowych w wysokości 3.221,2 mln zł.

Na finansowanie zagraniczne w wysokości 5.953,3 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) ujemne saldo emisji i wykupu obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 1.784,4 mln zł,
- b) dodatnie saldo kredytów otrzymanych w wysokości 1.875,6 mln zł,
- c) dodatnie saldo przepływów związanych z rachunkiem walutowym w wysokości 5.862,1 mln zł.

1. Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa i ich finansowanie

W 2018 r. zakładany jest deficyt budżetu państwa w wysokości 41.492,0 mln zł, deficyt budżetu środków europejskich w wysokości 15.460,2 mln zł oraz pozostałe potrzeby pożyczkowe netto w kwocie 6.371,1 mln zł. W rezultacie planowane w 2018 r. potrzeby pożyczkowe netto kształtują się na poziomie 63.323,3 mln zł wobec kwoty przewidywanego wykonania w 2017 r. 53.780,5 mln zł (w ustawie budżetowej na 2017 r. 79.012,1 mln zł). Planowany poziom potrzeb pożyczkowych brutto (suma potrzeb netto oraz przypadającego do wykupu długu przy przyjętych założeniach odnośnie do sprzedaży bonów skarbowych w 2017 r.) wynosi 181.702,2 mln zł wobec kwoty przewidywanego wykonania w 2017 r. 143.069,2 mln zł (w ustawie budżetowej na 2017 r. 178.488,7 mln zł).

	PW 2017	2018	3:2
	mln zł		%
1	2	3	4
Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa	53.780,5	63.323,3	117,7
– deficyt budżetu państwa	32.937,4	41.492,0	126,0
– deficyt budżetu środków europejskich	1.599,9	15.460,2	966,3
– refundacja dla FUS z tytułu przekazywania składek emerytalnych do ofe	3.337,8	3.269,2	97,9
– kredyty i pożyczki udzielone	1.452,3	1.402,4	96,6
– prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej	353,1	72,5	20,5
– płatności związane z udziałami Skarbu Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych	134,7	154,4	114,6
– zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych	2.148,5	1.487,1	69,2
– zarządzanie środkami europejskimi	11.863,5	16,7	0,1
– wpływy od podmiotów krajowych na spłatę udostępnionych kredytów zagranicznych	-4,9		
– pozostałe przychody i rozchody	-41,8	-31,2	74,5
Finansowanie potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa	53.780,5	63.323,3	117,7
1. Finansowanie krajowe	47.827,2	57.916,8	121,1
1.1 Skarbowe papiery wartościowe	44.547,1	57.916,8	130,0
1.2 Środki na rachunkach budżetowych	3.280,1	0,0	0,0
2. Finansowanie zagraniczne	5.953,3	5.406,5	90,8
2.1 Obligacje skarbowe	-1.784,4	1.250,6	-
2.2 Kredyty otrzymane	1.875,6	-958,5	-
2.3 Przepływy związane z rachunkiem walutowym	5.862,1	5.114,3	87,2

Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 57.916,8 mln zł, a finansowanie zagraniczne wyniesie 5.406,5 mln zł.

Na finansowanie krajowe złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo z tytułu sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 57.916,8 mln zł,
- b) zerowe saldo środków pozostających na rachunkach budżetu państwa na początek i koniec roku.

Na saldo z tytułu skarbowych papierów wartościowych złożą się następujące pozycje:

- a) zerowe saldo sprzedaży i wykupu bonów skarbowych,
- b) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 57.645,4 mln zł będące wynikiem:
  - dodatniego salda w obligacjach zmiennoprocentowych w wysokości 16.380,0 mln zł,
  - dodatniego salda w obligacjach stałoprocentowych w wysokości 39.848,4 mln zł,
  - dodatniego salda w obligacjach indeksowanych w wysokości 1.417,0 mln zł,
- c) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji oszczędnościowych w wysokości 271,5 mln zł.

Na finansowanie zagraniczne potrzeb pożyczkowych netto w wysokości 5.406,5 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo emisji i wykupu obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 1.250,6 mln zł,
- b) ujemne saldo kredytów otrzymanych w wysokości 958,5 mln zł,
- c) dodatnie saldo przepływów związanych z rachunkiem walutowym w wysokości 5.114,3 mln zł.

2. Przychody i rozchody budżetu państwa

Zakładane kwoty łącznych przychodów i rozchodów (krajowych oraz zagranicznych), bez uwzględniania zobowiązań finansowych zaciąganych i spłacanych w tym samym roku budżetowym oraz operacji finansowych dokonywanych pomiędzy rachunkami Ministra Finansów, wynoszą odpowiednio 347.297,8 mln zł oraz 290.345,6 mln zł. Zgodnie z art. 52 ust. 1a *ustawy o finansach publicznych* rozchody z tego rodzaju zobowiązań oraz operacji nie są zaliczane do limitu rozchodów. Na kwotę rozchodów nieobjętych limitem w 2018 r. składają się:

- potencjalne przepływy z tytułu bonów emitowanych w ramach zarządzania płynnością budżetu państwa (sprzedawanych i wykupywanych w ciągu roku) na kwotę 19.845,8 mln zł,
- przepływy z tytułu depozytów jednostek sektora finansów publicznych związanych i rozwiązanych w ciągu roku w ramach zarządzania płynnością tego sektora na kwotę 2.581.267,6 mln zł,

– przepływy na rachunku walutowym w wysokości 86.009,6 mln zł.

Po uwzględnieniu tych wielkości planowana łączna kwota przychodów wynosi 3.034.420,8 mln zł, a rozchodów 2.977.468,6 mln zł.

2.1 Przychody i rozchody krajowe

Przychody i rozchody krajowe są planowane odpowiednio na poziomie 236.161,7 mln zł oraz 183.318,3 mln zł.

Na planowane przychody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) skarbowe papiery wartościowe – przychody ze sprzedaży w wysokości 150.471,3 mln zł, z czego z tytułu:
  - obligacji rynkowych – 145.023,3 mln zł. Środki te będą pochodzić ze sprzedaży obligacji stałoprocentowych w wysokości 109.591,6 mln zł, obligacji zmiennoprocentowych w wysokości 34.014,8 mln zł oraz obligacji indeksowanych w wysokości 1.417,0 mln zł,
  - obligacji oszczędnościowych – 5.448,0 mln zł,
- b) pożyczki udzielone – przychody w wysokości 71,1 mln zł będące wynikiem spłaty przez:
  - jednostki samorządu terytorialnego (21,5 mln zł),
  - Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (48,6 mln zł),
  - samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej (1,1 mln zł),
- c) prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – przychody w wysokości 443,8 mln zł,
- d) zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych – przychody w wysokości 36.142,2 mln zł,
- e) pozostałe przychody w wysokości 40.033,2 mln zł. Większość przepływów w tej pozycji (40.000,0 mln zł) ma charakter warunkowy i zawiera potencjalne wpływy z tytułu spw (zwiększona sprzedaż w celu sfinansowania potencjalnych wyższych rozchodów, w szczególności wyższych wykupów spw w efekcie przeprowadzania przetargów zamiany obligacji zapadających w 2019 r.). Pozostała część przepływów w tej pozycji (21,4 mln zł) wynika z wpływów z rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa wykorzystywanych okresowo w procesie finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz z przychodów z prywatyzacji (11,8 mln zł),
- f) środki na rachunkach budżetowych – przychody w wysokości 9.000,0 mln zł wynikające ze stanu środków na koniec 2017 r.

Na planowane rozchody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) skarbowe papiery wartościowe – rozchody w wysokości 92.554,5 mln zł związane z wykupem:
  - obligacji rynkowych – 87.378,0 mln zł. Kwota wynika z przypadających wykupów obligacji stałoprocentowych w wysokości 69.743,1 mln zł oraz obligacji zmiennoprocentowych w wysokości 17.634,8 mln zł,
  - obligacji oszczędnościowych – 5.176,5 mln zł,
- b) pożyczki udzielone – rozchody w wysokości 347,0 mln zł wynikające z założonego udzielenia pożyczek dla:
  - jednostek samorządu terytorialnego (200,0 mln zł),
  - Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (147,0 mln zł),
- c) prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – rozchody w wysokości 516,3 mln zł,
- d) zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych – rozchody w wysokości 37.629,3 mln zł,
- e) środki przekazywane na reformę systemu ubezpieczeń społecznych (refundacja dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu przekazania części składki do otwartych funduszy emerytalnych) – rozchody w wysokości 3.269,2 mln zł,
- f) pozostałe rozchody w wysokości 40.002,0 mln zł. Większość przepływów w tej pozycji (40.000,0 mln zł) ma charakter warunkowy i zawiera potencjalne rozchody z tytułu zwiększenia potrzeb pożyczkowych netto lub wykupu długu, w szczególności na przetargach zamiany obligacji zapadających w 2019 r. Kwota 2,0 mln zł wynika z rozdysponowania przychodów z prywatyzacji,
- g) środki na rachunkach budżetowych – rozchody w wysokości 9.000,0 mln zł wynikające ze stanu środków na koniec 2018 r.

2.2 Przychody i rozchody zagraniczne

Przychody i rozchody zagraniczne są planowane odpowiednio na poziomie 111.136,1 mln zł oraz 107.027,3 mln zł.

Na planowane przychody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) obligacje skarbowe – przychody ze sprzedaży obligacji na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 16.409,1 mln zł,
- b) kredyty otrzymane – przychody w wysokości 4.710,2 mln zł w efekcie zaciągnięcia kredytów w następujących instytucjach:
  - Europejski Bank Inwestycyjny (4.252,5 mln zł) – m.in. na projekty refinansujące wydatki poniesione przez budżet państwa na zadania inwestycyjne w obszarach,

w ramach których realizowana jest umowa (np. obszar nauki i szkolnictwa wyższego, wkład krajowy do funduszy strukturalnych w ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020),

- Bank Światowy (227,7 mln zł) – na dwa projekty ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry i Wisły,
  - Bank Rozwoju Rady Europy (230,0 mln zł) – na dwa projekty ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry i Wisły,
- c) zarządzanie środkami europejskimi – przychody w wysokości 64.766,1 mln zł wynikające z wpływów środków z Komisji Europejskiej,
- d) kredyty i pożyczki udzielone – przychody w wysokości 136,4 mln zł będące wynikiem spłat dokonywanych przez kredytobiorców na podstawie zawartych umów międzynarodowych,
- e) przychody w wysokości 20.000,0 mln zł. Przepływy finansowe zawarte w tej pozycji mają charakter warunkowy i zawierają wpływy z tytułu potencjalnego zwiększenia finansowania zagranicznego,
- f) przepływy związane z rachunkiem walutowym – przychody w wysokości 5.114,3 mln zł wynikające z wyższej kwoty wykorzystania środków walutowych niż kwota wpływów walutowych (dodatnie saldo przepływów na rachunku walutowym).

Na planowane rozchody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) obligacje skarbowe – rozchody w wysokości 15.158,4 mln zł związane z wykupem obligacji wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych,
- b) kredyty otrzymane – rozchody w wysokości 5.668,7 mln zł związane ze spłatą kredytów otrzymanych od:
- Europejskiego Banku Inwestycyjnego (4.494,6 mln zł),
  - Banku Światowego (1.131,7 mln zł),
  - Banku Rozwoju Rady Europy (42,4 mln zł),
- c) zarządzanie środkami europejskimi – rozchody w wysokości 64.782,8 mln zł wynikające z przekazania środków złotych do budżetu środków europejskich,
- d) kredyty i pożyczki udzielone - rozchody w wysokości 1.263,0 mln zł z tytułu realizacji umów międzynarodowych z rządami innych państw,
- e) płatności związane z udziałami Skarbu Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych – rozchody w wysokości 154,4 mln zł,
- f) pozostałe rozchody w wysokości 20.000,0 mln zł. Przepływy zawarte w tej pozycji mają charakter warunkowy i zawierają potencjalne wyższe rozchody z tytułu operacji związanych z zarządzaniem długiem zagranicznym oraz pozostałych przepływów w finansowaniu zagranicznym.

Rozdział XII

Należności Skarbu Państwa

Stan należności Skarbu Państwa (SP) na koniec 2016 r. oraz prognozę tej wielkości na koniec lat 2017 i 2018 przedstawia tabela.

Wyszczególnienie	Stan na:			Zmiana	
	31 XII 2016	31 XII 2017	31 XII 2018	XII'2018 – XII'2017	
	w mln zł				
1	2	3	4	5	6
Razem	163.382,4	144.710,9	158.293,1	13.582,1	9,4
1. Należności podatkowe i niepodatkowe pozostałe do zapłaty	104.035,0	123.077,4	138.370,0	15.292,6	12,4
1) Należności podatkowe, w tym:	85.167,3	103.875,4	118.739,6	14.864,2	14,3
1.1) Podatki pośrednie	73.846,1	88.622,4	101.756,6	13.134,2	14,8
1.2) Podatek dochodowy od osób prawnych	4.238,0	5.967,4	6.905,2	937,8	15,7
1.3) Podatek dochodowy od osób fizycznych	7.076,5	9.281,6	10.076,1	794,5	8,6
1.4) Podatek od wydobycia niektórych kopalin	0,0	0,0	0,0	0,0	-
1.5) Podatek od niektórych instytucji finansowych	0,0	0,0	0,0	0,0	-
1.6) Podatki zniesione	6,8	4,0	1,7	-2,3	-58,7
2) Należności niepodatkowe, w tym:	18.867,7	19.201,9	19.630,4	428,4	2,2
2.1) Wpłaty z zysku od przedsiębiorstw państwowych oraz spółek SP	5,0	10,0	8,0	-2,0	-20,0
2.2) Cło	286,4	281,9	277,4	-4,5	-1,6
2.3) Pozostałe dochody ¹⁾	18.576,3	18.910,0	19.345,0	434,9	2,3
2. Należności z tytułu przejściowego wykupienia odsetek od kredytów mieszkaniowych	4.012,5	3.842,5	521,0	-3.321,5	-86,4
3. Należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa:	47.574,3	9.132,7	9.499,4	366,7	4,0
1) Pożyczka dla FUS ²⁾	46.326,0	7.174,1	7.174,1	0,0	0,0
2) Pożyczki na prefinansowanie dla jednostek sektora finansów publicznych	57,3	410,5	483,0	72,5	17,7
3) Pożyczki dla publicznych zakładów opieki zdrowotnej i jednostek badawczo-rozwojowych ³⁾	7,7	7,1	6,0	-1,1	-15,6
4) Pożyczki udzielane sędziom i prokuratorom na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych	296,3	309,9	324,7	14,8	4,8
5) Pożyczka dla KUKE ⁴⁾	335,8	534,8	633,0	98,2	18,4
6) Pożyczki udzielone jednostkom samorządu terytorialnego	551,1	696,4	878,7	182,2	26,2
4. Należności bieżące i zaległe z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych ⁵⁾	6.956,4	7.849,5	9.079,2	1.229,7	15,7
5. Należności z tytułu gwarancji i poręczeń SP, w tym:	381,4	396,2	411,0	14,8	3,7
1) z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych	370,6	385,1	399,5	14,5	3,8
2) z tytułu gwarancji zagranicznych	10,8	11,1	11,4	0,3	2,8
6. Należności z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym	5,1	0,0	0,0	0,0	-
7. Inne należności	417,8	412,7	412,5	-0,2	0,0

¹⁾ Obejmują należności z tytułu dochodów budżetu państwa związanych z realizacją zadań zleconych jst oraz zaległości z tytułu opłat, grzywien, kar i różnych innych dochodów.

^{2) 4) 5)} Kwoty przedstawione w tabeli dla 2017 r. i 2018 r. stanowią prognozy, które mogą różnić się od limitów zapisanych w ustawie budżetowej na 2017 r. i w projekcie ustawy budżetowej na 2018 r.

³⁾ Z dniem 1 października 2010 roku jednostki badawczo-rozwojowe zostały przekształcone w instytuty badawcze w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618, z późn. zm.).

⁵⁾ Wyliczeń za 2016 r. dokonano po kursach z dnia 30.12.2016 r.: 4,1793 USD/PLN; 4,4240 EUR/PLN; za 2017 r. zgodnie z prognozami kursów na koniec 2017 r.: 3,9900 USD/PLN; 4,2500 EUR/PLN; za 2018 r. zgodnie z prognozami kursów na koniec 2018 r.: 3,9900 USD/PLN; 4,2500 EUR/PLN. Dla należności w RT wyliczeń dokonano po kursie 21 gr/RT.

1. Należności podatkowe i niepodatkowe pozostałe do zapłaty

Prognozuje się, że należności podatkowe i niepodatkowe pozostałe do zapłaty na koniec 2017 r. wzrosną o 19.042,4 mln zł, tj. o 18,3% w porównaniu z końcem 2016 r. Na koniec 2018 r. przewidywany jest wzrost o 15.292,6 mln zł r/r, tj. o 12,4%.

W przypadku należności podatkowych na koniec 2017 r. przewidywany jest ich wzrost o 18.708,1 mln zł, tj. o 22,0% w stosunku do końca 2016 r. Natomiast na koniec 2018 r. prognozuje się zwiększenie należności o 14.864,2 mln zł r/r, tj. o 14,3%. Wzrost należności podatkowych w latach 2017-2018 wynikać będzie przede wszystkim ze wzrostu należności z tytułu podatków pośrednich.

Należności podatkowe pozostałe do zapłaty obejmują zaległości zarówno wymagalne, jak i niewymagalne, tj.: płatne w ratach i odroczone, w postępowaniu egzekucyjnym, objęte decyzjami o wstrzymaniu wykonania decyzji ostatecznej, w postępowaniu ugodowym, układowym i upadłościowym, objęte egzekucją sądową, wynikające z decyzji nieostatecznych (bez nadanego rygoru natychmiastowej wykonalności) oraz te, w stosunku do których nie podjęto żadnych czynności.

Kształtowanie się należności pozostałych do zapłaty na wysokim poziomie spowodowane jest niżej wymienionymi czynnikami:

- brak realizacji zobowiązań wynikających z deklaracji, zeznań rocznych oraz zaliczek,
- nieregulowanie zobowiązań podatkowych wynikających ze złożonych korekt deklaracji będących następstwem przeprowadzonych postępowań kontrolnych, egzekucja jest bezskuteczna z powodu braku majątku,
- brak wpłat na zaległości podatkowe generowane przez nowych dłużników, którzy w latach poprzednich wywiązywali się z obowiązków podatkowych,
- wydłużające się okresy (w obrocie gospodarczym) regulowania wzajemnych transakcji pomiędzy podatnikami, co w konsekwencji powoduje brak płynności finansowej i uniemożliwia zapłatę należnego podatku w terminach płatności,
- znaczący udział długu należącego do podatników kwalifikowanych jako bardzo trudni – niewypłacalni,
- uchylanie się od regulowania zobowiązań przez podatników posiadających wysokie zaległości z lat ubiegłych, przy jednoczesnym powstawaniu nowych zaległości.

Do wzrostu zaległości przyczynia się również pogarszająca się kondycja finansowa firm, które często występują o odroczenie terminów płatności bądź rozłożenie na raty należności podatkowych. Podmioty gospodarcze obok zaległości w podatkach posiadają także zaległości wobec ZUS.

Największy wzrost należności pozostałych do zapłaty przewiduje się w podatku od towarów i usług. Istotną przyczyną ciągłego wzrostu tych należności jest znaczny wzrost ujawnianych przez organy kontroli podatkowej i skarbowej oszustw podatkowych.

Podejmowane działania zmierzające do walki z nieprawidłowościami i wyłudzeniami w podatkach, w tym wzmożona liczba kontroli kierunkowych (dokonywanych tam, gdzie jest największe ryzyko działań niezgodnych z przepisami prawa), przekłada się na częstsze wykrywanie poważnych nadużyć. Wydawane w następstwie przeprowadzanych kontroli podatkowych i skarbowych decyzje określające duże kwoty zobowiązań skutkują z kolei gwałtownym wzrostem stanu zaległości. Decyzje te dotyczą przede wszystkim sytuacji opisanych w art. 108 ust. 1. ustawy o podatku od towarów i usług zgodnie, z którym w przypadku, gdy osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej lub osoba fizyczna wystawi fakturę, w której wykaże kwotę podatku, jest obowiązana do jego zapłaty. Najczęściej w czasie kontroli podatkowych/skarbowych dot. nadużyć w podatku VAT stwierdzane były przypadki wystawiania „pustych” faktur VAT, które poświadczały fikcyjne transakcje niemające odzwierciedlenia w rzeczywistości. Niemniej jednak już sam fakt wystawienia faktury powodował konieczność zapłaty podatku.

Działania organów prowadzących kontrole wykrywały oszustwa podatkowe i przerywały łańcuchy powiązań karuzelowych, zapobiegając w ten sposób dalszej działalności zorganizowanych grup przestępczych, mających na celu wyłudzenie środków z budżetu państwa. Działania te były i są więc celowe i uzasadnione, jednak należności wynikające z decyzji wydawanych przez te organy są trudne lub niemożliwe do wyegzekwowania.

W przypadku należności niepodatkowych na koniec 2017 r. przewidywany jest ich wzrost o 334,2 mln zł, tj. o 1,8% względem końca 2016 r. Na koniec 2018 r. prognozowany jest wzrost należności o 428,4 mln zł, tj. o 2,2% w ujęciu r/r.

W latach 2017-2018 przewidywany jest spadek należności z tytułu ceł o 4,5 mln zł w każdym roku¹.

Wysokość należności z tytułu wpłat z zysku od przedsiębiorstw państwowych oraz spółek SP kształtuje się w ostatnich latach na podobnym poziomie, oscylując w granicach od kilku do kilkunastu milionów złotych. Należności te dotyczą przede wszystkim bieżących zobowiązań podmiotów prowadzących działalność, które są sukcesywnie egzekwowane, ale także tzw. „starych długów”, powstałych w latach dziewięćdziesiątych i na początku lat 2000, dotyczących od lat tych samych podmiotów znajdujących się w upadłości lub likwidacji, które zostały zgłoszone do masy upadłości poszczególnych podmiotów.

---

¹ W związku z utworzeniem Krajowej Administracji Skarbowej, od 1 marca 2017 r. zmieniły się organy właściwe do poboru ceł. Aktualnie właściwym do poboru należności celnych jest naczelnik urzędu skarbowego, i dochody z ceł klasyfikowane są w części 77 budżetu państwa razem z należnościami podatkowymi. W celu jednolitego prezentowania należności z tytułu ceł i podatków, należności z tytułu ceł zaprezentowano w kwotach głównych, analogicznie jak podatki. Dla porównywalności danych, wykonanie należności za 2016 rok również zaprezentowano w kwocie należności głównej.

2. Należności z tytułu przejściowego wykupu ze środków budżetu państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych

Na koniec 2017 r. prognozowany jest spadek stanu należności z tytułu przejściowego wykupu odsetek od kredytów mieszkaniowych ze środków budżetu państwa o 170,0 mln zł, tj. o 4,2% względem końca 2016 r. Na zmianę stanu należności w 2017 r. będą miały wpływ w głównej mierze umorzenia tych należności oraz dokonywane przez kredytobiorców spłaty zadłużenia. W 2018 r. przewidywany jest spadek stanu należności o 3.321,5 mln zł, tj. o 86,4% względem końca 2017 r. Zmniejszenie stanu należności będzie wynikiem systemowego oddłużenia większości kredytobiorców, które rozpocznie się z początkiem 2018 r., zgodnie z art. 10a ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1779).

3. Należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa

Przewiduje się, że w latach 2017-2018 nastąpi spadek łącznej kwoty należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa, przede wszystkim z powodu umorzenia pożyczek dla FUS. Prognozowany na koniec 2018 r. stan należności z tytułu pożyczek udzielonych z budżetu państwa uwzględnia przewidywane wykonanie 2017 r.

Na przedmiotową pozycję składają się:

a) pożyczki dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Zgodnie z art. 53 ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, FUS może otrzymywać z budżetu państwa nieoprocentowane pożyczki w granicach określonych w ustawie budżetowej. Z tytułu umorzenia z dniem 1 stycznia 2017 r. pożyczek udzielonych z budżetu państwa dla FUS w latach 2009-2014, których termin spłaty upływał w marcu 2017 r., na koniec 2017 r. prognozowany jest spadek należności SP o kwotę 39.151,9 mln zł względem końca 2016 r., do poziomu 7.174,1 mln zł. W 2018 r. nie przewiduje się udzielania pożyczek dla FUS i prognozuje się utrzymanie stanu należności na poziomie z końca 2017 r.

b) pożyczki na prefinansowanie

Na należności SP z tytułu pożyczek na prefinansowanie składają się:

- należności z tytułu pożyczek udzielanych jednostkom sektora finansów publicznych realizujących programy i projekty finansowane z udziałem funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności;
- należności z tytułu pożyczek udzielanych przez BGK w ramach finansowania wyprzedzającego niektórych działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Na koniec 2017 r. prognozuje się wzrost stanu należności z tytułu pożyczek na prefinansowanie o 353,2 mln zł r/r, do poziomu 410,5 mln zł, co będzie wypadkową szacowanego znacznego zwiększenia kwoty pożyczek na realizację finansowania wyprzedzającego niektórych działań PROW na lata 2014-2020 oraz przewidywanej całkowitej spłaty należności z tytułu funduszu spójności. W 2018 r. prognozowany jest dalszy wzrost stanu należności – o 72,5 mln zł, tj. o 17,7% względem końca 2017 r., co będzie wynikało z przewidywanego dalszego wzrostu kwoty pożyczek z tytułu PROW 2014-2020, przewyższającego spłaty pożyczek.

c) pożyczki dla publicznych zakładów opieki zdrowotnej i jednostek badawczo-rozwojowych²

Prognozy dotyczące stanu należności SP z tytułu pożyczek dla PZOZ/JBR na koniec 2017 i 2018 roku zakładają ich spadek, w związku z planowanymi spłatami pożyczki wynikającymi z umowy ugody z jednym ze szpitali. Przewidywany stan należności SP na koniec 2017 r. wyniesie 7,1 mln zł, co będzie oznaczało spadek o 0,6 mln zł, tj. o 7,7% w stosunku do końca 2016 r. Na koniec 2018 r. prognozuje się dalsze zmniejszenie stanu należności – o 1,1 mln zł, tj. o 15,6% r/r, do poziomu 6,0 mln zł.

d) pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów

W latach 2017-2018 prognozowany jest wzrost kwoty należności z tytułu pożyczek na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów – o 13,5 mln zł r/r (o 4,6%) w 2017 r. i o 14,8 mln zł r/r (o 4,8%) w 2018 r.

e) pożyczki dla KUKI S.A.

Należności SP z tytułu pożyczek udzielonych KUKI S.A. na koniec 2017 r. prognozuje się w wysokości 534,8 mln zł, przy założeniu udzielenia w bieżącym roku pożyczek dla KUKI S.A. w wysokości 243,0 mln zł. Oznaczać to będzie wzrost poziomu należności na koniec 2017 r. w stosunku do stanu na koniec 2016 r. o 198,9 mln zł. Jednocześnie, przy założeniu udzielenia w 2018 r. nowych pożyczek dla KUKI S.A. w wysokości 147,0 mln zł, stan należności SP z tytułu pożyczek udzielonych KUKI S.A. na koniec 2018 r. wyniesie 633,0 mln zł, co oznaczać będzie wzrost o 98,2 mln zł względem końca 2017 r.

Należy podkreślić, że wartość i ilość nowych pożyczek faktycznie udzielonych KUKI S.A. w latach 2017-2018 zależą będzie od szkodowości ubezpieczeń eksportowych objętych

---

² Z dniem 1 października 2010 roku jednostki badawczo-rozwojowe zostały przekształcone w instytuty badawcze w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 nr 96, poz. 618, z późn. zm.). Pożyczki dla JBR zostały udzielone przed 2010 r.

gwarancjami Skarbu Państwa oraz od wysokości środków zgromadzonych na wyodrębnionym rachunku „Interes Narodowy” służącym do obsługi tych ubezpieczeń.

f) pożyczki dla jednostek samorządu terytorialnego

Należności Skarbu Państwa z tytułu pożyczek udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego na koniec 2017 r. prognozuje się w wysokości 696,4 mln zł, co oznaczać będzie wzrost o 145,3 mln zł, tj. o 26,4 %, w stosunku do stanu należności na koniec 2016 r. Wzrost ten będzie rezultatem zarówno zwiększenia należności Skarbu Państwa w wyniku udzielonych pożyczek, jak również spłat dokonywanych przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego. Na koniec 2018 r. należności Skarbu Państwa z tytułu pożyczek udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego prognozuje się w wysokości 878,7 mln zł, co będzie oznaczało wzrost o 182,2 mln zł, tj. o 26,2 %, w stosunku do przewidywanego stanu należności na koniec 2017 r. W prognozie stanu należności zarówno na koniec 2017 jak i 2018 roku założono wykorzystanie całej kwoty limitu możliwych do udzielenia pożyczek z budżetu państwa w ramach postępowania naprawczego lub ostrożnościowego w wysokości 200,0 mln zł w obydwu latach.

4. Należności z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek zagranicznych

Stan należności SP z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych obejmuje należności w USD, EUR i rublach transferowych. Prognozuje się wzrost należności z tego tytułu w 2017 r. o 893,0 mln zł, tj. o 12,8%, do poziomu 7.849,5 mln zł, a w 2018 r. o 1.229,7 mln zł, tj. o 15,7%, do poziomu 9.079,2 mln zł.

Na powyższe zmiany mają wpływ m.in. następujące czynniki:

- 1) spłaty z tytułu kredytów udzielonych m.in. następującym krajom: Angola, Chiny, Etiopia, Indonezja, Serbia, Uzbekistan, Wietnam, Czarnogóra, Bośnia i Hercegowina, Kenia, Tanzania, Mongolia;
- 2) brak spłaty zobowiązań przez Irak;
- 3) umorzenie pozostałego do spłaty zadłużenia Kambodży wobec Polski;
- 4) narosłe odsetki od niespłaconego kapitału;
- 5) planowane wypłaty z tytułu udzielonych kredytów oraz umów przewidywanych do zawarcia w 2017 i 2018 r. (do wysokości ok. 300 mln EUR, tj. ok. 1,3 mld zł w każdym roku);
- 6) różnice kursowe.

5. Należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń

Stan należności SP z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń na koniec 2017 r. prognozuje się na kwotę 396,2 mln zł, co oznaczać będzie wzrost o 14,8 mln zł, tj. o 3,9% w stosunku do stanu na koniec 2016 r. Na koniec 2018 r. należności SP z tego tytułu prognozuje się w wysokości 411,0 mln zł, co oznacza wzrost o 14,8 mln zł, tj. o 3,7% w stosunku do prognozowanego stanu na koniec 2017 r. Wzrost ten będzie rezultatem zwiększenia należności w wyniku zaewidencjonowania odsetek od wierzytelności SP.

6. Należności z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym

Należności SP z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym pochodzą z odpożyczenia środków finansowych z kredytu otrzymanego od Banku Rozwoju Rady Europy Bankowi Gospodarstwa Krajowego³. Ostatnia spłata w ramach kredytu miała miejsce w maju 2017 r., w związku z czym stan należności z ww. tytułu na koniec 2017 r. będzie wynosił zero.

7. Inne należności

Pozycja „Inne należności” obejmuje: należności z tytułu udzielonej pomocy publicznej w formie gwarancji i poręczeń SP⁴, należności związane z wystąpieniem Polski z Międzynarodowego Banku Inwestycyjnego, należności z tytułu kredytów udostępnionych w ramach kredytów udzielonych przez b. ZSRR, dotyczących Porozumienia Generalnego z 1986 r. oraz należności z tytułu sald na rachunkach likwidacyjnych.

Przewiduje się, że stan należności SP z tych tytułów na koniec 2017 r. wyniesie 412,7 mln zł, tj. zmniejszy się o 5,1 mln zł (1,2%) względem końca 2016 r. Na koniec 2018 r. prognozowany jest dalszy nieznaczny spadek należności, do poziomu 412,5 mln zł.

---

³ Kredyt pn. „Projekt współfinansowania programu wspierania społecznego budownictwa czynszowego” został zaciągnięty w BRRE przez Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Finansów, a następnie na mocy odrębnej umowy odpożyczony Bankowi Gospodarstwa Krajowego.

⁴ Należności te powstały w wyniku wydania przez Komisję Europejską Decyzji w sprawie pomocy państwa udzielonej przez Polskę Stoczni Gdynia, na mocy której gwarancje i poręczenia udzielone stoczni przez Skarb Państwa zostały uznane za niezgodne ze wspólnym rynkiem.

Rozdział XIII

Sektor finansów publicznych

1. Dochody, wydatki oraz saldo sektora finansów publicznych

Dochody i wydatki sektora finansów publicznych w 2018 r. determinowane są w głównej mierze przez budżet państwa, budżet środków europejskich oraz agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej, państwowe fundusze celowe i państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, których plany finansowe stanowią załącznik do projektu ustawy budżetowej.

Prezentowanie planowanego przez jednostki sektora finansów publicznych poziomu wydatków wynika z obowiązujących regulacji, zgodnie z którymi ujęte w budżecie państwa, budżetach jednostek samorządu terytorialnego i planach finansowych jednostek budżetowych wydatki stanowią nieprzekraczalny limit, a koszty ujęte w rocznych planach finansowych jednostek sektora finansów publicznych mogą ulec zwiększeniu jedynie w przypadku, gdy zrealizowano przychody wyższe od prognozowanych, a wzrost kosztów nie spowoduje zwiększenia dotacji z budżetu lub zwiększenia planowanego stanu zobowiązań (art. 52 ustawy o finansach publicznych). Ponadto jednostki samorządu terytorialnego stosują poniższe reguły określające zasady konstrukcji budżetu:

- zasada, iż w planie i wykonaniu w części bieżącej budżetów jednostek samorządu terytorialnego, (powiększonej o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki), co do zasady, nie może być deficytu,
- regulacje dotyczące zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego – limity zadłużenia determinujące wypracowanie odpowiedniej nadwyżki w części bieżącej budżetu JST powiększonej o dochody ze sprzedaży majątku.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 uwzględniono środki na finansowanie działań/programów o dużym znaczeniu społecznym oraz rozwojowym. W szczególności zapewniono finansowanie: programu „Rodzina 500 plus”, tj. wprowadzonego w 2016 r. nowego świadczenia wychowawczego, wydatków związanych z obniżeniem wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn (ustawa przywracająca poprzedni wiek emerytalny wejdzie w życie 1 października 2017 r.), programu „Darmowe leki dla seniorów” dla osób, które ukończyły 75 lat, a także finansowanie programów infrastrukturalnych (m.in. Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 z perspektywą do 2025 r., Krajowy Program Kolejowy do 2023 r.), w tym także zapewnienie finansowego wsparcia na realizację celów polityki mieszkaniowej określonej w Narodowym Programie Mieszkaniowym.

Planowany deficyt sektora finansów publicznych w 2018 roku wyniesie 49,1 mld zł, tj. 2,4% PKB. Analizując poziom deficytu sektora finansów publicznych należy mieć jednak na uwadze, że deficyt lub nadwyżka w budżecie środków europejskich wynika z przesunięcia w czasie kasowych strumieni dochodów i wydatków, natomiast zgodnie z zasadami unijnymi

(ESA'2010) rejestrowanie przepływów z budżetem UE odbywa się na zasadzie neutralności dla wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych. Mając powyższe na uwadze planowany deficyt sektora finansów publicznych po wyeliminowaniu wyniku budżetu środków europejskich ukształtuje się w 2018 roku na poziomie 33,6 mld zł, tj. 1,6% PKB.

Poniższa tabela przedstawia planowany wynik kasowy sektora finansów publicznych i jego relacji do PKB w latach 2017-2018 oraz wykonanie 2016 r.

Wyszczególnienie		2016	2017*	2018
Sektor finansów publicznych	mld zł	-46,1	-64,8	-49,1
	% PKB	-2,5	-3,3	-2,4
Podsektor rządowy	mld zł	-56,9	-69,4	-61,3
	% PKB	-3,1	-3,5	-3,0
<i>w tym:</i>				
<i>- budżet państwa</i>				
	mld zł	-46,2	-59,3	-41,5
	% PKB	-2,5	-3,0	-2,0
<i>- budżet środków europejskich</i>				
	mld zł	-12,6	-9,6	-15,5
	% PKB	-0,7	-0,5	-0,8
Podsektor samorządowy	mld zł	8,7	3,4	-0,4
	% PKB	0,5	0,2	0,0
Podsektor ubezpieczeń społecznych	mld zł	2,2	1,1	12,6
	% PKB	0,1	0,1	0,6

*) Projekt ustawy budżetowej na rok 2017 przekazany do Sejmu RP zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniach 28-29 września 2016 r.

Uwzględniając dostosowania metodyki krajowej do metodyki europejskiej oraz poziom wydatków zgodny z maksymalnymi limitami, wynikającymi ze stabilizującej reguły wydatkowej prognozowany deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wg metodyki unijnej (ESA2010) wyniesie 2,7% PKB, tj. poniżej wartości referencyjnej dla deficytu nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych (3% PKB) określonego w *Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (TFUE) w art. 126 ust. 1. Obowiązek ten został doprecyzowany także w *rozporządzeniu Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu*, które tworzy tzw. część korygującą *Paktu Stabilności i Wzrostu*. Ponadto mając na uwadze historyczne odchylenia od planów jednostek sektora finansów publicznych, można oczekiwać realizacji wydatków na poziomie niższym od limitu, a tym samym ukształtowania się deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych na niższym poziomie.

2. Dług publiczny

W poniższej tabeli znajdują się prognozy poziomu państwowego długu publicznego i jego relacji do PKB na koniec 2017 r. i 2018 r.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	
Państwowy dług publiczny	mld zł	965,2	1.002,7	1.064,3
	% PKB	52,1	51,7	51,7
Kwota, o której mowa w art. 38a pkt 3 ustawy o finansach publicznych*	mld zł	918,7	974,9	1039,4
	% PKB	49,6	50,3	50,5
Dług Skarbu Państwa	mld zł	928,7	968,7	1.029,8
	% PKB	50,2	50,0	50,1
Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych (definicja UE)	mld zł	1.006,3	1.043,6	1.116,1
	% PKB	54,4	53,8	54,2

*) Kwota ustalona w wyniku przeliczenia kwoty państwowego długu publicznego na walutę polską z zastosowaniem dla zobowiązań wyrażonych w walutach obcych średniej arytmetycznej średnich kursów każdej z walut obcych ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski i obowiązujących w dni robocze roku budżetowego i pomniejszona o kwotę wolnych środków służących finansowaniu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w kolejnym roku budżetowym.

Wartość państwowego długu publicznego na koniec 2016 r. wyniosła 965,2 mld zł, a jego relacja do PKB wyniosła 52,1%. Natomiast kwota ustalona w wyniku przeliczenia wartości państwowego długu publicznego na walutę polską z zastosowaniem dla zobowiązań wyrażonych w walutach obcych średniej arytmetycznej średnich kursów każdej z walut obcych ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski i obowiązujących w dni robocze 2016 roku pomniejszona o kwotę wolnych środków służących finansowaniu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w 2017 r. wyniosła 918,7 mld zł, a w relacji do PKB 49,6%.

Zakłada się, że państwowy dług publiczny w ujęciu nominalnym wzrośnie o 37,5 mld zł w 2017 r. i o 61,5 mld zł w 2018 r. Relacja długu do PKB obniży się w 2017 r. do 51,7% i utrzyma się na tym poziomie w 2018 r. Z kolei relacja do PKB kwoty ustalonej w wyniku przeliczenia państwowego długu publicznego z zastosowaniem średnich kursów walut obcych i pomniejszenia o kwotę wolnych środków służących finansowaniu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w kolejnym roku budżetowym wyniesie na koniec 2017 i 2018 r. odpowiednio 50,3% oraz 50,5%.

Przy przyjętych założeniach przewidywana relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (wg definicji UE) do PKB wyniesie 53,8% na koniec 2017 r. i 54,2% na koniec 2018 r.

Kształtowanie się długu w latach 2017-18 będzie rezultatem finansowania potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa poprzez zaciąganie zobowiązań na rynku krajowym i rynkach zagranicznych.

Podobnie jak w latach poprzednich, w 2018 r. znaczącą większość (powyżej 90%) państwowego długu publicznego będzie stanowić dług Skarbu Państwa

Rozdział XIV

Omówienie artykułów ustawy budżetowej na rok 2018

Art. 1 – stosownie do art. 110 pkt 1-3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zwanej dalej „ustawą o finansach publicznych”, ustala:

- łączną kwotę prognozowanych podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa;
- łączną kwotę planowanych wydatków budżetu państwa;
- kwotę planowanych wydatków, obliczoną zgodnie z art. 112aa ust.1 ustawy o finansach publicznych;
- kwotę planowanego limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych;
- kwotę planowanego deficytu budżetu państwa.

Kwota wydatków obliczona zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych określa planowane wydatki podmiotów objętych zakresem stabilizującej reguły wydatkowej (SRW) z wyłączeniem wydatków finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 tej ustawy. W kwocie wydatków nie uwzględnia się przepływów pomiędzy podmiotami objętymi SRW z tytułu dotacji i subwencji oraz przepływów finansowych między funduszami zarządzanymi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Kwota ta, pomniejszona o planowane koszty Narodowego Funduszu Zdrowia, planowane wydatki Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, wydatki jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków i samorządowych jednostek budżetowych, pomniejszone o dotacje i subwencje planowane do otrzymania od podmiotów objętych SRW, a także wydatki organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, stanowi nieprzekraczalny limit wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3.

Biorąc pod uwagę, iż w trakcie wykonania budżetu państwa zarówno wykonanie dochodów jak i relacja realizacji wydatków w stosunku do dochodów budżetu państwa kształtuje się zmiennie, powodując w konsekwencji wahanie poziomu deficytu budżetu państwa, ust. 5 tego artykułu dookreśla termin, na który ustala się planowany deficyt budżetu państwa, przypadający na ostatni dzień roku budżetowego, tj. na dzień 31 grudnia 2018 r.

Dochody i wydatki budżetu państwa prezentowane są w załącznikach nr 1 i 2.

Art. 2 – określa łączną kwotę prognozowanych dochodów budżetu środków europejskich i łączną kwotę planowanych wydatków budżetu środków europejskich oraz wynik budżetu środków europejskich, stosownie do art. 110 pkt 4-6 ustawy o finansach publicznych.

Wprowadzenie do ustawy budżetowej odrębnego załącznika dotyczącego budżetu środków europejskich wynika również z art. 117 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym budżet środków europejskich jest rocznym planem dochodów i podlegających refundacji wydatków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej oraz środków, o których mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 549, ze zm.), jak również z art. 119 ww. ustawy przewidującego sposób ujmowania w ustawie budżetowej dochodów i wydatków budżetu środków europejskich.

Prognozowane dochody budżetu środków europejskich określone zostały w załączniku nr 3, a planowane wydatki – w załączniku nr 4.

Art. 3 – stosownie do postanowień art. 110 pkt 7-9 ustawy o finansach publicznych ustala łączną kwotę planowanych przychodów i łączną kwotę planowanych rozchodów budżetu państwa, których tytuły zostały wymienione w załączniku nr 5 oraz planowane saldo przychodów i rozchodów budżetu państwa. Planowane rozchody budżetu państwa, o których mowa w art. 110 pkt 8 ustawy o finansach publicznych i w konsekwencji planowane przychody nie zawierają kwot z tytułu zobowiązań finansowych zaciąganych i spłacanych przez Ministra Finansów, działającego w imieniu Skarbu Państwa, w tym samym roku budżetowym oraz kwot z tytułu operacji finansowych dokonywanych pomiędzy rachunkami Ministra Finansów, a jedynie saldo tych kwot. Kwoty z powyższych tytułów zostały z mocy art. 52 ust. 1a ustawy o finansach publicznych wyłączone z limitu rozchodów budżetu państwa, a w konsekwencji również z kwoty planowanych przychodów.

Art. 4 – ustala źródła finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, w tym deficytu budżetu państwa, zgodnie z art. 110 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, zobowiązującym do ustalenia źródeł pokrycia deficytu budżetu państwa.

Art. 5 – określa, zgodnie z postanowieniami art. 82, art. 95 ust. 2 oraz art. 110 pkt 10 ustawy o finansach publicznych, limity przyrostu zadłużenia w 2018 r. z tytułu zaciąganych i spłaconych kredytów i pożyczek oraz emisji i spłaty skarbowych papierów wartościowych, przy czym przez spłatę kredytów lub pożyczek należy rozumieć terminowe lub przedterminowe spłaty kapitału, natomiast w przypadku spłaty skarbowych papierów wartościowych należy rozumieć w szczególności ich wykup, przedterminowy wykup, wcześniejszy wykup, odkup oraz zamianę. Uwzględniając postanowienia art. 78 ust. 1 i 3 ustawy o finansach publicznych wprowadzony przepis ust. 2 omawianego artykułu umożliwia

dokonywanie operacji finansowych, które wpłyną na zmianę struktury zadłużenia Skarbu Państwa.

Art. 6 – określa łączną kwotę, do wysokości której mogą być udzielane przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancje, zgodnie z dyspozycją art. 31 ustawy z dnia 8 maja 1997 r.

o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2015 r. poz. 1052, z późn. zm.). W 2018 roku przewiduje się możliwość udzielania poręczeń i gwarancji wspierających m.in. realizację strategicznych programów rządowych, takich jak budowa autostrad oraz wspieranie rozwoju infrastruktury kolejowej. Kwota ww. limitu może być wykorzystana również dla działań, które mogą być potencjalnie podjęte w przypadku ewentualnego pogorszenia warunków działania polskiego systemu finansowego.

Art. 7 – jest wykonaniem postanowienia art. 5a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r.

o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 826), zobowiązującego do określenia w ustawie budżetowej wysokości limitu, którego nie mogą przekroczyć łączne zobowiązania Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S. A. z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych i gwarancji ubezpieczeniowych. Limit na rok 2018 został ustalony w wysokości umożliwiającej przyjęcie do ubezpieczenia lub objęcia gwarancjami przez KUKE S.A. kolejnych projektów eksportowych, w tym w ramach programu rządowego „Finansowe Wspieranie Eksportu”.

Art. 8 – upoważnia Ministra Finansów do:

1. dokonywania ze środków budżetu państwa wypłat z tytułu kredytów i pożyczek udzielanych na podstawie umów międzynarodowych rządów innych państw. Przepis ten ma na celu zwiększenie skuteczności instrumentów finansowych, które mogą być stosowane na podstawie zawieranych umów międzynarodowych i które mają na celu stymulowanie wzrostu polskiego eksportu. Umożliwi to elastyczne reagowanie na oczekiwania w relacjach międzynarodowych wobec Polski związane zarówno z realizacją bieżącej polityki finansowej, jak i średniookresowych oraz długookresowych celów wsparcia i rozwoju.

Zaplanowana na rok 2018 kwota dotyczy wypłat dla polskich eksporterów z tytułu zawartych umów kredytowych m.in. z Wietnamem, Mołdawią, Ukrainą, Kenią, Tanzanią, Angolą, Mjanmą i Mongolią oraz wypłat w ramach planowanych do udzielenia nowych kredytów, w tym między innymi dla Senegalu i Wietnamu. Możliwość udzielania kredytów z budżetu państwa wynika z art. 115 ustawy o finansach publicznych.

2. udzielania ze środków budżetu państwa pożyczek:
  - a) dla Banku Gospodarstwa Krajowego na zwiększenie funduszy własnych Banku. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może udzielić Bankowi

Gospodarstwa Krajowego pożyczki ze środków budżetu państwa na zwiększenie funduszy własnych Banku na podstawie art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1787, z późn. zm.). Powinno to nastąpić przy zachowaniu wymogów określonych w art. 127 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 1988, z późn. zm.)

Aktualna sytuacja finansowa Banku Gospodarstwa Krajowego nie budzi zastrzeżeń, co ma swoje odzwierciedlenie w wysokiej ocenie ratingowej, jak i okresowych wynikach finansowych. W ramach swojej działalności obsługuje on liczne programy rządowe, jak i fundusze celowe, i może być on zobowiązany do wykonywania innych zadań o charakterze publicznym jako zadań zleconych Rządowi. Szczególną rolę w działalności Banku Gospodarstwa Krajowego odgrywa realizacja zadań nałożonych na Bank w ramach Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Należy także uwzględnić jego rolę jako instytucji wspierającej sieć bezpieczeństwa (safety net) w przypadku ewentualnych zawirowań na rynkach finansowych lub problemów poszczególnych instytucji.

Proponowana kwota ma charakter ostrożnościowy i stanowi awaryjną możliwość wsparcia finansowego Banku Gospodarstwa Krajowego w celu umożliwienia realizacji ww. zadań;

- b) dla Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Przepis art. 270 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. poz. 996, z późn. zm.) wskazuje jako źródło finansowania Funduszu środki z pożyczek udzielonych z budżetu państwa. W założeniu instrument ten ma stanowić mechanizm służący awaryjnemu zwiększeniu zasobów Funduszu na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej.

Bankowy Fundusz Gwarancyjny pełni szczególną rolę w zakresie wzmocnienia stabilności finansowej oraz tworzenia sieci bezpieczeństwa w polskim systemie finansowym. Rola ta jest tym bardziej widoczna w obliczu materializowania się negatywnych zjawisk. Zgodnie z ustawą z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji Fundusz jest organem ds. przymusowej restrukturyzacji banków, oddziałów banków zagranicznych, firm inwestycyjnych i kas (tzw. resolution authority). Realizacja zadań z zakresu przymusowej restrukturyzacji w założeniu ma przyczynić się m.in. do utrzymania ciągłości funkcji krytycznych podmiotu objętego przymusową restrukturyzacją (tj. możliwości niezakłóconego świadczenia usług finansowych), ograniczania ryzyka konieczności dokonywania

wypłat środków gwarantowanych, jak również sprzyjać ochronie środków podatników poprzez ograniczenie zaangażowania funduszy publicznych lub prawdopodobieństwa ich zaangażowania w ratowanie problematycznych instytucji finansowych.

Aktualną kondycję sektora bankowego charakteryzuje względna stabilność, nie wskazująca na konieczność ponoszenia znaczących obciążeń przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Jednocześnie większa niepewność dotyczyć może sytuacji w sektorze spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

W świetle obserwowanych zjawisk, jak również mając na względzie możliwość wystąpienia też innych, nieznanych obecnie zagrożeń w sektorze bankowym lub sektorze spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, nie można wykluczyć ewentualnej konieczności podejmowania w przyszłości przez Fundusz działań interwencyjnych, w tym jako organ ds. przymusowej restrukturyzacji lub system gwarancji depozytów.

W takich okolicznościach utrzymanie mechanizmów służących awaryjnemu zwiększeniu zasobów Bankowego Funduszu Gwarancyjnego na wypadek wystąpienia zdarzeń kryzysowych, w tym obowiązującego obecnie limitu kwoty pożyczki dla Funduszu, zyskuje szczególne uzasadnienie;

- c) dla jednostek samorządu terytorialnego w ramach postępowania naprawczego lub ostrożnościowego. Udzielanie ww. pożyczek – zgodnie z treścią art. 115 w związku z art. 224 ustawy o finansach publicznych – stanowi istotny element polityki Rządu ukierunkowany na restrukturyzację zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego;
- d) dla Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. – zgodnie z art. 5a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych, ustawa budżetowa określa kwotę, do wysokości której mogą być udzielone pożyczki dla Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. na wypłatę odszkodowań z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych oraz gwarancji ubezpieczeniowych. Wysokość pożyczek z budżetu państwa dla KUKES S.A. została oszacowana w oparciu o bieżące prognozy dotyczące wypłat odszkodowań oraz stanu środków na wyodrębnionym rachunku bankowym „Interes Narodowy” służącym do prowadzenia rozliczeń finansowych w zakresie ubezpieczeń eksportowych gwarantowanych przez Skarb Państwa;
- e) dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na wypłatę świadczeń gwarantowanych przez państwo – zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r.

o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.) określono wysokość nieoprocentowanej pożyczki dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przeznaczonej na uzupełnienie środków na pełne i terminowe wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo.

Art. 9 – stanowi realizację postanowień art. 9 ust. 1 oraz art. 10 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 966, z późn. zm.).

Zgodnie z postanowieniami art. 9 ust. 1 tej ustawy w ustawie budżetowej ustala się:

- kwoty wynagrodzeń dla osób objętych i nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń,
- kwoty bazowe, które stanowią podstawę naliczania wynagrodzeń dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, o których mowa w art. 5 pkt 1 lit. a, c i d,
- średnioroczne wskaźniki wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

W zakresie kwoty bazowej dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej wymóg określenia w ustawie budżetowej kwoty bazowej dla tej grupy funkcjonariuszy wynika z art. 223 ust. 3 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.). W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1321) i wyłączeniem funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej z ubezpieczeń społecznych niezbędne jest ustalenie dla tej formacji nowej kwoty bazowej, czyli bez składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Średnie wynagrodzenie nauczycieli - zgodnie z art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189) - ustalane jest na podstawie kwoty bazowej określonej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 – zgodnie z postanowieniem art. 10 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw – tworzy się:

- rezerwę płacową na zmiany organizacyjne i nowe zadania, która jest przeznaczona tylko dla państwowych jednostek budżetowych i dotyczy wynagrodzeń przewidzianych do uruchomienia w roku 2018, w szczególności w związku z ewentualną realizacją nowych zadań, zwiększeniem zakresu realizowanych zadań lub powołaniem nowych jednostek organizacyjnych w trakcie roku 2018; rezerwa ta jest tworzona na zadania, których nie można uwzględnić w ustawie budżetowej;
- rezerwę na zwiększenie wynagrodzeń przeznaczonych na wypłaty wynagrodzeń

dla osób odwołanych z kierowniczych stanowisk państwowych, a także nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i odpraw w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, dla pracowników jednostek organizacyjnych stanowiących wyodrębnioną część budżetową, w których średnioroczne zatrudnienie w roku poprzednim nie przekracza 50 osób; jednorazowe wypłaty na rzecz osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe nie zależą od polityki kadrowej danej jednostki, stąd też istnieje potrzeba utworzenia tej rezerwy; natomiast w jednostkach, w których średnioroczne zatrudnienie w roku poprzednim nie przekracza 50 osób, trudno jest wygospodarować środki na jednorazowe wypłaty, które są zmienne w poszczególnych latach;

- rezerwę na podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej.

Art. 10 – określa zestawienie zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, zawarte w załączniku nr 7, zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.

Art. 11 – powołuje zamieszczony w załączniku nr 8 – stosownie do art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o finansach publicznych – wykaz jednostek otrzymujących dotacje podmiotowe i celowe oraz kwoty tych dotacji.

Art. 12 – wypełnia dyspozycję art. 122 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym zakres i kwoty dotacji przedmiotowych i podmiotowych zostały określone w załączniku nr 9.

Art. 13 – stanowi o zamieszczeniu w załączniku nr 10 zestawienia programów wieloletnich w układzie zadaniowym, zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych, zawierającego, stosownie do ust. 2 tego artykułu, nazwę programu i podstawę prawną jego utworzenia, jednostkę organizacyjną realizującą program lub koordynującą jego wykonanie, cel programu, zadania programu, okres realizacji programu, łączne nakłady, w tym z budżetu państwa, na realizację programu, wysokość wydatków w roku budżetowym oraz w kolejnych latach na realizację programu oraz mierniki określające stopień realizacji celu.

Art. 14 – określa kwotę bazową dla zawodowych kuratorów sądowych – zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 795, z późn. zm.).

Wynagrodzenie zasadnicze kuratorów zawodowych na równorzędnych stopniach służbowych jest równe i stanowi odpowiednio do rangi stopnia służbowego wielokrotność kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej. Kwota bazowa dla zawodowych kuratorów sądowych jest waloryzowana corocznie średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń

ustalonym na podstawie przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, który na rok 2018 wynosi 100%.

Art. 15 – wynika z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2016 r. poz. 1782, z późn. zm.), który stanowi, że etaty Policji określa ustawa budżetowa. Na tej podstawie, w art. 15 projektu ustawy budżetowej na rok 2018, etaty Policji zostały ustalone w liczbie 103.370, w tym 103.309 etatów w jednostkach organizacyjnych Policji.

Art. 16 – określa kwotę ogólnej rezerwy budżetowej, która – zgodnie z art. 140 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – może być tworzona w wysokości do 0,2% wydatków budżetu.

Art. 17 – określa limit mianowań urzędników w służbie cywilnej na dany rok budżetowy i środki finansowe na wynagrodzenia oraz szkolenia członków korpusu służby cywilnej – zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1345, z późn. zm.).

Art. 18 – określa prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych. Wskaźnik ten jest powszechnie wykorzystywany w planowaniu wydatków i dochodów oraz indeksowaniu różnego typu opłat. Stosujące go podmioty powinny mieć możliwość powołania się na oficjalne źródło, jakim jest przepis w ustawie budżetowej. Przykładowo, na prognozowany w ustawie budżetowej wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych powołuje się:

- art. 3 ust. 1a ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1204, z późn. zm.),
- art. 66 ust. 4 i art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2016 r. poz. 1131, z późn. zm.),
- art. 6 pkt 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.),
- art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.),
- art. 93 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.),
- art. 12 ust. 5c, 5e i 5f ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2015 r. poz. 806, z późn. zm.).

Art. 19 – określa średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów. Na wskaźnik ten powołuje się art. 74 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. z 2017 r. poz. 680). Za podstawę ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego, o którym mowa w ust. 1 wymienionego wyżej artykułu, przyjmuje się przeciętną średnioroczną cenę detaliczną 1000 kg węgla kamiennego z roku poprzedzającego rok, w którym ekwiwalent ma być

wypłacany, ogłaszana przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w terminie do dnia 20 stycznia każdego roku, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", skorygowaną o przewidywany w ustawie budżetowej średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów na rok planowany.

Art. 20 – stosownie do art. 76 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – określa wysokość odpisu z wyodrębnionych w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych funduszy, ustalonego na podstawie planu finansowego tego Funduszu i stanowiącego przychód Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 21 – stosownie do art. 57 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – określa kwotę wydatków na prewencję rentową.

Art. 22 – określa wysokość odpisu wynikającego z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 664), który zobowiązuje do ustalenia w ustawie budżetowej na dany rok kwoty odpisu z Funduszu Emerytur Pomostowych z przeznaczeniem na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na realizację kosztów wypłaty emerytur pomostowych.

Art. 23 – określa wysokość należności z tytułu poniesionych kosztów poboru i dochodzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składek na otwarte fundusze emerytalne; przepis art. 76 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, że maksymalna wysokość tych należności wynosi nie więcej niż 0,4% kwoty przekazanych do otwartych funduszy emerytalnych składek na to ubezpieczenie, zaś w ustawie budżetowej corocznie ustala się wysokość tej należności.

Art. 24 – ustala wysokość odpisu od funduszu emerytalno–rentowego na fundusz administracyjny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Art. 79 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 277, z późn. zm.) stanowi, iż odpis może wynosić do 3,5% planowanych wydatków funduszu emerytalno–rentowego.

Art. 25 – określa kwotę wydatków na prewencję wypadkową stosownie do postanowień art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1242, z późn. zm.).

Art. 26 – wskazuje prognozowane przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej na rok 2018, którego obowiązek opublikowania w ustawie budżetowej na dany rok wynika w szczególności z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób, o których mowa w art. 6 i 7 ww. ustawy (podmioty podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym i dobrowolnie ubezpieczeni), w danym roku

kalendarzowym nie może być wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy, określonego w ustawie budżetowej, ustawie o prowizorium budżetowym lub ich projektach, jeżeli odpowiednie ustawy nie zostały uchwalone).

Art. 27 – stosownie do art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1453) jednostki samorządu terytorialnego dokonują wpłat do budżetu państwa.

Obowiązek określenia w ustawie budżetowej kwot ww. wpłat wynika z art. 19 tej ustawy.

Zasady dokonywania wpłat przez gminy, powiaty i województwa, a także przeznaczanie środków podchodzących z tego tytułu, określają przepisy art. 29, 30 i 70a ww. ustawy.

Art. 28 – wprowadzenie do ustawy budżetowej powyższego przepisu wynika z postanowień art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.), zgodnie z którym wysokość składki na Fundusz Pracy określa ustawa budżetowa.

Art. 29 – wprowadzenie do ustawy budżetowej powyższego przepisu wynika z postanowień art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1256), zgodnie z którym wysokość składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych określa ustawa budżetowa.

Art. 30 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych agencji wykonawczych. Plany te zawiera załącznik nr 11.

Art. 31 – wynika z postanowień art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o finansach publicznych zobowiązujących do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych instytucji gospodarki budżetowej. Plany te zawiera załącznik nr 12.

Art. 32 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załącznikach do ustawy budżetowej, planów finansowych państwowych funduszy celowych. Plany te zawiera załącznik nr 13 odrębnie dla każdego funduszu.

Art. 33 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy. Plany te zawiera załącznik nr 14.

Art. 34 – określa łączną kwotę zobowiązań, do wysokości której organy administracji rządowej mogą w danym roku zaciągać zobowiązania finansowe z tytułu umów o partnerstwie publiczno-prywatnym, zgodnie z dyspozycją art. 17 ustawy z dnia 19 grudnia

2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 696, z późn. zm.). Ustalenie w ustawie budżetowej tego limitu nie powoduje automatycznego przekazywania organom administracji rządowej środków budżetowych na realizację przedsięwzięć w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego, zgodnie bowiem z art. 18 wymienionej wyżej ustawy, gdy przedsięwzięcie realizowane przez podmiot publiczny w ramach partnerstwa będzie wymagało finansowania z budżetu państwa w kwocie przekraczającej 100 mln zł, zgodę na realizację takiego przedsięwzięcia wyraża minister właściwy do spraw finansów publicznych – z wyłączeniem środków przeznaczonych na finansowanie programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2017 r. poz. 1376, z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.).

Art. 35 – stanowi o ujęciu, zgodnie z art. 121 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 i 5 oraz art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b i c ustawy o finansach publicznych, w załączniku nr 15 - planowanych dochodów i wydatków budżetu środków europejskich oraz budżetu państwa w latach 2018 – 2020 w zakresie Narodowej Strategii Spójności w latach 2007-2013, Wspólnej Polityki Rolnej, Perspektywy Finansowej 2014-2020 oraz programów realizowanych z udziałem państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), a w załączniku nr 16 - wykazu programów wraz z limitami wydatków i zobowiązań w kolejnych latach obowiązywania Narodowej Strategii Spójności w latach 2007-2013, Wspólnej Polityki Rolnej, Perspektywy Finansowej 2014-2020 oraz programów realizowanych z udziałem państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

Art. 36 – dotyczy zamieszczenia w ustawie budżetowej załącznika nr 17, stosownie do przepisu art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Załącznik obejmuje środki nieujęte w załączniku nr 16, które zgodnie z art. 117 ww. ustawy nie wchodzi do budżetu środków europejskich, co wymaga wprowadzenia w tym zakresie odrębnego załącznika do ustawy budżetowej.

Art. 37 – Prefinansowanie w zakresie wspólnej polityki rolnej wynika z art. 13 ustawy z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1181, z późn. zm.) oraz przepisów wykonawczych wydanych na jej podstawie. Prefinansowanie tych zadań określa załącznik nr 18.

SPIS TABLIC

Tablica 1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2016-2021

Tablica 2. Dochody budżetu państwa

Tablica 1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2016 - 2021

Wyszczególnienie	jedn.	2016	2017 PW	2018 Prognoza	2019 Prognoza	2020 Prognoza	2021 Prognoza
Procesy realne							
PKB	%	102,7	103,6	103,8	103,8	103,8	103,6
Eksport	%	109,0	107,1	106,4	106,0	106,0	106,0
Import	%	108,9	107,7	106,9	106,1	106,1	106,0
Popyt krajowy	%	102,4	103,8	103,9	103,8	103,8	103,6
Spożycie	%	103,6	103,9	103,0	103,1	103,1	103,0
- prywatne	%	103,8	104,0	103,5	103,5	103,5	103,5
- publiczne	%	102,8	103,5	101,3	101,6	101,5	101,5
Akumulacja	%	98,2	103,8	107,3	106,7	106,7	105,4
- nakłady brutto na środki trwałe	%	92,1	107,2	107,6	107,3	107,0	105,5
PKB w cenach bieżących	mlrd zł	1851,2	1938,3	2057,2	2185,3	2325,7	2469,5
Ceny							
Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych							
- średnioroczna	%	99,4	101,8	102,3	102,3	102,5	102,5
Dynamika cen produkcji sprzedanej przemysłu							
- średnioroczna	%	99,9	103,9	102,2	102,3	102,3	102,5
Deflator PKB	%	100,2	101,0	102,3	102,3	102,5	102,5
Wynagrodzenia							
Przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej							
- w sektorze przedsiębiorstw	zł	4047	4243	4443	4669	4916	5185
- w sektorze przedsiębiorstw	zł	4277	4487	4724	4989	5278	5593
Rynek pracy							
Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej							
- w sektorze przedsiębiorstw	tys. etatów	10050	10374	10457	10484	10503	10503
- w sektorze przedsiębiorstw	tys. etatów	5760	6011	6072	6092	6107	6107
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (koniec okresu)	tys. osób	1335	1155	1027	975	947	943
Stopa bezrobocia rejestrowanego (koniec okresu)	%	8,3	7,2	6,4	6,1	6,0	6,0
Kurs walutowy							
PLN/EUR (średni w roku)	PLN	4,36	4,27	4,25	4,25	4,25	4,25
Stopy procentowe							
Stopy procentowe w ujęciu nominalnym							
- operacji otwartego rynku (średnio w okresie)	%	1,5	1,5	2,3	2,5	3,1	3,5
Bilans płatniczy na bazie transakcji							
Saldo obrotów bieżących do PKB	%	-0,3	-0,9	-1,0	-1,0	-1,1	-1,2

Tablica 2. Dochody budżetu państwa

Wyszczególnienie	2016	2017 PW	2018 Projekt
	w tys. zł		
1	2	3	4
DOCHODY OGÓLEM	314.683.570	343.836.053	355.717.135
1. Dochody podatkowe	273.138.413	311.190.600	331.672.637
1.1. Podatek od towarów i usług	126.584.120	153.500.000	166.000.000
1.2. Podatek akcyzowy	65.749.274	68.020.000	70.000.000
1.3. Podatek od gier	1.406.925	1.709.000	1.913.982
1.4. Podatek dochodowy od osób prawnych	26.381.397	29.817.000	32.400.000
1.5. Podatek dochodowy od osób fizycznych	48.232.395	52.200.000	55.500.000
1.6. Podatek od wydobycia niektórych kopalin	1.277.488	1.640.000	1.290.000
1.7. Podatek od niektórych instytucji finansowych	3.506.810	4.304.600	4.568.655
1.8. Pozostałe dochody podatkowe	3	0	0
2. Dochody niepodatkowe	40.131.266	30.919.004	21.922.589
2.1. Dywidendy i wpłaty z zysku	2.814.682	1.769.961	2.247.987
2.2. Wpłaty z zysku z Narodowego Banku Polskiego	7.861.992	8.740.937	0
2.3. Cło	3.177.775	3.720.000	3.787.000
2.4. Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe	24.044.869	14.564.757	13.625.243
2.5. Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego	2.231.948	2.123.349	2.262.359
3. Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi	1.413.891	1.726.449	2.121.909